

ZM
ROPCZYCE S.A.

RAPORT ROCZNY

ZAKŁADY MAGNEZYTOWE „ROPCZYCE” S.A.

ZA OKRES 01.01.2019 – 31.12.2019

Spis treści

.....	1
A. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU	4
B. WYBRANE DANE FINANSOWE	5
C. WPROWADZENIE DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2019 ROK	6
D. ROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A. ZA OKRES OD 01 STYCZNIA 2019 R. DO 31 GRUDNIA 2019 R.	12
E. INFORMACJA DODATKOWA DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A. ZA 2019 ROK	19
NOTA 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	60
NOTA 2. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	60
NOTA 3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	61
NOTA 4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY	62
NOTA 5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	64
NOTA 5A. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI ENERGETYCZNEJ	65
NOTA 6. PODATEK DOCHODOWY I ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	68
NOTA 7. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	72
NOTA 8. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	72
NOTA 9. DYWIDENDY	73
NOTA 10. UJAWNIECIE ELEMENTÓW POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH	73
NOTA 11. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH	74
NOTA 12. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	74
NOTA 12 A. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	78
NOTA 13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	79
NOTA 14. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH (ZALEŻNYCH)	81
NOTA 15. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE	84
NOTA 16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	87
NOTA 17. ZAPASY	87
NOTA 18. NALEŻNOŚCI HANDLOWE	89
NOTA 18 A. NALEŻNOŚCI HANDLOWE - STRUKTURA PRZETERMINOWANIA	90
NOTA 19. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	90
NOTA 19 A. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI - STRUKTURA PRZETERMINOWANIA	91
NOTA 20. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	91
NOTA 21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	91
NOTA 22. AKTYWA DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	92
NOTA 23. KAPITAŁ ZAKŁADOWY	92
NOTA 24. AKCJE WŁASNE	94

NOTA 25. KAPITAŁ ZAPASOWY, Z AKTUALIZACJI WYCENY, REZERWOWY	94
NOTA 25A. ZMIANA W KAPITAŁE ZAPASOWYM W ZWIĄZKU Z UJĘCIEM WYCENY PROGRAMU PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI	94
NOTA 26. ZYSKI/ STRATY AKTUARIALNE I ZYSKI ZATRZYMANE	97
NOTA 27. KREDYTY I POŻYCZKI.....	97
NOTA 28. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	100
NOTA 29. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE	102
NOTA 30. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	102
NOTA 31. FUNDUSZE SPECJALNE - ZFŚS	103
NOTA 32. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	103
NOTA 33. ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU	105
NOTA 34. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW	106
NOTA 35. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE	107
NOTA 36. POZOSTAŁE REZERWY	108
NOTA 37. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	110
NOTA 38. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH.....	118
NOTA 39. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	122
NOTA 40. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH.....	123
NOTA 41. WYNAGRODZENIE WYŻSZEJ KADRY	124
NOTA 42. STRUKTURA ZATRUDNIENIA	124
NOTA 43. INFORMACJE DOTYCZĄCE REALIZOWANYCH PROJEKTÓW ZWIĄZANYCH Z ZAKUPEM RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH, BADAŃ PRZEMYSŁOWYCH I PRAC ROZWOJOWYCH	125
NOTA 44. AKTYWOWANE KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO.....	125
NOTA 45. INFORMACJE O ISTOTNYCH POSTĘPOWANIACH PODATKOWYCH, ADMINISTRACYJNYCH I SĄDOWYCH	125
NOTA 46. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	126
NOTA 47. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI	127
NOTA 48. INFORMACJE O TRANSAKCYJACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADANIA SPRAWOZDANIA	127
NOTA 49. PODPISY	128

A. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, Zarząd Spółki oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy.

Zarząd oświadcza także, że sprawozdanie z działalności emitenta zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

Zarząd oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący tego badania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd zasadami ładu korporacyjnego, biegły rewident został wybrany przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr IX/118/2018 z dnia 20.04.2018 roku w sprawie wyboru audytora do badania sprawozdań ustawowych Spółki Zakłady Magnezytowe „Ropczyce” S.A. z siedzibą w Warszawie w latach 2018 i 2019.

Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru, mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta.

B. WYBRANE DANE FINANSOWE

dane w tys. zł

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018		01.01.2019 - 31.12.2019	
	PLN	EUR	PLN	EUR
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT				
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	362 622	84 985	324 433	75 418
Koszt własny sprzedaży	271 123	63 541	251 423	58 446
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	51 765	12 132	35 316	8 210
Zysk (strata) brutto	45 053	10 559	35 172	8 176
Zysk (strata) netto	27 873	6 532	28 055	6 522
Średnioważona liczba udziałów/akcji w sztukach	4 537 945	4 537 945	4 352 627	4 352 627
Zysk (strata) netto na akcję zwykłą (zł/euro)	6,14	1,44	6,45	1,50

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ				
Aktywa trwałe	238 950	55 570	246 301	57 838
Aktywa obrotowe	223 417	51 957	196 689	46 187
Kapitał własny	258 788	60 183	282 995	66 454
Zobowiązania długoterminowe	85 706	19 932	65 835	15 460
Zobowiązania krótkoterminowe	117 873	27 412	94 160	22 111
Liczba akcji	4 352 627	4 352 627	4 352 627	4 352 627
Wartość księgową na akcję (zł/euro)	59,46	13,83	65,02	15,27

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH				
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	24 689	5 786	64 448	14 982
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-6 930	-1 624	-16 996	-3 951
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	733	172	-44 916	-10 441

Kurs EUR/PLN	2018	2019
- dla danych bilansowych	4,3000	4,2585
- dla danych rachunku zysków i strat	4,2669	4,3018

Do przeliczenia danych sprawozdania z sytuacji finansowej użyto kursu średniego NBP na dzień bilansowy.
Do przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych użyto kursu będącego średnią arytmetyczną kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień poszczególnych miesięcy danego okresu.

C. WPROWADZENIE DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2019 ROK

INFORMACJE OGÓLNE

I. DANE JEDNOSTKI:

Nazwa: ZAKŁADY MAGNEZYTOWE „ROPCZYCE” S.A.

Forma prawna: SPÓŁKA AKCYJNA

Siedziba: UL. POSTĘPU 15C, 02-676 WARSZAWA

Podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej spółki znajduje się w Ropczycach, przy ul. Przemysłowej 1.

Kraj rejestracji: POLSKA

Podstawowy przedmiot działalności: PRODUKCJA WYROBÓW OGNIOTRWAŁYCH

Przedmiot działalności ZMR S.A. obejmuje produkcję i sprzedaż zasadowych wyrobów ogniotrwałych, które są niezbędnym elementem konstrukcji wyłóżeń pieców i urządzeń cieplnych pracujących w wysokich temperaturach, głównie w hutnictwie żelaza i stali, hutnictwie metali nieżelaznych i szkła, przemyśle cementowo-wapienniczym, odlewniczym.

Spółka świadczy także usługi w zakresie nawęglania i ulepszania cieplnego wyrobów oraz prowadzi prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie związanej z przedmiotem jej działalności.

Organ prowadzący rejestr: SĄD REJONOWY DLA M.ST. WARSZAWY W WARSZAWIE, XIII WYDZIAŁ GOSPODARCTWA KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO

Numer statystyczny REGON: 690026060

II. CZAS TRWANIA JEDNOSTKI:

Spółka została utworzona na czas nieoznaczony.

III. OKRESY PREZENTOWANE

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku dla sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku dla rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

IV. SKŁAD ORGANÓW JEDNOSTKI WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 R.:

W skład Zarządu Spółki na dzień 31.12.2019 roku oraz na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji tj. 28.04.2020 roku wchodzi:

JÓZEF SIWIEC	- PREZES ZARZĄDU
MARIAN DARŁAK	- WICEPREZES ZARZĄDU DS. JAKOŚCI I ROZWOJU
ROBERT DUSZKIEWICZ	- WICEPREZES ZARZĄDU DS. FINANSOWYCH

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Funkcję prokurenta Spółki na dzień 31.12.2019 roku oraz na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji tj. 28.04.2020 roku pełniła:

Maria Oboz-Lew – Główny Księgowy

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie nastąpiły zmiany w zakresie osoby pełniącej funkcję prokurenta w Spółce.

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31.12.2019 roku oraz na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji tj. 28.04.2020 roku wchodził:

Roman Wenc	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Lesław Wojtas	- Z-ca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Łucja Skiba	- Członek Rady Nadzorczej - Sekretarz
Grzegorz Ubysz	- Członek Rady Nadzorczej
Konstanty Litwinow	- Członek Rady Nadzorczej

W okresie od 1 stycznia 2019 roku do dnia 28.04.2020 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki:

W okresie od 1.01.2019 r. do 30.09.2019 r. skład Rady Nadzorczej Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. przedstawiał się następująco:

Roman Wenc	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Lesław Wojtas	- Z-ca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Łucja Skiba	- Członek Rady Nadzorczej - Sekretarz
Małgorzata Wypychowska	- Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Ubysz	- Członek Rady Nadzorczej
Konstanty Litwinow	- Członek Rady Nadzorczej

W dniu 19 września 2019 roku Pani Małgorzata Wypychowska złożyła rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki z dniem 30 września 2019 roku.

Rada Nadzorcza po rezygnacji Pani Małgorzaty Wypychowskiej liczy 5 członków, czyli minimalną liczbę przewidzianą w Statucie Spółki.

V. BIEGŁY REWIDENT:

Grant Thornton Polska Sp. z o.o. Sp.k.
ul. Abp. A. Baraniaka 88E
61-131 Poznań

VI. PRAWNICY:

Kancelarie Prawne obsługujące w sposób stały działalność operacyjną Spółki:

Kancelaria Adwokacka
Krzysztof Miąso
ul. Krisego 6, 39-100 Ropczyce

Wypychowska i Wspólnicy sp.k.
ul. Kruczkowskiego 4D lok. 1
00-412 Warszawa

FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz Sp.k.
ul. Królewska 16,
00-103 Warszawa

RKKW - KWAŚNICKI, WRÓBEL & Partnerzy
ul. Wilcza 46,
00-679 Warszawa

VII. BANKI:

ING Bank Śląski S.A.
Bank Gospodarstwa Krajowego
Pekao S.A.

VIII. NOTOWANIA NA RYNKU REGULOWANYM:

1. Informacje ogólne:

Giełda:	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. ul. Książęca 4 00-498 Warszawa
Symbol na GPW:	RPC
Sektor na GPW:	Przemysł materiałów budowlanych
2. System depozytowo – rozliczeniowy:	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) ul. Książęca 4 00-498 Warszawa

IX. ZNACZĄCY AKCJONARIUSZE:

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. akcjonariuszami posiadającymi ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy byli:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Udział w kapitale akcyjnym	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów
INTERMINEX Handelsgesellschaft m.b.H	1 317 316	21,04%	1 317 316	21,04%
ZMR S.A. (akcje własne) ^{a)}	1 907 007	30,47%	1 907 007	30,47%
Porozumienie akcjonariuszy ^{b)}	2 068 418	33,04%	2 068 418	33,04%
<i>w tym:</i>				
<i>Józef Siwiec</i>	<i>1 277 000</i>	<i>20,40%</i>	<i>1 277 000</i>	<i>20,40%</i>
<i>Marian Dartałak</i>	<i>497 413</i>	<i>7,95%</i>	<i>497 413</i>	<i>7,95%</i>
Pozostali	966 893	15,45%	966 893	15,45%
RAZEM	6 259 634	100,00%	6 259 634	100,00%

a) *akcje własne Spółki, z których prawo głosu nie jest wykonywane,*

b) *w dniu 26.11.2018 r. doszło do zawarcia przez akcjonariuszy Spółki: Pana Józefa Siwca, Pana Mariana Dartałaka, Pana Roberta Duszkiewicza, Pana Roberta Siwca, Pana Leszka Piczaka, Pana Romana Wenca, Pana Krzysztofa Miąso oraz Pana Zbigniewa Czapka pisemnego Porozumienia dotyczącego zgodnego głosowania na Walnych Zgromadzeniach Spółki oraz prowadzenia trwałej polityki wobec Spółki. Zgodnie z art. 87 ust 5. pkt 1 Ustawy o ofercie do liczby głosów, która powoduje powstanie obowiązków wezwaniowych po stronie podmiotu dominującego (a więc po stronie członków Porozumienia), wlicza się liczbę głosów posiadanych przez jego podmioty zależne, a więc też i akcje własne posiadane przez Spółkę. W związku z powyższym łącznie członkowie Porozumienia wraz z akcjami własnymi Spółki na dzień sporządzenia niniejszego oświadczenia posiadają łącznie 3.975.425 akcji i tyle samo głosów, co stanowi 63,51% ogólnej liczby głosów w Spółce.*

X. INFORMACJA O GRUPIE KAPITAŁOWEJ I SPÓŁKACH ZALEŻNYCH

GRUPA KAPITAŁOWA – INFORMACJE OGÓLNE:

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład Grupy Kapitałowej ZM „ROPCZYCE” wchodziły Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. jako jednostka dominująca, ZM Nieruchomości Sp. z o.o. (spółka zależna), Ropczyce ENGINEERING Sp. z o.o. (spółka zależna) i Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co.Ltd. (spółka zależna).

SPÓŁKI ZALEŻNE:

ZM Nieruchomości Sp. z o.o. **02-002 Warszawa, ul. Nowogrodzka 62C**

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000536683
Przedmiotem działalności Spółki jest zarządzanie nieruchomościami własnymi poprzez ich wynajem, dalszą restrukturyzację i przygotowanie do ich sprzedaży, dzięki aktywnym działaniom na rynku nieruchomości.

Ropczyce ENGINEERING Sp. z o.o. **39-100 Ropczyce, ul. Przemysłowa 1**

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000780524.
Przedmiotem działalności Spółki jest działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne, specjalistyczne projektowanie, produkcja maszyn, pieców, palenisk, palników oraz szeroko rozumiana działalność inżynierska związana z ceramiką ogniotrwałą w branżach obsługiwanych przez Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A.

Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co. Ltd. **Room 61, No. 234 Xinghai Street** **Haicheng**

Spółka została założona zgodnie z prawem ChRL dotyczącym Przedsiębiorstw będących wyłącznie własnością zagraniczną (zwanym „prawem WFOE”) i posiada status osoby prawnej w Chinach.
Przedmiotem działalności spółki zależnej Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co. Ltd. (WFOE) było wsparcie aktywności Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. na rynku chińskim w zakresie kontraktacji wyrobów ogniotrwałych przeznaczonych na eksport, produkowanych pod nadzorem i wg technologii ZMR S.A., zaopatrzenie w surowce do produkcji wyrobów ogniotrwałych oraz funkcja operatora w zakresie kontaktów z chińskimi partnerami handlowymi oraz administracją państwową w Chinach.
Z uwagi na zmiany, jakie miały miejsce na światowych rynkach wyrobów ogniotrwałych w 2017 roku, Zarząd Spółki podjął decyzję o rozpoczęciu procesów likwidacji lub alternatywnie zbycia Spółki WFOE.
W II połowie 2019 roku wstrzymano proces likwidacji Spółki, ponieważ prowadzone są zawansowane rozmowy z partnerami chińskimi w zakresie rozwoju wzajemnej współpracy na tym rynku zarówno w obszarze surowcowym jak też w zakresie wyrobów ogniotrwałych, z wykorzystaniem Spółki WFOE i należących do niej aktywów.

Tabela prezentująca udział Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. w podmiotach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, spełniających kryteria jednostek zależnych wraz ze wskazaniem stosowanych metod konsolidacji – wg stanu na 31.12.2019 roku.

Nazwa podmiotu	Udział w kapitale jednostki zależnej%	Udział w ogólnej liczbie głosów %	Metoda konsolidacji	Rok objęcia udziałów
Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co. Ltd. (WFOE)*	100,00%	100,00%	wyłączona z konsolidacji ze względu na brak działalności operacyjnej	2015
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	100,00%	100,00%	pełna	2016
Ropczyce ENGINEERING Sp. z o.o.	100,00%	100,00%	pełna	2019

*Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co. Ltd. (WFOE) na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie prowadziła działalności gospodarczej i nie podlegała konsolidacji.

XI. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2019 (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki dnia 28.04.2020 roku (data podpisania sprawozdania przez Zarząd) (patrz nota 49).

D. ROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A. ZA OKRES OD 01 STYCZNIA 2019 R. DO 31 GRUDNIA 2019 R.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	NOTA	za okres 01.01.2018 - 31.12.2018	za okres 01.01.2019 - 31.12.2019
I. Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	1,2	362 622	324 433
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	3	271 123	251 423
III. Zysk (strata) brutto na sprzedaży		91 499	73 010
IV. Pozostałe przychody	4	5 652	8 578
V. Koszty sprzedaży	3	23 335	21 281
VI. Koszty ogólnego zarządu	3	16 751	18 585
VII. Koszty projektów badawczych (netto)	3	0	0
VIII. Pozostałe koszty	4	5 300	6 406
IX. Zysk (strata) na działalności operacyjnej		51 765	35 316
X. Przychody finansowe	5	2 755	3 072
XI. Koszty finansowe	5,5A	9 467	3 216
XII. Dochody z tytułu udziałów w jednostkach stowarzyszonych		0	0
XIII. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		45 053	35 172
XIV. Podatek dochodowy	6	17 180	7 117
XV. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		27 873	28 055
XVI. Zysk (strata) z działalności zaniechanej		0	0
XVII. Zysk (strata) netto na działalności kontynuowanej i zaniechanej		27 873	28 055

Zysk (strata) netto (zanalizowany)	8	27 873	28 055
Podstawowy za okres obrotowy		6,14	6,18
Rozwodniony za okres obrotowy		6,14	6,18
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)	8		
Podstawowy za okres obrotowy		6,14	6,18
Rozwodniony za okres obrotowy		6,14	6,18
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)		0,00	0,00

Ropczyce, dnia 28.04.2020 r.

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	NOTA	za okres 01.01.2018 - 31.12.2018	za okres 01.01.2019 - 31.12.2019
Zysk (strata) netto		27 873	28 055
Inne całkowite dochody, w tym:		3 067	-88
Pozycje, które w późniejszych okresach, po spełnieniu określonych warunków, zostaną przeniesione do wyniku okresu:		0	0
Pozycje, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu:		3 067	-88
Nadwyżka z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych		4 093	0
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń		-306	-109
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu		720	-21
Inne całkowite dochody netto		3 067	-88
Suma dochodów całkowitych	10,11	30 940	27 967

POGRUPOWANIE CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	NOTA	za okres 01.01.2018 - 31.12.2018	za okres 01.01.2019 - 31.12.2019
Zysk (strata) netto		27 873	28 055
Inne całkowite dochody, które w późniejszych okresach, po spełnieniu określonych warunków, zostaną przeniesione do wyniku okresu		0	0
Inne całkowite dochody, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu		3 787	-109
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach zostaną przeniesione do wyniku okresu		0	0
Podatek dochodowy od dochodów całkowitych, które w późniejszych okresach nie zostaną przeniesione do wyniku okresu		720	-21
Suma dochodów całkowitych	10,11	30 940	27 967

Ropczyce, dnia 28.04.2020 r.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	NOTA	stan na 31.12.2018 r.	stan na 31.12.2019 r.
I. Aktywa trwałe		238 950	246 301
1. Rzeczowe aktywa trwałe	12	165 873	172 279
2. Wartości niematerialne	13	5 375	3 412
3. Długoterminowe aktywa finansowe	14,15	62 542	65 951
4. Akcje i udziały w jednostkach konsolidowanych metoda praw własności		0	0
5. Należności długoterminowe	16	0	0
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	5 160	4 659
7. Nieruchomości inwestycyjne	12A	0	0
8. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		0	0
II. Aktywa obrotowe		223 417	196 689
1. Zapasy	17	100 622	81 746
2. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18, 18A, 19, 19A	90 276	86 453
3. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		6 648	0
4. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	23 624	26 160
5. Krótkoterminowe aktywa finansowe	15	753	602
6. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20	1 494	1 728
III. Aktywa dostępne do sprzedaży	22	0	0
AKTYWA RAZEM		462 367	442 990

Ropczyce, dnia 28.04.2020 r.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ - CD

PASywa	NOTA	stan na 31.12.2018 r.	stan na 31.12.2019 r.
I. Kapitał własny		258 788	282 995
1. Kapitał zakładowy	23	15 649	15 649
2. Akcje własne	24	-43 542	-43 542
3. Kapitał zapasowy	25, 25A	155 801	179 937
4. Kapitał z aktualizacji wyceny	25	98 972	98 949
5. Pozostałe kapitały rezerwowe	25	0	0
6. Zyski / Straty aktuarialne	26	-1 202	-1 290
7. Zyski zatrzymane, w tym:		33 110	33 292
7.1. Niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych	26	5 237	5 237
7.2. Zysk (strata) netto bieżącego okresu		27 873	28 055
II. Zobowiązanie długoterminowe		85 706	65 835
1. Kredyty i pożyczki	27	44 635	24 544
2. Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu	33	1 222	906
3. Pochodne instrumenty finansowe	28	0	1
4. Zobowiązania długoterminowe z tyt. dłużnych papierów wartościowych	28	0	0
5. Rezerwa na świadczenia emerytalne oraz pozostałe rezerwy długoterminowe	35,36	1 753	1 487
6. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	34 829	34 920
7. Rozliczenia międzyokresowe	34	3 267	3 977
III. Zobowiązania krótkoterminowe		117 873	94 160
1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	29,30,31	50 473	42 286
2. Pochodne instrumenty finansowe	28	39	1
3. Kredyty i pożyczki	27	39 876	38 900
4. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu	33	602	917
5. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe - dłużne papiery wartościowe	28	17 200	0
6. Pozostałe zobowiązania finansowe		0	0
7. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		415	5 528
8. Rezerwa na świadczenia pracownicze oraz pozostałe rezerwy krótkoterminowe	35,36	7 396	5 330
9. Rozliczenia międzyokresowe	34	1 872	1 198
IV. Zobowiązania związane z aktywami dostępnymi do sprzedaży		0	0
PASywa RAZEM		462 367	442 990

Ropczyce, dnia 28.04.2020 r.

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	Kapitał zakładowy	Kapitały zapasowy	Akcje własne	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Zyski / Straty aktuarialne	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny ogółem
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2018 r.									
Kapitał własny na dzień 01.01.2018 r.	17 532	173 112	-805	96 094	0	-844	16 409	0	301 498
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Korekty z tyt. błędów	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitał własny po korektach	17 532	173 112	-805	96 094	0	-844	16 409	0	301 498
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty emisji akcji	0	-338	0	0	0	0	0	0	-338
Skup akcji własnych w celu umorzenia	0	0	-59 944	0	0	0	0	0	-59 944
Umorzenie akcji własnych	-1 883	-15 324	17 207	0	0	0	0	0	0
Podział zysku netto	0	6 284	0	0	0	0	-6 284	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	0	0	0	-4 788	0	-4 788
Rozliczenie połączenia ze spółką ZM Service Sp. z o.o. (połączenie pod wspólną kontrolą) - korekty połączeniowe	0	-8 370	0	0	0	-110	0	0	-8 480
Suma dochodów całkowitych	0	437	0	2 878	0	-248	0	27 873	30 940
Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0	0	-100	0	-100
Kapitał własny na dzień 31.12.2018 r.	15 649	155 801	-43 542	98 972	0	-1 202	5 237	27 873	258 788
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2019 r.									
Kapitał własny na dzień 01.01.2019 r.	15 649	155 801	-43 542	98 972	0	-1 202	33 110	0	258 788
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Korekty z tyt. błędów	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitał własny po korektach	15 649	155 801	-43 542	98 972	0	-1 202	33 110	0	258 788
Emisja akcji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty emisji akcji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skup akcji własnych w celu umorzenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Umorzenie akcji własnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podział zysku netto	0	22 094	0	0	0	0	-22 094	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	0	0	0	-5 659	0	-5 659
Wartość godziwa programu płatności w formie akcji własnych*	0	2 019	0	0	0	0	0	0	2 019
Suma dochodów całkowitych	0	23	0	-23	0	-88	0	28 055	27 967
Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0	0	-120	0	-120
Kapitał własny na dzień 31.12.2019 r.	15 649	179 937	-43 542	98 949	0	-1 290	5 237	28 055	282 995

*szersze omówienie programu płatności w formie akcji własnych zostało zawarte w Nocie nr 25A.

Ropczyce, dnia 28.04.2020 r.

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	za okres 01.01.2018 - 31.12.2018	za okres 01.01.2019 - 31.12.2019
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH		
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk / (strata) netto	27 873	28 055
II. Korekty razem:	-3 184	36 393
1.Udział w (zyskach) stratach netto jednostek wycenianych metodą praw własności	0	0
2.Amortyzacja	14 304	10 886
3.Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	-288	9
4.Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	2 984	2 166
5.Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej	5 986	72
6.Zmiana stanu rezerw	-3 377	-2 351
7.Zmiana stanu zapasów	-22 448	18 876
8.Zmiana stanu należności	-2 739	3 617
9.Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	490	-9 075
10.Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	2 199	-1 488
11.Bieżący podatek dochodowy	12 558	6 505
12.Podatek dochodowy zapłacony "-"/ zwrócony "+"	-12 768	5 255
13.Inne korekty	-85	1 921
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	24 689	64 448
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	199	214
1.Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	130	214
2.Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne	0	0
3.Zbycie aktywów finansowych, w tym:	0	0
a) w jednostkach powiązanych	0	0
- zbycie aktywów finansowych	0	0
- dywidenda i udziały w zyskach	0	0
- spłata udzielonych pożyczek	0	0
- odsetki	0	0
- inne wpływy z aktywów finansowych	0	0
b) w pozostałych jednostkach	0	0
- zbycie aktywów finansowych	0	0
- dywidenda i udziały w zyskach	0	0
- spłata udzielonych pożyczek	0	0
- odsetki	0	0
- inne wpływy z aktywów finansowych	0	0
4.Inne wpływy inwestycyjne	69	0
II. Wydatki	7 129	17 210
1.Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	7 129	13 710
2.Nabycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne	0	0
3.Wydatki na aktywa finansowe, w tym:	0	3 500
a) w jednostkach powiązanych	0	3 500
- nabycie aktywów finansowych	0	3 500
- udzielone pożyczki krótkoterminowe	0	0
b) w pozostałych jednostkach	0	0
- nabycie aktywów finansowych	0	0
- udzielone pożyczki krótkoterminowe	0	0
4.Inne wydatki inwestycyjne	0	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej(I-II)	-6 930	-16 996

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH -CD

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	45 494	16 858
1.Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	0	0
2.Kredyty i pożyczki	43 802	15 046
3.Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
4.Inne wpływy finansowe (factoring i dofinansowanie)	1 692	1 812
II. Wydatki	44 761	61 774
1.Nabycie akcji (udziałów) własnych	18 500	0
2.Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	4 788	5 658
3.Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	0	0
4.Spłaty kredytów i pożyczek	17 861	35 936
5.Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	17 212
6.Z tytułu innych zobowiązań finansowych	0	0
7.Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu	644	719
8.Odsetki	2 968	2 249
9.Inne wydatki finansowe	0	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	733	-44 916
D. Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	18 492	2 536
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	18 492	2 536
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	0	0
F. Środki pieniężne na początek okresu	5 132	23 624
G. Środki pieniężne na koniec okresu	23 624	26 160
- o ograniczonej możliwości dysponowania	-	-

Ropczyce, dnia 28.04.2020 r.

E. INFORMACJA DODATKOWA DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A. ZA 2019 ROK

I. ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ.

Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (dalej „MSSF”), zatwierdzonymi przez Unię Europejską, obowiązującymi dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku.

Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

Efekt zastosowania nowych standardów rachunkowości i zmian polityki rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za 2019 rok są spójne z zasadami, stosowanymi w poprzednim roku, za wyjątkiem przyjęcia nowych i zmienionych standardów opisanych poniżej.

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 stycznia 2019 roku oraz ich wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki

❖ MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard regulujący umowy leasingu (w tym umowy najmu i dzierżawy) zawiera nową definicję leasingu. Standard wymaga ujęcia w bilansie dla każdej umowy leasingowej wartości „prawa do korzystania ze składnika aktywów” i analogicznego zobowiązania finansowego. Prawo do korzystania z aktywów jest następnie amortyzowane, natomiast zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie. W określonych sytuacjach wskazanych w standardzie zobowiązanie z tytułu leasingu podlega aktualizacji wyceny, której skutki co do zasady ujmowane są jako korekta wartości prawa do korzystania z aktywów.

MSSF 16 wymaga dokonywania szerszego zakresu ujawnień w porównaniu do wymogów MSR 17 (dotyczy to zarówno leasingobiorcy, jak i leasingodawcy). Nowy standard zakłada możliwość zastosowania zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego oraz pewnych praktycznych rozwiązań w ramach przepisów przejściowych.

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i diametralnie zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcom wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju.

Spółka dokonała wdrożenia standardu, poprzez identyfikację umów, w których występuje w roli leasingobiorcy, biorąc także pod uwagę uproszczenia przewidziane w standardzie. Spółka dotychczas nie zawierała istotnych umów sklasyfikowanych jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17, a w wyniku przeprowadzonej analizy umów dzierżawy, najmu oraz innych o podobnym charakterze zidentyfikowała umowy najmu o charakterze krótkoterminowym. W związku z tym nie wymagają one ujęcia ich w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako prawa do korzystania ze składnika aktywów i analogicznego zobowiązania finansowego na mocy uproszczeń dopuszczalnych w standardzie.

Spółka ponadto posiada prawo użytkowania wieczystego nieruchomości w Ropczycach (dalej „PWUG”), które na dzień 01.01.2019 roku było potraktowane na równi z prawem własności i było ujęte w rzeczowych aktywach trwałych.

Spółka skorzystała w tym przypadku z uproszczenia przewidzianego dla leasingobiorców (par. C.3. MSSF 16), jaką jest możliwość zachowania dotychczasowej klasyfikacji leasing – nie leasing, do umów ważnych w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka decydując się na skorzystanie z takiego uproszczenia, zastosowała je do wszystkich posiadanych umów leasingowych (nie tylko tych, które są PWUG). Oznacza to, że jeśli przed 1 stycznia 2019 roku aktywo z prawem użytkowania (w tym PWUG) było traktowane jako środek trwały, to po 1 stycznia 2019 roku takie podejście jest kontynuowane dla starych umów. Wszystkie nowe umowy (zawarte w 2019 roku) traktowane są według zasad zgodnych z regulacjami MSSF 16.

W związku z zastosowaniem MSSF 16 Spółka nie zidentyfikowała do rozpoznania i ujęcia kwot z tytułu prawa do korzystania oraz kwot zobowiązań z tytułu leasingu, które winna zaprezentować w sprawozdaniu finansowym na dzień

pierwszego zastosowania tj. na 01.01.2019 roku, poza aktywami leasingowymi i zobowiązaniami z tytułu leasingu, które ujmowała już w sprawozdaniu finansowym na podstawie wytycznych MSR 17, z uwagi na klasyfikację umów jako leasingi finansowe.

❖ **Zmiana w MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**

Zmiana w MSR 28 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Zmiany wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2014-2016”, w ramach których doprecyzowano, że w sytuacjach, gdy MSR 28 dopuszcza wycenę inwestycji albo metodą praw własności albo w wartości godziwej (przez organizacje zarządzające kapitałem wysokiego ryzyka, fundusze wzajemne itd. lub udziały w jednostkach inwestycyjnych), wyboru tego można dokonać odrębnie dla każdej z takich inwestycji.

Zmiana standardu uściśla, że do instrumentów finansowych innych, niż wyceniane metodą praw własności, w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach należy stosować MSSF 9 nawet jeśli instrumenty te stanowią element inwestycji netto w takiej jednostce.

Zmiana standardu nie wpłynęła na sprawozdanie finansowe Spółki, ponieważ Spółka nie posiada takich instrumentów finansowych, które stanowiłyby element inwestycji netto w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.

❖ **Zmiana MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

Zmiana polega na dopuszczeniu kwalifikowania do kategorii aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie takich instrumentów, które w przypadku wcześniejszej spłaty powodują, że jednostka otrzyma kwotę mniejszą niż suma kapitału i naliczonych odsetek (tzw. ujemne wynagrodzenie).

Zmiana standardu nie wpłynęła na sprawozdanie finansowe Spółki ze względu na to, że nie wystąpiły transakcje objęte zmianami.

❖ **Zmiany MSR 12 „Podatek dochodowy”, MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”, MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” i MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”**

Mniejsze poprawki do standardów, wprowadzane w ramach corocznych zmian do standardów (cykl 2015 – 2017):

- MSR 12: Rada MSR uściśliła sposób ujmowania podatku dochodowego będącego konsekwencją dywidend. Podatek ujmowany jest w momencie ujęcia zobowiązania do wypłaty dywidendy jako obciążenie wyniku lub pozostałych całkowitych dochodów lub kapitałów w zależności od tego, gdzie ujęto przeszłe transakcje, które wygenerowały wynik.
- MSR 23: Doprecyzowano, że zadłużenie pierwotnie przeznaczone na finansowanie składnika aktywów, który został już ukończony, zostaje zaliczone do zadłużenia ogólnego, którego koszt może być później kapitalizowany w wartości innych aktywów.
- MSSF 3: Rada MSR doprecyzowała, że zasady dotyczące rozliczania połączenia przedsięwzięć realizowanego etapami, w tym konieczność wyceny udziałów, dotyczą również posiadanych wcześniej udziałów we wspólnych działalnościach.
- MSSF 11: Rada doprecyzowała, że wspólnik wspólnej działalności, niesprawujący wspólnej kontroli, w sytuacji, gdy uzyska wspólną kontrolę nad wspólną działalnością będącą przedsięwzięciem, nie powinien ponownie wyceniać udziałów w tej wspólnej działalności.

Nowy standard nie wpłynął na sprawozdania finansowe Spółki, ponieważ:

- Spółka nie jest stroną transakcji będących przedmiotem zmiany MSR 12,
- wszystkie dostosowania składnika aktywów o istotnej wartości są finansowane przez Spółkę ze środków pozyskiwanych z zewnątrz specjalnie w tym celu,
- Spółka nie prowadzi wspólnej działalności w rozumieniu MSSF 11.

❖ **Zmiana MSR 19 „Świadczenia pracownicze”**

Zgodnie z wprowadzoną zmianą jeśli składnik aktywów lub zobowiązanie netto z tytułu programu określonych świadczeń są ponownie wyceniane w wyniku zmian, ograniczenia lub rozliczenia, jednostka powinna:

- ustalić koszty bieżącego zatrudnienia i odsetki netto za okres po ponownej wycenie stosując założenia wykorzystane przy ponownej wycenie oraz
- określić odsetki netto za pozostały okres na podstawie przecenionego aktywa lub zobowiązania netto.

Spółka dokonała analizy i ujawnień w zakresie wymaganym przez zmieniony standard. Szczegóły dotyczące świadczeń pracowniczych wynikających z realizowanego w Spółce Programu Motywacyjnego opartego na akcjach własnych zostały zawarte w Nocie nr 25A.

❖ **KIMSF 23 „Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu”**

Interpretacja do MSR 12 „Podatek dochodowy” rozstrzyga podejście do sytuacji, gdy interpretacja przepisów ws. podatku dochodowego nie jest jednoznaczna i nie można definitywnie przyjąć, jakie rozwiązanie zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe, w tym sądy. Kierownictwo powinno w pierwszej kolejności ocenić, czy jego interpretacja zostanie prawdopodobnie zaakceptowana przez organy podatkowe. Jeśli tak, należy przyjąć do sporządzania sprawozdania finansowego taką interpretację. Jeśli nie, należy uwzględnić niepewność kwot związanych z podatkiem dochodowym metodą wartości najbardziej prawdopodobnej lub wartości oczekiwanej. Jednostka powinna ocenić ewentualne zmiany faktów i okoliczności wpływające na ustaloną wartość. Jeśli wartość podlega korekcie, traktuje się ją jako zmianę szacunku zgodnie z MSR 8.

Nowa interpretacja nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki, gdyż nie wystąpiły transakcje, które budziłyby wątpliwości interpretacyjne i generowałyby niepewność kwot związanych z podatkiem dochodowym.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku i ich wpływ na sprawozdanie Spółki

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2019 roku. Lista obejmuje również zmiany, standardy i interpretacje opublikowane ale niezaakceptowane jeszcze przez Unię Europejską.

Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

❖ **Nowy MSSF 17 „Insurance Contracts”**

Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF 4.

Spółka szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej.

Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.

❖ **Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”**

Zmiana polega na wprowadzeniu nowej definicji pojęcia „istotny” (w odniesieniu do pominięcia lub zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym). Dotychczasowa definicja zawarta w MSR 1 i MSR 8 różniła się od zawartej w Założeniach Konceptyjnych Sprawozdawczości Finansowej, co mogło powodować trudności w dokonywaniu osądów przez jednostki sporządzające sprawozdania finansowe. Zmiana spowoduje ujednoczenie definicji we wszystkich obowiązujących MSR i MSSF.

Spółka szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ dotychczas dokonywane osądy w zakresie istotności były zbieżne z tymi, jakie byłyby dokonywane przy zastosowaniu nowej definicji.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

❖ **Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”**

Zmiana dotyczy definicji przedsięwzięcia i obejmuje przede wszystkim następujące kwestie:

- precyzuje, że przejęty zespół aktywów i działań, aby być traktowanym, jako przedsięwzięcie, musi obejmować również wkład i istotne procesy, które wspólnie w istotny sposób uczestniczyć będą w wypracowaniu zwrotu,
- zawęża definicję zwrotu, a tym samym również przedsięwzięcia, skupiając się na dobrach i usługach dostarczanych odbiorcom, usuwając z definicji odniesienie do zwrotu w formie obniżenia kosztów,
- dodaje wytyczne i przykłady ilustrujące w celu ułatwienia dokonywania oceny, czy w ramach połączenia został przejęty istotny proces,

- pomija dokonywanie oceny, czy istnieje możliwość zastąpienia brakującego wkładu lub procesu i kontynuowania operowania przedsięwzięciem w celu uzyskiwania zwrotu oraz
- dodaje opcjonalną możliwość przeprowadzenia uproszczonej oceny, mającej na celu wykluczenie, że przejęty zestaw działań i aktywów jest przedsięwzięciem.

Zmiana obowiązuje dla połączeń przedsięwzięć, dla których dzień przejęcia przypada w ciągu pierwszego rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku lub później oraz dla transakcji nabycia aktywów, które wystąpiły w tym okresie sprawozdawczym lub później. W związku z tym zmiana nie wpłynie na dane wykazywane w sprawozdaniu finansowym Spółki. Na ten moment Spółka nie jest w stanie przewidzieć również przyszłych transakcji nabycia przedsięwzięć.

❖ **Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7**

Rada MSR wprowadziła zmiany do zasad rachunkowości zabezpieczeń w związku z planowaną reformą referencyjnych stóp procentowych (WIBOR, LIBOR itd.). Stopy te są często pozycją zabezpieczaną, na przykład w przypadku zabezpieczenia instrumentem IRS. Planowane zastąpienie dotychczasowych stóp nowymi stopami referencyjnymi budziło wątpliwości, co do tego, czy planowana transakcja jest nadal wysoce prawdopodobna, czy nadal oczekuje się przyszłych zabezpieczanych przepływów lub czy istnieje powiązanie ekonomiczne między pozycją zabezpieczaną i zabezpieczającą. Zmiana do standardów określiła, że należy w szacunkach założyć, że zmiany stóp referencyjnych nie nastąpią.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

W związku z tym, że Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, niepewność związana z instrumentami pochodnymi opartymi na stopach procentowych nie będzie miała wpływu na jej sprawozdania finansowe.

❖ **Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”**

Rada MSR doprecyzowała zasady klasyfikacji zobowiązań do długo- lub krótkoterminowych przede wszystkim w dwóch aspektach:

- doprecyzowano, że klasyfikacja jest zależna od praw jakie posiada jednostka na dzień bilansowy,
- intencje kierownictwa w odniesieniu do przyspieszenia lub opóźnienia płatności zobowiązania nie są brane pod uwagę.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

Spółka analizuje wpływ zmian na jej sprawozdania finansowe.

❖ **Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zamieszczonych w poszczególnych standardach (w MSSF)**

Rada przygotowała nową wersję założeń koncepcyjnych sprawozdawczości finansowej. Dla spójności zostały zatem odpowiednio dostosowane referencje do założeń koncepcyjnych zamieszczone w poszczególnych standardach.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później i w ocenie Spółki nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe.

Spółka zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

II. OPIS PRZYJĘTYCH I ZASTOSOWANYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI, W TYM METOD WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ PRZYCHODÓW I KOSZTÓW

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

WALUTA FUNKcjONALNA I WALUTA PREZENTACJI

Sprawozdanie finansowe Spółki sporządzane jest w języku polskim i w walucie polskiej (PLN), która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Spółki.

PLN (polski złoty) jest „walutą funkcjonalną”, gdyż polskie środowisko gospodarcze ma największy wpływ na działalność Spółki.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem tych pozycji sprawozdania, które powinny być wycenione odrębnie zgodnie z wymogami innych MSR/MSSF.

PREZENTACJA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest zgodnie z MSR 1. Spółka prezentuje odrębnie „Rachunek zysków i strat”, który zamieszczony jest bezpośrednio przed „Sprawozdaniem z całkowitych dochodów”.

„Rachunek zysków i strat” prezentowany jest w wariantcie kalkulacyjnym, natomiast „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” sporządzane jest metodą pośrednią.

W przypadku retrospektywnego wprowadzenia zmian zasad rachunkowości, prezentacji lub korekty błędów, Spółka prezentuje sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone dodatkowo na początek okresu porównawczego, jeżeli powyższe zmiany są istotne dla danych prezentowanych na początek okresu porównawczego. W takiej sytuacji prezentacja not do trzeciego sprawozdania z sytuacji finansowej nie jest wymagana.

TRANSAKcje I SALDA W WALUTACH OBCYCH

Waluta obca jest walutą inną niż waluta funkcjonalna Spółki. Transakcja w walucie obcej jest transakcją, która jest wyrażona lub wymaga uregulowania w walucie obcej, dotyczy to m.in. transakcji mających miejsce wówczas, gdy Spółka:

- nabywa lub sprzedaje produkty, towary lub usługi, których cena została wyrażona w walucie obcej,
- zaciąga lub udziela pożyczek, które są płatne lub należne w walucie obcej lub,
- w inny sposób nabywa lub zbywa aktywa lub też zaciąga lub reguluje zobowiązania wyrażone w walucie obcej.

Na dzień początkowego ujęcia transakcje w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną z zastosowaniem kursu wymiany obowiązującego na dzień zawarcia transakcji tj. wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego ten dzień.

Transakcje przeprowadzone w walutach obcych, na moment rozliczenia przeliczane są na walutę funkcjonalną— przy zastosowaniu natychmiastowych kursów wymiany obowiązujących w dniu przeprowadzenia operacji w taki sposób, że:

- w przypadku transakcji pieniężnych na rachunkach w PLN (np. sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności oraz zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań) - jako natychmiastowy kurs wymiany waluty obcej na walutę funkcjonalną przyjmuje się kurs faktycznie wynegocjowany z bankiem na dzień przeprowadzenia operacji,
- w przypadku transakcji pieniężnych na rachunkach dewizowych (np. sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności oraz zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań) - jako natychmiastowy kurs wymiany waluty obcej na walutę funkcjonalną przyjmuje się kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji (brak tu jest bowiem kursu faktycznie zastosowanego przez bank, więc spółka wycenia te środki samodzielnie).
- w przypadku uregulowania należności lub zobowiązań drogą ich kompensaty – wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia kompensaty.
- w pozostałych przypadkach wyżej nie wymienionych (dla których nie da się ustalić kursu faktycznie zastosowanego do rozliczenia) - wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień realizacji transakcji.

Środki pieniężne w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych na kontach syntetyczno-analitycznych w wartości nominalnej, przeliczonej na walutę funkcjonalną (PLN) - według kursu faktycznie wynegocjowanego z bankiem na dzień przeprowadzenia operacji lub gdy nie jest możliwe uwzględnienie faktycznie zastosowanego kursu waluty w danym dniu

wg kursu średniego NBP dla danej waluty obcej z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji na bankowym rachunku walutowym.

Powyższe zasady wyceny dla transakcji wyrażonych w walutach obcych na walutę PLN są stosowane dla celów podatku dochodowego od osób prawnych jako podstawa do ustalenia dodatnich i ujemnych różnic kursowych (będących wynikiem zmiany kursu między dniem zawarcia transakcji a jej rozliczeniem) i są zgodne z wymogami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (art. 15a Ustawy o PDOP).

Wycena na dzień bilansowy

Pozycje pieniężne tj. pozycje, które zostaną rozliczone poprzez przekazanie środków pieniężnych (np. waluty, należności i zobowiązania handlowe, rezerwy na przyszłe zobowiązania przypadające do otrzymania lub do zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty), wykazane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej i przeliczonego na PLN wg kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji, przeliczane są na dzień bilansowy przy zastosowaniu kursu zamknięcia, którym jest kurs średni NBP z dnia bilansowego.

Niepieniężne pozycje bilansowe (w tym: zaliczki na towary i usługi, zapasy, wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe oraz rezerwy, które mają być rozliczone w postaci aktywów niepieniężnych) ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia przeprowadzenia transakcji (tj. kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji).

Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w czasie ustalenia wartości godziwej.

Zyski i straty kursowe (różnice kursowe) powstałe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie (tj. w przychodach i kosztach) w okresie, w którym powstały, o ile nie odracza się ich w pozostałych całkowitych dochodach, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

POŁĄCZENIA POD WSPÓLNĄ KONTROLĄ

W przypadku połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, Spółka nie stosuje regulacji wynikających z MSSF 3, lecz rozlicza takie transakcje metodą łączenia udziałów w następujący sposób:

- aktywa i pasywa jednostki przejmowanej ujmowane są w wartości bilansowej wynikającej z jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki przejmowanej.
- wartości niematerialne oraz zobowiązania warunkowe ujmowane są na zasadach stosowanych przez jednostkę przed połączeniem, zgodnie z właściwymi MSSF,
- nie powstaje wartość firmy - różnica pomiędzy przekazaną zapłatą a nabytymi aktywami netto jednostki kontrolowanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale, w pozycji zyski zatrzymane,
- udziały niedające kontroli wyceniane są w proporcji do wartości bilansowej aktywów netto kontrolowanej jednostki,
- dokonywane jest przekształcenie danych porównawczych, jeśli brak takiej korekty istotnie zniekształcałoby porównywalność danych. Przekształcenie jest dokonywane w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek okresu porównawczego lub od momentu, kiedy po raz pierwszy powstał stosunek podporządkowania, jeżeli data powstania stosunku podporządkowania nad jednostką jest późniejsza niż początek okresu porównawczego.

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są środki trwałe, które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach dóbr i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych, oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok.

Rzeczowy majątek należy wyłączenie wykazywać w aktywach jeżeli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania w przyszłości korzyści ekonomicznych powiązanych z tą pozycją majątku oraz wartość może zostać obliczona w sposób wiarygodny.

Rzeczowymi aktywami trwałymi w Spółce są:

- nieruchomości – w tym grunty, budowle (obiekty inżynierii lądowej i wodnej), budynki, a także będące odrębną własnością lokale, jak spółdzielcze własnościowe prawa do lokalu mieszkalnego i użytkowego,
- maszyny, urządzenia i środki transportowe, inne rzeczy,
- przyjęte do używania ulepszenia w obcych środkach trwałych,

- prawa do użytkowania składników aktywów, nie stanowiących własności lub współwłasności Spółki, wykorzystywanych na potrzeby związane z działalnością na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, zawartej z właścicielem tych środków spełniającej warunki określone w MSR/MSSF (leasing).

Środki trwałe będące własnością Spółki są ewidencjonowane zgodnie z klasyfikacją środków trwałych GUS (KŚT).

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, uzyskane w drodze decyzji administracyjnej (otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa) jest ujmowane w ewidencji bilansowej i może podlegać przeszacowaniu.

Ponadto Spółka jest posiadaczem i użytkownikiem gruntu, który nie ma uregulowanego statusu własnościowego. Jego wartość jest ujmowana w ewidencji pozabilansowej i również może podlegać przeszacowaniom.

Początkową wartość składnika rzeczowych aktywów trwałych ustala się jako cenę nabycia, a w przypadku wytworzenia środka trwałego we własnym zakresie, w wysokości kosztu wytworzenia.

Po początkowym ujęciu składnika rzeczowych aktywów trwałych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, Spółka ustala wartość bilansową:

- nieruchomości - jako wartość przeszacowaną odpowiadającą ich wartości godziwej na dzień ostatniego przeszacowania, pomniejszoną o późniejsze łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i późniejsze łączne straty z tytułu utraty wartości,
- pozostałych składników rzeczowych aktywów trwałych - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie), a także o łączne straty z tytułu utraty wartości.

Zastosowane stawki umorzeniowe są następujące (według grup rodzajowych):

- Budynki i obiekty inż. lądowej i wodnej (KŚT gr. 1 i 2) 1,5 % - 4,5 %
- Urządzenia techniczne i maszyny (KŚT gr. 3-6) 4,0 % - 50,0 %
- Środki transportu (KŚT gr. 7) 6,0 % - 50,0 %
- Pozostałe środki trwałe (KŚT gr. 8) 6,0 % - 30,0 %

Grunty własne / w tym: prawo wieczystego użytkowania gruntu/ nie podlegają umorzeniu.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się przy zastosowaniu metody liniowej.

Przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej uwzględnia się okres ekonomicznej użyteczności poszczególnych tytułów rzeczowych aktywów trwałych, na określenie których wpływa w szczególności:

- liczba zmian na którym pracuje środek trwały,
- tempo postępu techniczno-ekonomicznego,
- wydajność środka trwałego mierzona liczbą godzin jego pracy lub liczbą wytworzonych produktów albo innym właściwym miernikiem,
- prawne lub inne ograniczenia czasu używania.

Dla niskocennych środków trwałych tj. środków trwałych o wartości początkowej nieprzekraczającej 10 tys. zł - w ramach przyjętego uproszczenia - wprowadzono od 01.01.2019 roku zasadę odpisywania ich wartości bezpośrednio w koszty zużycia materiałów, w dacie oddania ich do używania (za pośrednictwem magazynu niskocennych składników majątku) i bez obejmowania ich dalszą ewidencją pozabilansową.

Zarząd Spółki wyznaczył jako wartość graniczną wartość środka trwałego na poziomie nie przekraczającym 10 tys. zł, ponieważ przy jej ustalaniu wzięto pod uwagę min:

- ✓ przypuszczalną łączną wartość początkową składników, do których stosowane będą uproszczenia w porównaniu do rocznej sumy kosztów i aktywów,
- ✓ warunek, że zastosowanie uproszczeń nie zniekształci istotnie obrazu sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego jednostki,
- ✓ potrzeby ochrony mienia jednostki,
- ✓ przepisy podatkowe (co nie przeczy zasadzie istotności), gdzie za dolną granicę wartości początkowej składników uznawanych za środki trwałe można przyjąć kwotę określoną w przepisach o podatku dochodowym.

Wprowadzenie uproszczeń o których mowa wyżej, nie wywiera ujemnego wpływu na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej Spółki oraz jej wyniku finansowego, ponieważ w roku poprzedzającym tj. w 2018 roku

Spółka stosowała zasadę, gdzie składniki majątku o wartości początkowej nie przekraczającej 10 tys. zł jako nieistotne były wprowadzane do ewidencji bilansowej składników majątkowych i w miesiącu następnym po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji majątkowej Spółki, były jednorazowo odpisywane w ciężar kosztów amortyzacji.

Od powyższej zasady przewidziano wyjątki, które dotyczą środków trwałych o wartości początkowej równej lub niższej niż 10 tys. zł, dla których ustala się odpisy amortyzacyjne w miesiącu następnym po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji i odpisy te liczone są metodą liniową.

Wyjątki mają zastosowanie do następujących środków trwałych:

- z grupy KŚT 525 „Formy do pras hydraulicznych”,
- użytkowanych na podstawie umowy leasingu, dla których ustala się stawki amortyzacyjne na dzień zawarcia umowy,
- środków transportu, które zostały zarejestrowane w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców i dopuszczone do ruchu drogowego,
- oddanych do użytkowania po dniu 01.01.2019, stanowiących rozliczenie nakładów z lat poprzednich, oraz
- sfinansowanych w całości lub częściowo dotacją ze środków unijnych i krajowych.

Naliczanie odpisów amortyzacyjnych rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały został przyjęty do użytkowania i wprowadzony do ewidencji, do końca miesiąca, w którym następuje zrównanie tych odpisów z ich wartością początkową lub w którym dany składnik postawiono w stan likwidacji, sprzedano lub przeznaczono go do sprzedaży zgodnie z MSSF 5.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży wykazywane są jako odrębna pozycja aktywów.

W momencie zbycia składnika rzeczowych aktywów trwałych, wartość początkowa i dotychczasowe umorzenie są wysięgowywane, a wynik zbycia jest odnoszony w ciężar rachunku zysków i strat, w pozostałe przychody bądź koszty operacyjne. Wynik na zbyciu środków trwałych prezentowany jest per saldo jako zysk albo strata w rachunku zysków i strat. W przypadku środków trwałych, dla których skutek przeszacowania został odniesiony na kapitał z aktualizacji wyceny, w momencie ich usunięcia z ewidencji bilansowej różnicę z przeszacowania przenosi się z kapitału z aktualizacji wyceny na kapitał zapasowy.

Ponadto, na początku każdego roku bilansowego ustala się stawki (okresy) dla poszczególnych środków trwałych, które planuje się przyjąć do ewidencji w danym roku, jak również przeprowadza się weryfikację poprawności już przyjętych stawek amortyzacyjnych majątku trwałego, aby nie dopuścić do zbyt wolnego lub nadmiernie szybkiego ich odpisania, niewspółmiernie do korzyści jakie przynosi. Efekty weryfikacji i nowe stawki określane są w „Protokole z ustalania rocznych stawek i zasad amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych” przez zespół upoważnionych osób i zatwierdzone są przez Prezesa Zarządu Spółki.

Ponadto, na koniec każdego roku obrotowego Spółka dokonuje weryfikacji i oceny wartości bilansowej kluczowych składników rzeczowych aktywów trwałych, aby nie dopuścić do wystąpienia istotnej różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością, która zostałaby ustalona na dzień bilansowy przy zastosowaniu wartości godziwej.

W przypadku stwierdzenia wystąpienia istotnych różnic dla analizowanych składników, Spółka powinna dokonać przeszacowania całej grupy rzeczowych aktywów trwałych, do której dany składnik należy.

W przypadku zaistnienia przesłanek do przeszacowania – nieruchomości (grunty, budynki i budowle) należy wycenić przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego.

Jeżeli wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych wzrośnie wskutek przeszacowania, zwiększenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach i akumuluje w kapitale własnym (w pozycji kapitału z aktualizacji wyceny) jako nadwyżkę z przeszacowania. Jednakże wzrost z tytułu przeszacowania ujmuje się w wyniku jako pozostałe przychody operacyjne w stopniu, w jakim odwraca on zmniejszenie z tytułu przeszacowania tego samego składnika aktywów, które wcześniej ujęto w wyniku. Jeśli wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych ulegnie obniżeniu na skutek przeszacowania, spadek wartości ujmuje się w ciężar wyniku jako pozostałe koszty operacyjne. Jednakże zmniejszenie wynikające z przeszacowania ujmuje się w innych całkowitych dochodach w wysokości, w jakiej zmniejszenie nie przewyższa kwoty figurującej jako nadwyżka z przeszacowania dotycząca tego samego składnika aktywów. Zmniejszenie wynikające z przeszacowania ujmowane w innych całkowitych dochodach zmniejsza kwotę zakumulowaną w kapitale z aktualizacji wyceny jako nadwyżka z przeszacowania.

Łączna nadwyżka z przeszacowania zaliczona do kapitału z aktualizacji wyceny jest przenoszona bezpośrednio na kapitał zapasowy w momencie zbycia lub wycofania z użytkowania składnika aktywów.

Jeżeli pozycja rzeczowych aktywów trwałych jest przeszacowywana, umorzenie na dzień przeszacowania jest odliczane od wartości bilansowej brutto składnika aktywów, a jego wartość netto jest przekształcana do wartości przeszacowanej składnika aktywów.

ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W uzasadnionych przypadkach do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych w budowie zalicza się odsetki od zobowiązań finansujących wytworzenie lub nabycie środków trwałych oraz różnice kursowe w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek (w przypadku korzystania z pożyczek i kredytów w walucie obcej). Środki trwałe w budowie obejmują w szczególności:

- wydatki na nabycie gruntów,
- roboty i usługi wykonane przez jednostki obce, w tym także zakup środków trwałych w budowie od innych jednostek,
- wyroby, roboty i usługi własnej działalności gospodarczej wykonane na rzecz środków trwałych w budowie,
- koszty częściowej likwidacji (rozbiórki, demontażu) obiektów przebudowywanych lub modernizowanych,
- nieodpłatnie otrzymane środki trwałe w budowie,
- maszyny i urządzenia przekazane do montażu lub zainstalowania przed oddaniem do eksploatacji, a także maszyny i urządzenia nie wymagające montażu lub zainstalowania,
- odsetki, prowizje od kredytów, pożyczek i zobowiązań za okres realizacji środka trwałego w budowie.

Do kosztów środków trwałych w budowie nie zalicza się odsetek od kredytów inwestycyjnych po zakończeniu budowy, kar i odszkodowań umownych oraz kosztów przetargów, ogłoszeń, zawierania umów, składania zamówień związanych z środkami trwałymi w budowie (obciążają one koszty działalności podstawowej).

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość poniesionych nakładów jest poddawana ocenie, w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości (zgodnie z wytycznymi wynikającymi z MSR 36). W przypadku wystąpienia takich przesłanek Spółka dokonuje szacunku ich wartości odzyskiwalnej i w zależności od wyniku takich oszacowań może dokonać odpisów aktualizujących wartość poniesionych nakładów.

Odpisy spowodowane trwałą utratą wartości środków trwałych w budowie księgowane są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. W przypadku ustania przyczyny utworzenia odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości zwiększa się wartość środka trwałego w budowie o odpowiednią część odpisu i odpis podlega zaliczeniu do przychodów operacyjnych.

Na dzień bilansowy środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

LEASING ORAZ SKŁADNIKI RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH UŻYTKOWANE NA PODSTAWIE UMÓW LEASINGU (ZASADY OBOWIĄZUJĄCE DO 31 GRUDNIA 2018 ROKU)

Umowa leasingowa jest to umowa, na mocy której w zamian za opłatę lub serie opłat, leasingodawca przekazuje Spółce prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres.

W zależności od warunków umowy zawartą umowę klasyfikuje się jako:

- leasing finansowy; lub
- leasing operacyjny.

Klasyfikacji leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu. Jeżeli w jakimkolwiek momencie Spółka i leasingodawca postanawiają zmienić warunki umowy leasingowej, z wyjątkiem jej odnowienia, w sposób, który prowadziłby do zmiany jej klasyfikacji, gdyby tak zmienione warunki obowiązywały od dnia rozpoczęcia leasingu, to zmienioną umowę uznaje się za nową umowę przez okres jej obowiązywania. Jednakże zmiany oszacowań (na przykład zmiany szacowanego ekonomicznego okresu użytkowania bądź wartości końcowej przedmiotu leasingu) lub zmiany okoliczności (np. niedopełnienie warunków umowy leasingowej przez leasingobiorcę) nie upoważniają do zmiany klasyfikacji umowy leasingowej dla celów rachunkowych.

Rozpoczęcie leasingu jest to wcześniejsza z dwóch dat:

- zawarcia umowy leasingowej; lub
- zobowiązania się stron umowy do przestrzegania zasadniczych postanowień umowy leasingowej.

Na ten dzień:

- leasing jest klasyfikowany albo jako leasing operacyjny, albo jako leasing finansowy; oraz

- w przypadku leasingu finansowego następuje określenie kwot, które zostaną wykazane w momencie rozpoczęcia leasingu.

Rozpoczęcie okresu leasingu jest to data, od której leasingobiorcy przysługuje prawo do korzystania z przedmiotu leasingu. Jest to data początkowego ujmowania leasingu (tj. ujęcia aktywów, zobowiązań, przychodów lub kosztów z tytułu leasingu). Na dzień rozpoczęcia okresu leasingu, leasing finansowy ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa i zobowiązania.

Przy obliczaniu wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych (rat), stopą dyskontową jest stopa procentowa leasingu, jeżeli możliwe jest jej ustalenie. W przeciwnym razie stosuje się stopę rynkową. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie Spółki zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów.

Dla umów leasingu finansowego minimalne opłaty leasingowe (raty leasingowe) rozdziela się na część kapitałową i odsetkową w sposób uproszczony, tj. przy zastosowaniu metody liniowej. Część odsetkowa stanowi dla Spółki koszt finansowy zaś część kapitałowa spłatę zobowiązania wobec finansującego.

Opłaty wstępne ujmowane są w kosztach proporcjonalnie do czasu trwania umowy, co stanowi pewne uproszczenie nie mające istotnego wpływu na prezentowane sprawozdanie finansowe.

Leasing finansowy powoduje naliczanie amortyzacji aktywów podlegających amortyzacji, a także kosztów finansowych w każdym z okresów obrotowych. Do amortyzacji aktywów podlegających amortyzacji będących przedmiotem leasingu stosuje się zasady opisane w punkcie „Wartości niematerialne” i punkcie „Rzeczowe aktywa trwałe”. Jeżeli istnieje przy tym wystarczająca pewność, że Spółka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, to okres przewidywanego używania składnika aktywów jest równy okresowi jego użytkowania. Przy braku wystarczającej pewności, że Spółka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów należy umorzyć przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej składniki aktywów użytkowane na podstawie umów leasingowych Spółka prezentuje w tej samej pozycji, w której przedmiot umowy leasingu byłby wykazywany, gdyby był własnością jednostki, a także ujawnia w informacjach dodatkowych, które pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej obejmują składnik aktywów użytkowane na podstawie umów leasingowych.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego prezentowane są w podziale na część krótko- i długoterminową, z uwzględnieniem harmonogramu spłaty i dyskonta o kwotę odsetek.

LEASING ORAZ SKŁADNIKI RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH UŻYTKOWANE NA PODSTAWIE UMÓW LEASINGU (ZASADY OBOWIAZUJĄCE OD 01 STYCZNIA 2019 ROKU)

Identyfikacja leasingu

Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

W tym celu analizuje się trzy podstawowe aspekty:

- a) czy umowa dotyczy zidentyfikowanego składnika aktywów, który albo jest wyraźnie określony w umowie lub też w sposób dorozumiany w momencie udostępnienia składnika aktywów Spółce,
- b) czy Spółka ma prawo do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania składnika aktywów przez cały okres użytkowania w zakresie określonym umową,
- c) czy Spółka ma prawo do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez cały okres użytkowania.

Spółka ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu wraz z:

- a) okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka skorzysta z tej opcji, oraz
- b) okresami, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka nie skorzysta z tej opcji.

Oceniając, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka skorzysta z opcji przedłużenia leasingu, lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu, Spółka uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią dla Spółki zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzystała z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzystała z opcji wypowiedzenia leasingu.

▪ Zwolnienia z ujmowania

Spółka zdecydowała o nie stosowaniu się do wymogów ustalania aktywów i zobowiązań z tyt. leasingu w stosunku do leasingów krótkoterminowych, oraz do leasingów, w których bazowy składnik aktywów ma niską wartość. Spółka ujmuje w takich umowach opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu lub w inny systematyczny sposób.

Spółka dokonuje zwolnienia dla leasingu krótkoterminowego według klasy bazowego składnika aktywów, do którego odnosi się prawo użytkowania. Wybór zwolnienia dla leasingów, w przypadku których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, Spółka dokonuje w odniesieniu do poszczególnych leasingów. Ponieważ standard nie definiuje wartości pieniężnej uznanej za „niską”, ale stanowi, że podstawą oceny powinna być wartość nowego składnika aktywów (nawet jeżeli użytkowany jest w ramach leasingu), zaś w „Uzasadnieniu wniosków MSSF 16 (par. BC 100), który nie stanowi integralnej części standardu, wskazano kwotę 5 tys. USD, dlatego kierując się taką wskazówką przyjęto wartość bezwzględna, jako nieprzekraczającą kwoty 20 tys. zł.

Spółka posiada prawo wieczystego użytkowania gruntów, które w latach obowiązywania MSR 17 nie spełniało definicji leasingu, ale traktowane było na równi z prawem własności gruntu i jako takie było prezentowane w rzeczowych aktywach trwałych.

Na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 tj. na 01.01.2019 r. prawo użytkowania wieczystego gruntów zostało przez Spółkę oceniane jako leasing, jednakże Spółka skorzystała w tym wypadku ze zwolnienia przewidzianego dla leasingobiorców (par. C.3. MSSF 16), jaką była możliwość zachowania dotychczasowej klasyfikacji leasing – nie leasing do umów ważnych w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16. Oznacza to, że jeśli przed 1 stycznia 2019 roku aktywo z prawem użytkowania było traktowane jako środek trwały, to po 1 stycznia 2019 roku takie podejście jest kontynuowane dla starych umów. Dlatego prawo użytkowania wieczystego nabyte przed 2019 rokiem jest traktowane na dotychczasowych zasadach, a więc jako grunty w ramach rzeczowych aktywów trwałych. Wszystkie nowe umowy (zawarte w 2019 roku) traktowane są według zasad zgodnych z regulacjami MSSF 16.

▪ Ujmowanie leasingu

→ Początkowa wycena

W dacie rozpoczęcia Spółka ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. W dacie rozpoczęcia Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien obejmować:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Spółkę, oraz
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez Spółkę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

W dacie rozpoczęcia Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Spółka stosuje krańcową stopę leasingobiorcy.

W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmiennopłatne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez Spółkę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka skorzysta z tej opcji, oraz
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że Spółka może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

→ Późniejsza wycena składnika aktywów

Po dacie rozpoczęcia Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania, stosując model kosztu.

W celu zastosowania modelu kosztu Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu:

- pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości; oraz
- skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Spółka stosuje wymogi w zakresie amortyzacji przewidziane w MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe do amortyzowania składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Jeżeli w ramach leasingu przeniesione zostanie prawo własności do bazowego składnika aktywów na rzecz Spółki pod koniec okresu leasingu lub jeżeli koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia to, że Spółka skorzysta z opcji kupna, Spółka dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania, począwszy od daty rozpoczęcia aż do końca okresu użytkowania bazowego składnika aktywów. W przeciwnym razie Spółka dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania od daty rozpoczęcia leasingu aż do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.

Spółka stosuje MSR 36 Utrata wartości aktywów w celu określenia, czy składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania utracił wartość oraz w celu ujęcia jakiegokolwiek zidentyfikowanej straty z tytułu utraty wartości.

→ **Późniejsza wycena zobowiązania leasingowego**

Po dacie rozpoczęcia Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- a) zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- b) zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- c) zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu, lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Po dacie rozpoczęcia, o ile koszty nie zostały uwzględnione w wartości bilansowej innego składnika aktywów zgodnie z innymi obowiązującymi standardami, Spółka ujmuje w wyniku zarówno:

- a) odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu oraz
- b) zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu w okresie, w którym ma miejsce zdarzenie lub zachodzi warunek, które uruchamiają te płatności.

→ **Ponowna ocena zobowiązania leasingowego**

Spółka aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu poprzez dyskontowanie zaktualizowanych opłat leasingowych, stosując zaktualizowaną stopę dyskontową, jeżeli:

- a) zaistnieje zmiana w odniesieniu do okresu leasingu. Spółka określa zaktualizowane opłaty leasingowe na podstawie zaktualizowanego okresu leasingu lub
- b) zaistnieje zmiana dotycząca oceny opcji kupna bazowego składnika aktywów.

Spółka dokonuje aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu poprzez dyskontowanie zaktualizowanych opłat leasingowych, gdy:

- a) zaistnieje zmiana w kwocie, której zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej. Spółka ustala zaktualizowane opłaty leasingowe w celu uwzględnienia zmiany w kwotach, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej.
- b) zaistnieje zmiana w przyszłych opłatach leasingowych wynikająca ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalania tych opłat, wliczając w to na przykład zmianę w celu uwzględnienia zmian w stawkach czynszów na wolnym rynku w następstwie przeglądu tych czynszów.

W powyższych przypadkach Spółka stosuje niezmienną stopę dyskontową, chyba że zmiana w opłatach leasingowych wynika ze zmiany zmiennych stóp procentowych.

▪ **Zmiany leasingu**

Spółka ujmuje zmianę leasingu jako odrębny leasing, jeżeli:

- a) zmiana zwiększa zakres leasingu poprzez przyznanie prawa do użytkowania jednego lub większej liczby bazowych składników aktywów oraz
- b) wynagrodzenie za leasing zwiększa się o kwotę współmierną do ceny jednostkowej za zwiększenie zakresu oraz wszelkie właściwe korekty tej ceny jednostkowej w celu uwzględnienia okoliczności danej umowy.

W przypadku zmiany leasingu, która nie jest ujmowana jako odrębny leasing, w dacie uzgodnienia zmiany Spółka:

- a) alokuje wynagrodzenie w zmodyfikowanej umowie,
- b) ustala okres zmodyfikowanego leasingu, oraz
- c) aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu poprzez dyskontowanie zaktualizowanych opłat leasingowych z zastosowaniem zaktualizowanej stopy dyskontowej.

W przypadku zmiany leasingu, która nie jest ujmowana jako odrębny leasing, Spółka ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu poprzez:

- a) zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w celu uwzględnienia częściowego lub całkowitego zakończenia leasingu w przypadku zmian leasingu, które zmniejszają zakres leasingu. Spółka ujmuje w wyniku wszelki zysk lub stratę odnoszącą się do częściowego lub całkowitego zakończenia leasingu,
- b) skorygowanie składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w odniesieniu do wszystkich pozostałych zmian leasingu.

▪ **Prezentacja**

Spółka prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej albo ujawnia w informacji dodatkowej:

- aktywa z tytułu prawa do użytkowania w tych samych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej, co bazowe składniki aktywów, a więc w rzeczowych aktywach trwałych z pozostałymi rzeczowymi aktywami trwałymi,
- zobowiązania z tytułu leasingu oddzielnie od innych zobowiązań.

W rachunku zysków i strat i sprawozdaniu z całkowitych dochodów Spółka przedstawia koszt odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu odrębnie od kosztu amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych Spółka klasyfikuje:

- a) płatności pieniężne głównej części zobowiązania z tytułu leasingu w ramach działalności finansowej,
- b) płatności pieniężne części odsetkowej zobowiązania z tytułu leasingu, stosując wymogi MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych w odniesieniu do odsetek zapłaconych, oraz
- c) opłaty z tytułu leasingu krótkoterminowego, opłaty za leasingi obejmujące aktywa o niskiej wartości oraz zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu w ramach działalności operacyjnej.

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Do wartości niematerialnych zalicza się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej spełniające podane poniżej kryteria:

- a) możliwość zidentyfikowania – kryterium to jest spełnione gdy:
  - wartość niematerialna jest odrębna to znaczy, że może być oddzielona od Spółki i sprzedana, przeniesiona, licencjonowana, wynajęta lub wymieniona zarówno samodzielnie jak i wspólnie z powiązanymi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązaniami;
  - lub
  - powstała w wyniku umowy/kontraktu lub innych tytułów prawnych bez względu na to, czy te prawa są transferowane lub oddzielne od jednostki albo innych praw i obowiązków.
- b) kontrola - kryterium to jest spełnione, gdy Spółka jest uprawniona do uzyskiwania przyszłych korzyści ekonomicznych powstających za przyczyną danego środka i jest w stanie ograniczyć dostęp do tych korzyści osobom trzecim
- c) przyszłe korzyści ekonomiczne – mogą występować w postaci przychodów ze sprzedaży bądź w postaci oszczędności kosztów
- d) możliwość wiarygodnego ustalenia ceny nabycia lub kosztu wytworzenia

Do wartości niematerialnych w Spółce zalicza się m.in.:

- nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie
- nabyte licencje na nowe technologie produkcji
- koszty zakończonych prac rozwojowych

Początkowo składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Na dzień ujęcia składnika wartości niematerialnych Spółka ocenia, czy okres użytkowania jest określony czy nieokreślony, a w przypadku gdy jest określony, ustala metodę i stawkę amortyzacji. Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych ujmowane są jako koszt amortyzacji i dokonywane są według następujących zasad:

- amortyzacja naliczana jest metodą liniową w okresach miesięcznych;
- odpisy dokonywane są od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wartość niematerialna została przyjęta do użytkowania i wprowadzona do ewidencji, do końca tego miesiąca, w którym następuje zrównanie sumy odpisów umorzeniowych z ich wartością początkową lub w którym składnik wartości niematerialnych przestaje być ujmowany lub przeznaczono go do sprzedaży zgodnie z MSSF 5,

Zastosowane roczne stawki umorzeniowe są następujące (według grup rodzajowych):

- nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie: 10,0% - 50,0 %
- nabyte licencje na nowe technologie produkcji: 20,0 %
- koszty zakończonych prac rozwojowych: 20,0% - 33,3 %

Ponadto, na początku każdego roku bilansowego Spółka ustala stawki (okresy) dla poszczególnych wartości niematerialnych, które planuje się przyjąć do ewidencji w danym roku, jak również przeprowadza weryfikację poprawności już przyjętych stawek amortyzacyjnych, aby nie dopuścić do zbyt wolnego lub nadmiernie szybkiego ich odpisania, niewspółmiernie do korzyści jakie przynosi. Efekty weryfikacji i nowe stawki określone są w „Protokole z ustalania rocznych stawek i zasad amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych” przez zespół upoważnionych osób i zatwierdzone przez Prezesa Zarządu Spółki.

Dla niskocennych składników wartości niematerialnych tj. wartości niematerialnych o wartości początkowej nie przekraczającej 10 tys. zł - w ramach przyjętego uproszczenia - wprowadzono od 01.01.2019 roku zasadę, że ten składnik nie podlega wpisowi do ewidencji wartości niematerialnych, a wydatki poniesione na jego nabycie odnosi się bezpośrednio w ciężar kosztów usług obcych pod datą ich ujęcia w księgach rachunkowych.

Od powyższej zasady przewidziano wyjątki, które dotyczą wartości niematerialnych o wartości początkowej równej lub niższej niż 10 tys. zł, dla których ustala się odpisy amortyzacyjne w miesiącu następnym po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji i odpisy te liczone są metodą liniową.

Wyjątki mają zastosowanie do następujących wartości niematerialnych:

- o wartości początkowej równej lub niższej niż 10 tys. zł. a większej niż 3,5 tys. zł, stanowiące rozliczenie nakładów z lat poprzednich, które oddano do użytkowania po dniu 01.01.2019,
- o wartości początkowej równej lub niższej niż 10 tys. zł, sfinansowane w całości lub częściowo dotacją ze środków unijnych i krajowych.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według wartości początkowej pomniejszonej o łączne odpisy amortyzacyjne, a także o ewentualne straty z tytułu utraty wartości.

BADANIA I ROZWÓJ

Spółka dzieli proces powstawania aktywów na dwa etapy: etap prac badawczych i etap prac rozwojowych.

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej, ujmowane są w kosztach bieżącego okresu w momencie ich poniesienia, ponieważ spółka nie jest w stanie na tym etapie udowodnić istnienia składnika wartości niematerialnych.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszonego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Spółka posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych.

Etap prac rozwojowych jest etapem bardziej zaawansowanym niż prace badawcze.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych powinien być ujęty wtedy i tylko wtedy, gdy Spółka jest w stanie udowodnić:

- możliwość i zamiar ukończenia, oraz przyszłego użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych, w tym dostępność środków niezbędnych do jego ukończenia, użytkowania lub sprzedaży,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne (np. istnienie rynku na produkty wytwarzane przy jego zastosowaniu).

Jeżeli Spółka nie jest w stanie rozdzielić prac badawczych od rozwojowych, ogół tych prac traktuje się jako badawcze i ujmuje bezpośrednio w koszty okresu, w którym zostały poniesione.

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako wartości niematerialne na dzień bilansowy w oparciu o ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszoną o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Spółka klasyfikuje aktywa trwałe (lub grupę aktywów) jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli uzna, że ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie w prowadzonej działalności gospodarczej. Warunek ten uznaje się za spełniony wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej

sprzedaży. Sklasyfikowanie aktywów trwałych do grupy przeznaczonych do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do zakończenia transakcji sprzedaży w czasie jednego roku od dnia zmiany klasyfikacji aktywów trwałych. Jednostka wycenia składnik aktywów trwałych (lub grupę aktywów do zbycia) zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. W momencie przeznaczenia składnika aktywów trwałych do grupy do zbycia zaprzestaje się jego amortyzacji.

INSTRUMENTY FINANSOWE – ZASADY KLASYFIKACJI I METODY WYCENY

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Spółka staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub gdy składnik aktywów finansowych oraz zasadniczo całe ryzyko i korzyści z nim związane zostają przeniesione na inny podmiot.

Spółka wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Spółce należą:

1. Pożyczki i należności własne tj. pożyczki udzielone, należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności.
2. Instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward, transakcje zamiany stóp procentowych IRS.
3. Inwestycje długoterminowe inne niż nieruchomości tj. udziały i akcje w jednostkach innych niż podporządkowane.
4. Zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług i pozostałe zobowiązania.

Aktywa oraz zobowiązania finansowe począwszy od 01.01.2018 roku wyceniane są według zasad przedstawionych poniżej.

AKTYWA FINANSOWE (ZASADY OBOWIĄZUJĄCE OD 01 STYCZNIA 2018 ROKU)

Zgodnie z MSSF 9 spółka klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie klasyfikowane są wszystkie aktywa finansowe, które spełniają łącznie oba następujące warunki:

- utrzymywanie tych aktywów finansowych, w celu uzyskania umownych przepływów pieniężnych, oraz
- postanowienia umowne dotyczące składnika aktywów powodują w określonych terminach przepływy pieniężne, które są wyłącznie spłatami nierozliczonej kwoty nominalnej i odsetek od tej kwoty.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Wszystkie inne aktywa finansowe klasyfikowane są do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik, jeżeli nie spełnia kryteriów wyceny w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz nie jest instrumentem kapitałowym wyznaczonym w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite

dochody. Spółka może jednak w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Niezależnie od wskazanych wyżej postanowień, Spółka może w momencie początkowego ujęcia nieodwołalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych, jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli w ten sposób eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia.

W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych, z wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy i należności handlowych, dla których wartość początkową ustala się zgodnie z MSSF 15.

Klasyfikacja aktywów finansowych jest dokonywana w momencie początkowego ujęcia i może być zmieniona jedynie wówczas, gdy zmienił się biznesowy model zarządzania aktywami finansowymi.

Jeśli Spółka dokonuje zmiany klasyfikacji składnika aktywów finansowych, czyni to prospektywnie, począwszy od dnia przeklasyfikowania. Spółka nie przekształca żadnych uprzednio ujętych zysków, strat (w tym zysków lub strat z tytułu utraty wartości) ani odsetek.

Jeśli Spółka dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wartość godziwą tego składnika wycenia się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych a wartością godziwą ujemne się w wyniku finansowym.

Jeśli Spółka dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie, wartość godziwa tego składnika na dzień przeklasyfikowania staje się jego nową wartością bilansową brutto.

Jeśli Spółka dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wartość godziwą tego składnika wycenia się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych a wartością godziwą ujemne się w innych całkowitych dochodach. Efektywnej stopy procentowej i wyceny oczekiwanych strat kredytowych nie koryguje się w wyniku przeklasyfikowania.

Jeśli Spółka dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody do kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie, składnik ten zostaje przeklasyfikowany w jego wartości godziwej na dzień przeklasyfikowania. Skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach zostają jednak usunięte z pozycji kapitału własnego i korygują wartość godziwą składnika aktywów finansowych na dzień przeklasyfikowania. W związku z tym składnik aktywów finansowych wycenia się na dzień przeklasyfikowania tak, jak gdyby zawsze był wyceniany w zamortyzowanym koszcie. Korekta ta wpływa na inne całkowite dochody, lecz nie wpływa na wynik finansowy i w związku z tym nie stanowi korekty wynikającej z przeklasyfikowania (zob. MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych). Efektywnej stopy procentowej i wyceny oczekiwanych strat kredytowych nie koryguje się w wyniku przeklasyfikowania.

Jeśli Spółka dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, składnik ten nadal wycenia się w wartości godziwej.

Jeśli Spółka dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, składnik ten nadal wycenia się w wartości godziwej. Skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania (zob. MSR 1) na dzień przeklasyfikowania.

Spółka ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w przypadku, kiedy staje się stroną kontraktu i jest związana jego postanowieniami w zakresie dotyczącym danego instrumentu finansowego.

Aktywa finansowe na dzień nabycia wycenia się wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty.

W odniesieniu do dłużnych aktywów finansowych takich jak należności własne i udzielone pożyczki, możliwe są do zastosowania trzy modele zarządzania biznesowego:

- (1) utrzymywane w celu ściągnięcia,
- (2) utrzymywane w celu ściągnięcia i sprzedaży,
- (3) model inny niż model (1) i (2) (efektywnie oznaczający że jednostka posiada aktywa w celu ich zbycia).

W ramach analizy modelu biznesowego Spółka bierze pod uwagę w szczególności zawarte umowy faktoringu oraz ich charakter. W obecnie stosowanym modelu faktoringu jest to faktoring z regresem, w związku z czym model biznesowy to ściąganie umownych przepływów (spłat należności przez klientów). W przypadku gdyby stosowano inny model faktoringu (bez regresu), w zależności od szczegółowych zapisów umów faktoringowych mogą one spowodować klasyfikację należności do modelu Utrzymanie oraz sprzedaż lub sprzedaż, co skutkować będzie koniecznością wyceny tych instrumentów finansowych do wartości godziwej.

W ramach analizy czy umowne przepływy pieniężne reprezentują jedynie spłatę kwoty głównej oraz odsetki Spółka dokonuje szczegółowej analizy zapisów dłużnych instrumentów finansowych (pożyczek). W przypadku gdy konieczna jest dodatkowa analiza, czyli tzw. benchmark test, na przykład w sytuacji gdy występuje niedopasowanie okresów i formuł naliczania odsetek, Spółka porównuje dany instrument do warunków instrumentu modelowego. Jeśli porównując dla obu instrumentów poszczególne kwoty odsetek Spółka stwierdzi, że nie różnią się istotnie (powyżej 10%), wówczas zgodnie z MSSF 9 dany instrument spełnia kryterium spłaty kwoty głównej oraz odsetek.

W wyniku analizy modelu biznesowego oraz testów klasyfikacyjnych TKiO (Tylko Kapitał i Odsetki) spółka dokonała klasyfikacji istotnych pozycji aktywów finansowych jak poniżej:

Wyszczególnienie klasyfikacji	Metoda wyceny	Ujęcie skutków wyceny
Należności handlowe i pozostałe (1) – utrzymywane w celu ściągnięcia	zamortyzowany koszt	rachunek zysków i strat
Pożyczki udzielone (1) – utrzymywane w celu ściągnięcia	zamortyzowany koszt	rachunek zysków i strat,
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (1) – utrzymywane w celu ściągnięcia	zamortyzowany koszt	rachunek zysków i strat,
Udziały i akcje w innych jednostkach niż podporządkowane	wartość godziwa	rachunek zysków i strat
Instrumenty pochodne	wartość godziwa	rachunek zysków i strat

Wartość godziwa dla instrumentów pochodnych jest określana w następujący sposób:

- dla walutowych transakcji terminowych typu forward jako różnica wartości bieżącej (zdyskontowanej) pomiędzy jednostkami waluty kupowanej i waluty płaconej,
- dla transakcji zamiany stóp procentowych (swap) na podstawie zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych do momentu wygaśnięcia transakcji.

Wartość godziwa udziałów i akcji w innych jednostkach niż podporządkowane może być określona w zależności od sytuacji na podstawie danych rynkowych (np. akcje notowane na giełdzie) lub oszacowana za pomocą innych metod (np. mnożnikowa, dochodowa).

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje weryfikacji aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie pod kątem utraty wartości zgodnie z MSSF 9.

Aktywa finansowe zaliczone do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ze względu na model biznesowy i charakter przepływów z nimi związanych podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy w celu ujęcia oczekiwanych strat kredytowych, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Sposób dokonywania tej oceny i szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych różni się dla poszczególnych klas aktywów finansowych:

- Dla należności z tytułu dostaw i usług Spółka stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu. Szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 5 lat, z uwzględnieniem dostępnych informacji dotyczących przyszłości.
- Dla środków pieniężnych Spółka analizuje poziom ewentualnego odpisu związanego ze środkami ulokowanymi w bankach na podstawie ich ratingów oraz sytuacji finansowej. Jeśli poziom ewentualnego odpisu okazałby się nieistotny to Spółka, zgodnie z zasadą istotności, może odstąpić od jego ujmowania w księgach rachunkowych.
- Aktywa z tytułu umów z klientami rozpoznane zgodnie z zasadami MSSF 15 są również poddane zasadom i przepisom utraty wartości zgodnie z wyżej opisaną metodologią.

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych ujmowane są niezwłocznie w wyniku finansowym odpowiednio w ciężar kosztów finansowych lub operacyjnych.

Spółka stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych:

- ✓ Stopień 1 – salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następujących 12 miesięcy);
- ✓ Stopień 2 – obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;
- ✓ Stopień 3 – obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

Do aktywów finansowych wycenianych w terminie późniejszym w wartości godziwej należą m.in. udziały i akcje w innych jednostkach niż podporządkowane oraz instrumenty pochodne będące aktywami. Zyski lub straty na składniku aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym jako przychody bądź koszty finansowe.

UDZIAŁY I AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

W przypadku inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i jednostkach stowarzyszonych, Spółka skorzystała z możliwości zwolnienia stosowania MSSF 9 w tym obszarze, w związku z tym są one w dalszym ciągu ujmowane w cenie nabycia. Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje weryfikacji tych inwestycji pod kątem utraty wartości zgodnie z MSR 36. Jeżeli spółka stwierdzi przesłanki utraty wartości, podejmuje procedury ustalenia wysokości odpisu aktualizującego wartość aktywów. Straty z tytułu utraty wartości ujmowane są niezwłocznie w wyniku finansowym w ciężar kosztów finansowych.

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Spółka ujmuje należności z tytułu dostaw i usług zgodnie z MSSF 15 tj. w toku realizacji świadczenia na rzecz klienta (przekazania mu kontroli nad dobrami lub usługami) i uznania prawa do wynagrodzenia. W praktyce ujęcie należności handlowych następuje w momencie zrealizowania dostawy wg wartości nominalnej, na podstawie wystawionej faktury (przy założeniu że jedynym warunkiem wymagalności wynagrodzenia jest upływ określonego czasu).

Tak ustalona wartość bilansowa dla należności o krótkim terminie płatności nie jest korygowana o dyskonto, ponieważ Spółka przyjęła uproszczenie, że jest to wartość stanowiąca rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

MSSF 9 wymaga aby wszystkie dłużne instrumenty finansowe (w tym należności z tytułu dostaw i usług), które są wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej poprzez pozostałe całkowite dochody, były poddane testowaniu na utratę wartości używając metody oczekiwanej straty kredytowej. MSSF 9 jasno wskazuje, że oczekiwane straty kredytowe są zawsze większe od zera (nie można przyjąć założenia, że należne kwoty będą zawsze spłacone w całości).

Oczekiwane straty kredytowe aktualizujące wartość należności w postaci odpisów, są szacowane według macierzy odpisów, opracowanej na podstawie zdarzeń przeszłych występujących w Spółce.

Na rok 2019 szacunki dla należności kształtowały się następująco:

- powyżej roku – 100% kwoty należności,
- powyżej pół roku do roku – ok. 36% kwoty należności,
- powyżej 3 miesięcy do pół roku – ok. 19% kwoty należności,
- powyżej 2 miesięcy do 3 miesięcy – ok. 14% kwoty należności,
- przeterminowane do 2 miesięcy – ok. 0,4% należności
- nieprzeterminowane – ok. 0,1 % należności

Szacunki dokonywane są co roku w oparciu o zaktualizowane dane dotyczące dłużników.

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, aktywów z tytułu umów Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

Przy ustalaniu odpisów, poza w/w macierzą odpisów Spółka analizuje należności uwzględniając w szacunkach indywidualne przypadki, o których mowa poniżej:

- w przypadku dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości – wówczas ujmuje się odpis w pełnej wysokości należności lub do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- w przypadku należności nieprzeterminowanych, których ryzyko nieściągalności jest znaczne według indywidualnej oceny Spółki – odpis w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty, tj. obiektywnej, ważonej prawdopodobieństwem kwoty wynikającej z oceny zakresu możliwych wartości, uwzględniającej wartość pieniądza w czasie;
- ze względu na zasadę ostrożności naliczone odsetki z tytułu zwłoki w regulowaniu należności przez odbiorców są obejmowane odpisem aktualizującym w wysokości 100% kwoty naliczonej od razu w momencie naliczenia i ujęcia w księgach rachunkowych odsetek (odpis ujmowany jest w ciężar kosztów finansowych);

Odpisy aktualizujące należności, zależnie od rodzaju danej należności, zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

Przy tworzeniu odpisów aktualizujących wartość należności stosowana jest analiza indywidualna i portfelowa. W analizie odpisu metodą portfelową Spółka stosuje analizę grupową portfeli w podziale na walutę transakcji – PLN, EUR i USD.

Proces oszacowania poziomów odpisów dla poszczególnych opóźnień płatniczych rozpoczyna się od analiz spłacalności wystawionych faktur z ostatnich kilku lat na podstawie zdarzeń przeszłych występujących w Spółce. Na bazie analizy Spółka uzyskuje prawdopodobieństwo tego, jaka część danego salda nie zostanie spłacona na moment powstania należności oraz na każdą kolejną datę opóźnień płatniczych.

Z kolei w analizie indywidualnej ustalanie odpisu odbywa się poprzez analizę odpisu dla najbardziej istotnych sald (kontrahentów), które nie spełniają kryterium homogeniczności portfela z uwagi na znacząco wyższe saldo należności. Należności przeterminowane, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość. Jeśli od wyżej wymienionych należności nie dokonano odpisów lub dokonano ich w niepełnej wysokości, to należności te zalicza się wtedy odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

Jeśli przyczyna, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość należności ustanie, to równowartość kwoty, na którą wcześniej utworzono odpis, zwiększa wartość danej należności, a także odpowiednio pozostałe przychody operacyjne lub przychody finansowe.

Prezentacja odpisów aktualizujących w rachunku zysków i strat następuje w szyku rozwartym, tj. odpowiednio w przychodach bądź kosztach finansowych w przypadku należności finansowych, np. z tytułu odsetek za zwłokę w zapłacie, albo w pozostałych kosztach lub pozostałych przychodach operacyjnych dla pozostałych należności, np. z tytułu dostaw i usług.

Należności w walucie obcej na dzień powstania są wyceniane według średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego dzień powstania należności (np. wystawienia faktury). Na dzień bilansowy należności w walucie obcej wyceniane są według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień bilansowy.

Spółka ujmuje należności z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe.

Składnik aktywów zalicza się do aktywów obrotowych (krótkoterminowych), jeśli spełnia jedno z poniższych kryteriów:

- a) oczekuje się, że zostanie zrealizowany lub jest przeznaczony do sprzedaży lub zużycia w toku normalnego cyklu operacyjnego jednostki lub,
- b) jest w posiadaniu jednostki przede wszystkim z przeznaczeniem do obrotu lub,
- c) oczekuje się, że zostanie zrealizowany w ciągu dwunastu miesięcy od dnia bilansowego lub,
- d) stanowi składnik środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów (zgodnie z jego definicją w MSR 7 – rachunek przepływów pieniężnych) chyba, że występują ograniczenia dotyczące jego wymiany, czy wykorzystania do zaspokojenia zobowiązania w przeciagu przynajmniej dwunastu miesięcy od dnia bilansowego.

Przez cykl operacyjny rozumie się okres upływający pomiędzy nabyciem aktywów przeznaczonych do przetworzenia, a ich realizacją w formie pieniężnej lub w formie ekwiwalentu pieniężnego. W przypadku, gdy normalny cykl operacyjny jednostki nie może być jasno zidentyfikowany, domniema się jego trwanie przez okres dwunastu miesięcy.

Aktywa obrotowe obejmują również bieżąca część długoterminowych aktywów finansowych.

Należności długoterminowe, to należności z innych tytułów aniżeli należności z tytułu dostaw i usług, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego, a także z tytułu dostaw i usług wykraczających poza normalny cykl operacyjny.

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE (ZASADY OBOWIĄZUJĄCE OD 01 STYCZNIA 2018 ROKU)

Do zobowiązań finansowych występujących w Spółce zalicza się:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe (inne niż zabezpieczające).

Wszystkie zobowiązania finansowe ujemowane zgodnie ze standardem MSSF 9 są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, z wyjątkiem:

- a) zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej;
- b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, który nie kwalifikuje się do zaprzestania ujemowania, lub wtedy, gdy ma zastosowanie podejście wynikające z utrzymania zaangażowania;
- c) umów gwarancji finansowych;
- d) zobowiązań do udzielenia pożyczki oprocentowanej poniżej rynkowej stopy procentowej;
- e) warunkowej zapłaty ujętej przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3.

Zamortyzowany koszt składnika zobowiązań finansowych jest to kwota, w jakiej składnik zobowiązań finansowych wycenia się w momencie początkowego ujęcia, pomniejszona o spłaty kapitału oraz powiększona lub pomniejszona o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic pomiędzy wartością początkową a wartością w terminie wymagalności.

Do kalkulacji efektywnej stopy procentowej wliczamy wszystkie przepływy związane z danym instrumentem np. prowizje z tytułu uruchomienia kredytu. Przy wyliczeniu efektywnej stopy procentowej Spółka dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (np. przedpłaty, opcje kupna lub podobne jeżeli nie spełniały kryteriów wyodrębnienia jako wbudowany instrument pochodny).

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Spółka nie dyskontuje zobowiązań bezodsetkowych, których okres płatności przypada w terminie krótszym niż 12 miesięcy oraz jeśli efekt dyskontowania byłby nieistotny.

Klasyfikacja zobowiązania finansowego wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy jest dokonywana w momencie początkowego ujęcia i jest nieodwołalna.

W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik zobowiązań finansowych w jego wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych zobowiązań finansowych. Do zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zalicza się otrzymane pożyczki i kredyty oraz wyemitowane dłużne papiery wartościowe z określonym terminem wymagalności i zobowiązania handlowe.

Do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik należą m.in. instrumenty pochodne będące zobowiązaniami. Zyski lub straty na składniku zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej ujemowane są w wyniku finansowym jako przychody bądź koszty finansowe z wyjątkiem ewentualnej zmiany wartości godziwej przypisanej do zmiany ryzyka kredytowego (związanego z niewypłacalnością emitenta), która jest prezentowana w pozostałych całkowitych dochodach.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania prezentuje się z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe. Jako zobowiązania długoterminowe ujemowane są zobowiązania wymagalne w okresie powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego, a wymagalne w okresie do 12 miesięcy prezentowane są jako zobowiązania krótkoterminowe.

Na dzień bilansowy zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe (w tym, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązania publicznoprawne) wycenia się w zamortyzowanym koszcie tj. kwocie wymagającej zapłaty, która wg Spółki stanowi wystarczające przybliżenie wyceny w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania z tytułu leasingu, które stanowią odrębną pozycję zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, zostały szczegółowo opisane w punkcie „LEASING ORAZ SKŁADNIKI RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH UŻYTKOWANE NA PODSTAWIE UMÓW LEASINGU”.

RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, w związku z tym MSSF 9 w tym zakresie nie ma zastosowania.

ZAPASY

Zapasy są to aktywa przeznaczone do dalszej sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczone na sprzedaż lub mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy obejmują nabyte w celu zużycia na własne potrzeby materiały, zakupione w celu sprzedaży w stanie nie przetworzonym towary oraz wytworzone lub przetworzone, zdadne do sprzedaży produkty gotowe, a także półprodukty, jak i produkcję w toku.

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Uwzględniając działalność produkcyjną Spółki oraz potrzeby ewidencyjne w ramach głównych grup rodzajowych obrotu magazynowego, ewidencję w zakresie stanu i zmian zapasów stanowiących własność Spółki i zlokalizowanych zarówno w siedzibie Spółki jak i w wydziale zamiejscowym Spółki podzielono na następujące grupy:

- materiały techniczne i pozostałe,
- niskocenne składniki majątku,
- surowce do produkcji,
- półprodukty (półfabrykaty, mlewa i masy formierskie),
- wyroby gotowe,
- towary,
- opakowania.

Metody ewidencji zapasów oraz wyceny rozchodów w poszczególnych kategoriach przedstawia tabela poniżej:

Kategoria zapasu	Cena ewidencyjna	Metoda wyceny rozchodów
Materiały, opakowania	Cena nabycia	Cena średnioważona
Niskocenne składniki majątku	Cena nabycia	Cena średnioważona
Surowce	Cena nabycia	Cena średnioważona
Złomy własne (surowce)	Cena stała ewidencyjna	Cena średnioważona
Surowce przetworzone	Rzeczywisty koszt wytworzenia	Koszt rzeczywisty średnioważony
Produkcja w toku	Rzeczywisty koszt wytworzenia	Koszt rzeczywisty średnioważony
Półfabrykaty	Koszt planowany (normatywny)	Koszt planowany (normatywny)
Produkty gotowe	Koszt planowany (normatywny)	Koszt planowany (normatywny)
Towary	Cena nabycia	Cena średnioważona

Dodatkowe koszty związane z zakupem materiałów / surowców / towarów rozliczane są na bieżąco tj. w momencie rozchodu materiałów/ surowców / towarów.

Odchylenia pomiędzy kosztami planowanymi a kosztami rzeczywiście poniesionymi są ustalane na koniec każdego okresu sprawozdawczego i podlegają rozliczeniu w koszt wytworzenia sprzedanych produktów gotowych oraz korygują wartość zapasów produktów gotowych i półfabrykatów.

Nie zalicza się do kosztów wytworzenia kosztów ogólnego zarządu, kosztów sprzedaży produktów, magazynowania wyrobów gotowych i półproduktów, chyba, że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji, a także nieuzasadnionych kosztów wydziałowych (np. kosztów stałych dotyczących utrzymania nie wykorzystanego potencjału produkcyjnego i strat produkcyjnych).

Zapasy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazuje się w wartości netto, to jest po pomniejszeniu o utworzone na nie odpisy aktualizujące.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia zapasów mogą nie być możliwe do odzyskania, jeżeli zapasy zostały uszkodzone, utraciły całkowicie lub częściowo swoją przydatność lub jeśli spadły ich ceny sprzedaży. Brak możliwości odzyskania ceny nabycia lub kosztu wytworzenia zapasów może także wynikać ze wzrostu szacowanych kosztów przygotowania sprzedaży lub szacowanych kosztów niezbędnych do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

W takiej sytuacji dokonuje się odpisów aktualizujących do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania. Wówczas odpisanie wartości odbywa się na zasadzie odpisów indywidualnych.

Dopuszcza się dokonywanie zbiorczych odpisów - dla grup zapasów w przypadku zapasów związanych z tą samą linią produkcyjną, posiadających podobne przeznaczenie.

Wartość materiałów i innych surowców przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji nie odpisuje się poniżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których zostaną wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości lub powyżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Standardowe podejście do urealnienia wyceny zapasów (poza pojedynczymi analizami jak wyżej) polega na dokonaniu oceny zapasów we wszystkich asortymentach w oparciu o analizę ich czasu zalegania (czyli w oparciu o tzw. Raporty z wiekowania), w następujących przedziałach czasowych:

- zapasy nie wykazujące obrotu od 1 do 2 lat,
- zapasy nie wykazujące obrotu powyżej 2 lat.

Dla n/w grup zapasów, tj. dla:

- półfabrykatów,
- wyrobów gotowych

ustala się indywidualny sposób postępowania przy tworzeniu odpisów aktualizujących.

Wstępnie podczas analizy struktury wiekowej w każdej grupie zapasów, w odniesieniu do istotnych pozycji zapasów nie wykazujących obrotu, dokonuje się merytorycznej ich analizy pod kątem konieczności magazynowania wybranych pozycji jako strategiczne lub też możliwości ich zużycia czy sprzedaży w najbliższej przyszłości.

W tym celu, po sporządzeniu „Raportu z wiekowania” jego wyniki (z dokładnością do indeksu i magazynu) poddawane są weryfikacji min. z:

- otwartymi Zamówieniami na najbliższe okresy,
- planem sprzedaży obowiązującym na najbliższy rok
- złożonymi Ofertami (o aktualnym terminie ważności)
- wykazem wyrobów które powinny znajdować się na zapasie strategicznym jednostki.

Wszystkie pozycje znajdujące odzwierciedlenie w w/w dokumentach zostają wyłączone z wykazu do tworzenia odpisów aktualizujących jako rokujące sprzedaż.

Pozostałe pozycje są oceniane jako produkty o niskiej przydatności/trudno zbywalne i poddawane są wycenie przy pomocy cennika do wyceny złomów własnych tj. dokonuje się oszacowania ich wartości pod kątem uzyskanego złomu w przypadku ich fizycznej likwidacji w procesie złomowania.

Odpis aktualizujący do utworzenia wyliczany jest jako strata na poszczególnych produktach (różnica pomiędzy wyceną magazynową a wartością uzyskanego złomu)

- dla pozycji nie wykazujących obrotu ponad 2 lata – w 100%
- dla pozycji nie wykazujących obrotu od 1 roku do 2 lat – w 50%

Dla pozycji z magazynu towarów, surowców i pozostałych materiałów (ponieważ nie można określić wprost uzysku złomu) odpisy aktualizujące tworzone są wg zasad jak niżej, tj:

- pozycje nie wykazujące obrotu od 1 do 2 lat – 50% wartości bilansowej,
- pozycje nie wykazujące obrotu powyżej 2 lat – 100% wartości bilansowej.

W przypadkach uzasadnionych, odpisów aktualizujących nie dokonuje się, tj. jeżeli brak obrotu w dłuższym czasie nie jest równoznaczny z utratą wartości czy przydatności zapasu.

Analiza zapasów pod kątem utraty przydatności oraz tzw. ostrożna wycena wykonywane są na koniec każdego okresu sprawozdawczego (kwartału). Jeżeli w wyniku analiz konieczne jest utworzenie odpisów aktualizujących to ewidencjonuje się je w pozostałych kosztach operacyjnych. W ramach kwartału wykonuje się analizy miesięczne odnoszące się do utworzonych kwartalnie odpisów i dokonuje się ich aktualizacji do poziomu odpowiadającego tym pozycjom zapasów, które pozostają nadal na magazynach.

W każdym kolejnym okresie dokonuje się nowego oszacowania przydatności zapasów oraz wartości netto możliwej do uzyskania. Jeżeli nie istnieją już okoliczności, które uprzednio spowodowały odpisanie wartości zapasów poniżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, lub gdy istnieją wyraźne dowody na wzrost możliwej do uzyskania wartości netto z uwagi na zmianę warunków ekonomicznych, odpisaną kwotę odwraca się tak, aby nowa wartość bilansowa równała się cenie nabycia lub kosztowi wytworzenia lub zaktualizowanej wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa.

Odpisy aktualizujące /w tym: ostrożna wycena/ prezentowane są w działalności operacyjnej w pozostałych kosztach (utworzone), natomiast rozwiązane - w pozostałych przychodach.

W przypadku złomowania niechodliwych/nieprzydatnych zapasów, na które uprzednio były utworzone odpisy aktualizujące, księgowanie następuje bezpośrednio w ciężar pozostałych kosztów stosownie do wykonanych czynności złomowania (w oparciu o Protokół złomowania i dokumenty magazynowe), następnie w tym samym okresie dokonuje się aktualizacji poziomu utworzonych odpisów co powoduje że nie wpływa to na wynik działalności operacyjnej wykazany w rachunku zysków i strat.

Wartość materiałów i innych surowców przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji nie odpisuje się poniżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których zostaną wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości lub powyżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Niektóre zapasy mogą zostać ujęte jako koszt wytworzenia innych aktywów, na przykład zapasy wykorzystane jako składnik kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych wytworzonych przez jednostkę we własnym zakresie. Zapasy wykorzystane w ten sposób zwiększają wartość tego aktywa i ujmuje się je jako koszty w wyniku finansowym poprzez amortyzację tego składnika aktywów.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Pod pojęciem środków pieniężnych rozumie się pieniądze (banknoty, monety) oraz jednostki pieniężne (rozrachunkowe) krajowe i zagraniczne, tak w gotówce jak i na rachunku bankowym lub w formie lokaty pieniężnej, czeki i weksle obce i inne pieniężne instrumenty finansowe, jeżeli są one płatne w ciągu 3 miesięcy od dnia ich otrzymania, wystawienia lub nabycia. Środki pieniężne w PLN wykazuje się w ciągu roku obrotowego i na dzień bilansowy w księgach rachunkowych w wartości nominalnej. Środki pieniężne w walutach obcych na dzień bilansowy przelicza się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

W przypadku środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych wartość nominalna obejmuje doliczone lub ewentualnie potrącone przez bank odsetki.

W ciągu roku obrotowego wpływy i wypływy z rachunku walutowego są wyceniane według następujących zasad:

- w przypadku zrealizowanej sprzedaży lub zakupu waluty ewidencja odbywa się według kursu kupna lub sprzedaży użytego do tej transakcji,
- w sytuacji gdy nie dochodzi do nabycia lub sprzedaży waluty wycena wpływów na rachunek walutowy bankowy i wypływów z tego rachunku odbywa się poprzez zastosowanie średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego dzień transakcji,
- kolejność wyceny rozchodu środków pieniężnych w walucie obcej na rachunkach walutowych odbywa się według metody FIFO.

Różnice kursowe powstające w związku z wyceną bilansową środków pieniężnych, stanowią koszty lub przychody finansowe i nie są uwzględniane przy ustalaniu podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym.

CZYNNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KOSZTÓW

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują wydatki dotyczące miesięcy następujących po okresie objętym sprawozdaniem finansowym, wycenione w wysokości faktycznie poniesionej, które da się jednoznacznie określić i przyporządkować do poszczególnych miesięcy i okresów.

Do rozliczeń międzyokresowych czynnych zaliczane są m.in.:

- opłacone z góry świadczenia, takie jak prenumerata, ubezpieczenia, czynsze i dzierżawy, abonamenty informatyczne – rozliczane metodą liniową;
- opłacone z góry koszty usług obcych – rozliczane metodą liniową;
- koszty generalnych remontów – rozliczane metodą liniową przez okres od 1 roku do 5 lat w zależności od decyzji działu technicznego;
- opłata roczna za wieczyste użytkowanie gruntów – rozliczana metodą liniową;
- dokonany jednorazowo roczny odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – rozliczany metodą liniową;
- koszty prac rozwojowych do momentu przyjęcia na wartości niematerialne,
- składniki aktywów z tytułu umowy (nadwyżkę przychodów szacowanych nad należnościami zafakturowanymi – w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej), o których mowa w MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – rozliczane zgodnie z zasadami ustalonymi dla świadczeń spełnianych w miarę upływu czasu;
- koszty emisji akcji do dnia emisji – rozliczane w dniu emisji,
- koszty dot. działalności finansowej i pozostałej, w przypadku planowanych transakcji, których realizacja jest rozłożona w czasie

Czynne rozliczenia kosztów dla poszczególnych tytułów, są dokonywane proporcjonalnie do okresu czasu, którego dotyczą. W przypadku kosztów o wartościach nieistotnych, których okres rozliczenia wykracza poza rok obrotowy, pozostałe na ten kolejny rok raty kosztów do rozliczenia są odpisywane jednorazowo w koszty miesiąca stycznia tego roku, którego dotyczą. Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej Spółki, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są na dzień bilansowy w rozliczeniach międzyokresowych długoterminowych.

KAPITAŁY WŁASNE

Kapitał podstawowy (akcyjny) wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych akcji, zgodnie ze statutem Spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd. Do czasu zarejestrowania zmiany, kwoty wniesione przez akcjonariuszy powinny być wykazywane jako rozrachunki.

Kapitał podstawowy (akcyjny) może być obniżony poprzez umorzenie akcji tak jak przewiduje to statut Spółki.

Wycena kapitału podstawowego w pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej następuje w wartości nominalnej.

Pozostałe kapitały obejmują:

- Kapitał zapasowy, w tym kapitał z tytułu ujęcia wyceny programów płatności akcjami,
- Kapitał z aktualizacji wyceny
- Zyski/straty aktuarialne
- Zyski zatrzymane

Kapitał zapasowy tworzony jest z podziału zysku, przeniesienia z kapitału rezerwowego, przeniesienia z kapitału z aktualizacji wyceny oraz nadwyżki wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. W kapitale zapasowym ujmuje się również wycenę programów płatności akcjami.

Kapitał zapasowy (w momencie zastosowania MSR) powiększony został o aktualizację wyceny rzeczowych aktywów trwałych.

Kapitał z aktualizacji wyceny tworzy się w związku z wyceną rzeczowych aktywów trwałych do wartości przeszacowanej. Pozostałe zmiany w kapitale z aktualizacji wyceny są następstwem ujęcia i rozliczenia wprowadzonych wartości z przeszacowania w oparciu o regulacje MSR/MSSF (mające zastosowanie do poszczególnych kategorii aktywów).

Akcje własne Spółki nabyte i zatrzymane przez Spółkę pomniejszają kapitał własny (są prezentowane ze znakiem ujemnym w kapitale własnym). Akcje własne wyceniane są w cenie nabycia.

Zyski i straty aktuarialne - Spółka zgodnie z MSR 19 dokonuje wyceny rezerw na świadczenia pracownicze przez licencjonowanego aktuarium, który wycenia nie tylko wartość tych rezerw na dany dzień bilansowy, ale dokonuje także wyceny poszczególnych składowych, które w oparciu o przyjęte założenia i dane wejściowe wpływają na zmianę wartości rezerw na świadczenia pracownicze pomiędzy danymi datami bilansowymi.

Jednym z elementów składowych wyceny rezerw na świadczenia pracownicze są zyski i straty aktuarialne.

Zgodnie z MSR 19 zyski i straty aktuarialne to wszelkie zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, wynikające ze:

- skutków zmian założeń aktuarialnych,
- korekt założeń aktuarialnych ex post (skutków różnic pomiędzy poprzednimi założeniami aktuarialnymi a tym, co faktycznie nastąpiło).

Zyski i straty aktuarialne to pozycja w kapitale, na którą składają się:

- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające ze zmiany założeń demograficznych (w tym ze zmiany założeń dotyczących: rotacji pracowników, przechodzenia na rentę inwalidzką, wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, umieralności pracowników),
- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające ze zmiany założeń finansowych (w tym ze zmiany założeń dotyczących: stopy dyskontowej, wzrostu wynagrodzeń w Spółce),

- zmiany wartości rezerw na świadczenia pracownicze wynikające z różnic pomiędzy rzeczywistą realizacją założeń w danym okresie (w okresie wyznaczonym przez obecną i poprzednią datę bilansową) a założeniami aktuarialnymi przyjętymi do wyceny rezerw na poprzednią datę bilansową.

Zyski i straty aktuarialne wyceniane przez Spółkę, związane są ze świadczeniami po okresie zatrudnienia takimi jak odprawy emerytalne i rentowe, dlatego zgodnie z MSR 19 Spółka prezentuje je w innych całkowitych dochodach, czyli wpływają one bezpośrednio na kapitał własny i są prezentowane w odrębnej pozycji kapitałów własnych.

W zyskach zatrzymanych wykazywane są niepodzielone wyniki z lat ubiegłych oraz wynik finansowy bieżącego roku.

PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI

W Spółce realizowany jest program motywacyjny, w ramach którego kluczowym członkom kadry menedżerskiej przyznawane są opcje zamienne na akcje własne Spółki.

Wartość wynagrodzenia za pracę kadry menedżerskiej określana jest w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych. Wartość godziwa opcji wyceniana jest na dzień przyznania, przy czym nierynkowe warunki nabycia uprawnień (osiągnięcie zakładanego poziomu wyniku finansowego) nie są uwzględniane w szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje.

Koszt wynagrodzeń oraz drugostronnie zwiększenie kapitału własnego ujmowane jest na podstawie najlepszych dostępnych szacunków co do liczby opcji, do których nastąpi nabycie uprawnień w danym okresie. Przy ustalaniu liczby opcji, do których nastąpi nabycie uprawnień, są uwzględniane nierynkowe warunki nabycia uprawnień.

Spółka dokonuje korekty tych szacunków, jeżeli późniejsze informacje wskazują, że liczba przyznanych opcji różni się od wcześniejszych oszacowań. Korekty szacunków dotyczące liczby przyznanych opcji ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu – nie dokonuje się korekt poprzednich okresów.

Po wykonaniu opcji zamiennych na akcje, kwota kapitału z wyceny przyznanych opcji przenoszona jest do kapitału ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, po pomniejszeniu o koszty emisji akcji.

REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE KOSZTÓW

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

- a) na Spółce ciąży obowiązek /prawny lub zwyczajowy/ wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku.

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień bilansowy, czyli:

- a) kwotą – jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami Spółka zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub,
- b) kwotą, jaką zapłaciłaby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność - niepewność jednak nie usprawiedliwia tworzenia nadmiernych rezerw, ani celowego zawyżania zobowiązań.

W przypadku, gdy skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy dotycząca przyszłych szacowanych zobowiązań powinna odzwierciedlać ich wartość bieżącą na dzień tworzenia lub weryfikacji rezerwy przy zastosowaniu odpowiedniej stopy dyskontowej. W tym przypadku stosowana jest stopa wynikająca z obligacji skarbowych o okresie najbardziej zbliżonym do przewidywanego okresu realizacji zobowiązania.

Podstawą tworzenia rezerwy jest rzetelny szacunek dokonany przez kierownictwo Spółki lub niezależnych ekspertów.

Na każdy dzień bilansowy Spółka weryfikuje zasadność i wysokość kwot utworzonych rezerw.

Rezerwy

Utworzenie lub zwiększenie kwoty rezerwy ujmowane jest albo w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych albo wg miejsc powstawania kosztów, wg tytułów i okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Rezerwa może być wykorzystana wyłącznie zgodnie z celem, na jaki była pierwotnie utworzona.

Wykorzystanie rezerwy jest związane z powstaniem zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę i jest ono ujmowane jako zmniejszenie rezerwy i zwiększenie zobowiązania. Niewykorzystane rezerwy, wobec zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie na dzień, na który okazały się zbędne, zmniejszają koszty działalności podstawowej lub pozostałe koszty operacyjne albo odpowiednio zwiększają pozostałe przychody operacyjne lub przychody finansowe, w zależności od tego, które koszty zostały wcześniej obciążone tworzoną rezerwą.

Rezerwy ujmowane w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych to rezerwy tworzone na:

- 1) udzielone gwarancje i poręczenia – podstawą oceny prawdopodobieństwa możliwego obowiązku utworzenia rezerwy jest analiza przebiegu wywiązywania się podmiotu, za który udzielono gwarancji lub poręczenia, ze zobowiązań objętych gwarancją lub poręczeniem: w przypadku złej kondycji podmiotu, któremu udzielono gwarancji lub poręczenia wysokość rezerwy będzie zależała od przewidywanej przez Spółkę możliwości spłaty zobowiązania przez ten podmiot; sam fakt udzielenia gwarancji i poręczenia nie jest podstawą utworzenia rezerwy, konieczne jest natomiast ujawnienie zobowiązania warunkowego;
- 2) skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego – podstawą oceny prawdopodobieństwa możliwego obowiązku utworzenia rezerwy może być przebieg postępowania sądowego lub opinie prawników; ustalając kwotę rezerwy, należy wziąć pod uwagę nie tylko kwotę roszczenia określoną w pozwie, ale również koszty postępowania sądowego;
- 3) świadczenia z tytułu napraw gwarancyjnych i rękojmi za sprzedane produkty – jako przyszłe świadczenia wobec obcych podmiotów (klientów spółki), stanowiące obowiązki związane z bieżącą działalnością gospodarczą, których kwotę można oszacować w sposób wiarygodny, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana.
- 4) przewidywane straty z podpisanych umów;
- 5) wynikające z obowiązku wykonania związanych z bieżącą działalnością przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, które dokonywane są z tytułu:
  - odpraw emerytalnych;
  - odpraw rentowych;
- 6) przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją – podstawą tworzenia rezerwy są nakłady, które jednocześnie w sposób nieodczynny wynikają z restrukturyzacji i zarazem nie są związane z bieżącą działalnością Spółki; inne przyszłe zobowiązania, mogące istotnie wpłynąć na sytuację Spółki w przyszłym okresie.

Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy.

Zalicza się do nich min.

- zobowiązania wynikające z przyjętych przez jednostkę niezafakturowanych dostaw i usług,
- zobowiązania z tytułu umowy, o których mowa w MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”,
- zobowiązania wynikające z obowiązku wykonania związanych z bieżącą działalnością przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, które dokonywane są z tytułu min. niewykorzystanych urlopów, świadczeń na rzecz pracowników z tytułu nagród i premii oraz świadczeń o podobnym charakterze;
- inne przyszłe zobowiązania, w tym: prowizje z tyt. pośrednictwa w sprzedaży, ubezpieczenie kontraktów sprzedażowych, koszty serwisu i nadzoru u odbiorców oraz pozostałe usługi obce, w tym min. koszty audytu, doradztwa itp. oraz opłaty, w tym: licencyjne i produktowe,
- inne szacunkowe koszty dot. bieżącego okresu sprawozdawczego, ujmowane poprzez rozliczenia międzyokresowe bierne celem zachowania współmierności przychodów i kosztów.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Spółka tworzy zgodnie z MSR 19 rezerwy na świadczenia pracownicze obejmujące:

- rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe, szacowane przez licencjonowanego aktuarium raz w roku lub częściej w przypadku wystąpienia istotnych zmian w strukturze zatrudnienia pracowników
- rezerwy na niewykorzystane urlopy szacowane przez właściwe komórki organizacyjne wewnątrz Spółki.

Obliczenia wykonywane są przy użyciu metody indywidualnej prospektywnej na podstawie następujących informacji:

- rok urodzenia pracownika
- płeć pracownika
- podstawa wymiaru wysokości odprawy emerytalnej i rentowej

- wysokość miesięcznego wynagrodzenia
- staż pracy w firmie
- staż pracy ogółem
- informacja o odejściach i zwolnieniach z pracy w latach ubiegłych
- informacja o nowozatrudnionych pracownikach w latach ubiegłych.

Zmiany zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia Spółka dzieli wg następujących kategorii:

- koszty zatrudnienia;
- wartość netto odsetek (czyli wartość pieniądza w czasie), od niedoborów/nadwyżek z tytułu zdefiniowanych świadczeń,
- przeszacowanie zawierające zmiany wartości godziwej aktywów programu wynikające z innych czynników niż wartość pieniądza w czasie oraz zyski lub straty aktuarialne na zobowiązania.

Koszty zatrudnienia i odsetki Spółka ujmuje w wyniku, natomiast skutki przeszacowania w pozostałych całkowitych dochodach.

Spółka ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe w wysokości wartości bieżącej zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem kosztów przyszłego zatrudnienia.

Rezerwa na niewykorzystane urlopy jest szacowana na półrocze i na koniec roku obrotowego w drodze weryfikacji niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych na ten dzień oraz w oparciu o bieżącą wiedzę (na dzień sporządzania SF) co do stopnia wykorzystania urlopów pomiędzy dniem bilansowym i dniem na który sporządza się sprawozdanie finansowe. Wyliczenia wartości rezerwy dokonuje się poprzez przeliczenie ilości niewykorzystanych dni urlopowych przez wynagrodzenie. Wartość rezerwy obliczana jest przez pion personalny, który jest właściwy do wyceny świadczeń pracowniczych Spółki.

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW

Rozliczeniom międzyokresowym przychodów (z zachowaniem zasady ostrożności) podlegają w szczególności:

- zaliczki i przedpłaty na świadczenia, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych (min. zaliczki na poczet dostaw);
- otrzymane wpłaty lub zafakturowane z góry należności za świadczenia, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych – zalicza się do nich przede wszystkim: otrzymane z góry czynsze, dzierżawy oraz inne zapłaty pobrane z góry, rozliczane w równych ratach w okresach miesięcznych przez okres trwania umowy;
- dostawy zafakturowane kontrahentom zagranicznym /eksport i WDT/, które jeszcze nie zostały dostarczone do miejsca przeznaczenia i Spółka na dzień bilansowy nie przekazała odbiorcy prawa własności /kontrola min. z uwagi na zawarte w kontrakcie warunki dostawy na bazie INCOTERMS;
- dotacje otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych (dotacje) – z chwilą rozpoczęcia amortyzacji tych składników sfinansowanych w całości lub części z tych dotacji następuje stopniowe ich odpisywanie, równoległe do amortyzacji, na poczet pozostałych przychodów operacyjnych;
- równowartość przyjętych nieodpłatnie, w tym także w drodze darowizny, środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych – z chwilą rozpoczęcia amortyzacji tych składników przyjętych nieodpłatnie następuje stopniowe ich odpisywanie, równoległe do amortyzacji, na poczet pozostałych przychodów operacyjnych;

Przychody z tytułu kontraktów rozliczane w okresach przyszłych

W przypadku kontraktów zawieranych przez Spółkę na dostawy wyrobów, w których zawarte są dodatkowe warunki dostawy i sprzedaży wyrobów tzn. nie dotyczące tylko ilości i wartości oraz terminu wysyłki ale przede wszystkim czasu pracy wyrobów określonego osiągnięciem ustalonego z odbiorcą wskaźnika rezultatu, wówczas ostateczne rozliczenie kontraktu i związanych z nim przychodów dla Spółki może przekroczyć okres sprawozdawczy. W powyższej sytuacji Spółka wykazuje niezafakturowane kwoty jako aktywa z tytułu kontraktów. W przypadku nastąpienia przesłanek do rozliczenia - po uzgodnieniu z odbiorcą osiągniętych wskaźników rezultatu w porównaniu do ustaleń zawartych w kontrakcie – Spółka dokonuje korekt przychodów ze sprzedaży w okresie w którym nastąpiło ostateczne rozliczenie i zamknięcie kontraktu. Korekty odnoszone są w przychody ze sprzedaży jako zwiększenie lub zmniejszenie wyniku bieżącego okresu.

Jeżeli klient dokonuje płatności wynagrodzenia lub Spółka ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim Spółka przekaze dobra lub usługi klientowi, jednostka przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co

nastąpi wcześniej). Zobowiązanie z tytułu umowy to obowiązek Spółki do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które jednostka otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

Dotacje rządowe

Dotacje rządowe są pomocą rządową, która przybiera formę przekazania spółce środków, w zamian za spełnienie przez nią, w przeszłości lub w przyszłości, pewnych warunków związanych z jej działalnością operacyjną.

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej, nie ujmuje się, dopóki nie istnieje wystarczająca pewność, iż:

- spółka spełni warunki związane z dotacjami;
- dotacje będą otrzymane.

Dotacje rządowe ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować.

Dotację rządową, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty, lub przyznana spółce celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się jako przychód w okresie, w którym stała się należna.

Dotacje rządowe dotyczące składnika aktywów, otrzymane w formie pieniężnej do rozliczenia w przyszłości (z odnośnymi kosztami) ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rozliczenia międzyokresowe przychodów (tj. przychody przyszłych okresów), a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odnosi się do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów.

Instrukcja oraz zasady ujmowania w ewidencji wydatków związanych z realizacją projektów objętych dotacją i służących rozliczeniu dotacji w ramach tych projektów - w bardziej szczegółowy sposób niż ogólne zasady wyceny aktywów i pasywów objęte niniejszą Polityką, zawarte zostały w odrębnych dokumentach sporządzonych dla poszczególnych projektów, stanowiących uzupełnienie Polityki rachunkowości Spółki.

ZASADY WYCENY PRZYCHODÓW, KOSZTÓW I USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

Przychody

Przychody są wpływami korzyści ekonomicznych brutto danego okresu, powstałymi w wyniku zwykłej działalności gospodarczej Spółki, skutkującymi zwiększeniem kapitału własnego, innymi niż zwiększenie kapitału wynikającymi z wpłat udziałowców.

Spółka ujmuje umowę z klientem objętą zakresem standardu MSSF 15 tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- a) strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- b) Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- c) Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- d) umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych jednostki); oraz
- e) jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Przychody ujmuje się w momencie, gdy klient uzyska kontrolę nad produktem, towarem, materiałem lub usługą. Klient uzyskuje taką kontrolę, kiedy ma możliwość kierowania użytkowaniem składnika lub usługi i uzyskiwania z nich korzyści. Spółka ujmuje przychód w taki sposób, aby odzwierciedlić transakcję przeniesienia na klienta przyrzeczonych dóbr lub usług w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, które Spółka oczekuje otrzymać w zamian za te dobra lub usługi.

W celu określenia przychodów Spółka każdorazowo (dla każdej umowy i transakcji lub grup transakcji) dokonuje następujących kroków:

Etap 1: Identyfikacja umów z klientami

Etap 2: Identyfikacja umownych zobowiązań do wykonania świadczeń

Etap 3: Określenie ceny transakcji

Etap 4: Alokacja ceny transakcji do umownych zobowiązań do realizacji świadczeń

Etap 5: Ujęcie przychodów w chwili wypełnienia zobowiązań przez Spółkę

Spółka łączy dwie lub więcej umów, które zostały zawarte jednocześnie lub niemal jednocześnie z tym samym klientem (lub podmiotami powiązаныmi z klientem), i ujmuje je jako jedną umowę, jeżeli spełnione jest co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) umowy są negocjowane jako pakiet i dotyczą tego samego celu handlowego;
- b) kwota wynagrodzenia należnego w ramach jednej umowy zależy od ceny lub wykonania innej umowy; lub
- c) dobra lub usługi przyręczone w umowach (lub niektóre dobra lub usługi przyręczone w każdej z umów) stanowią pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

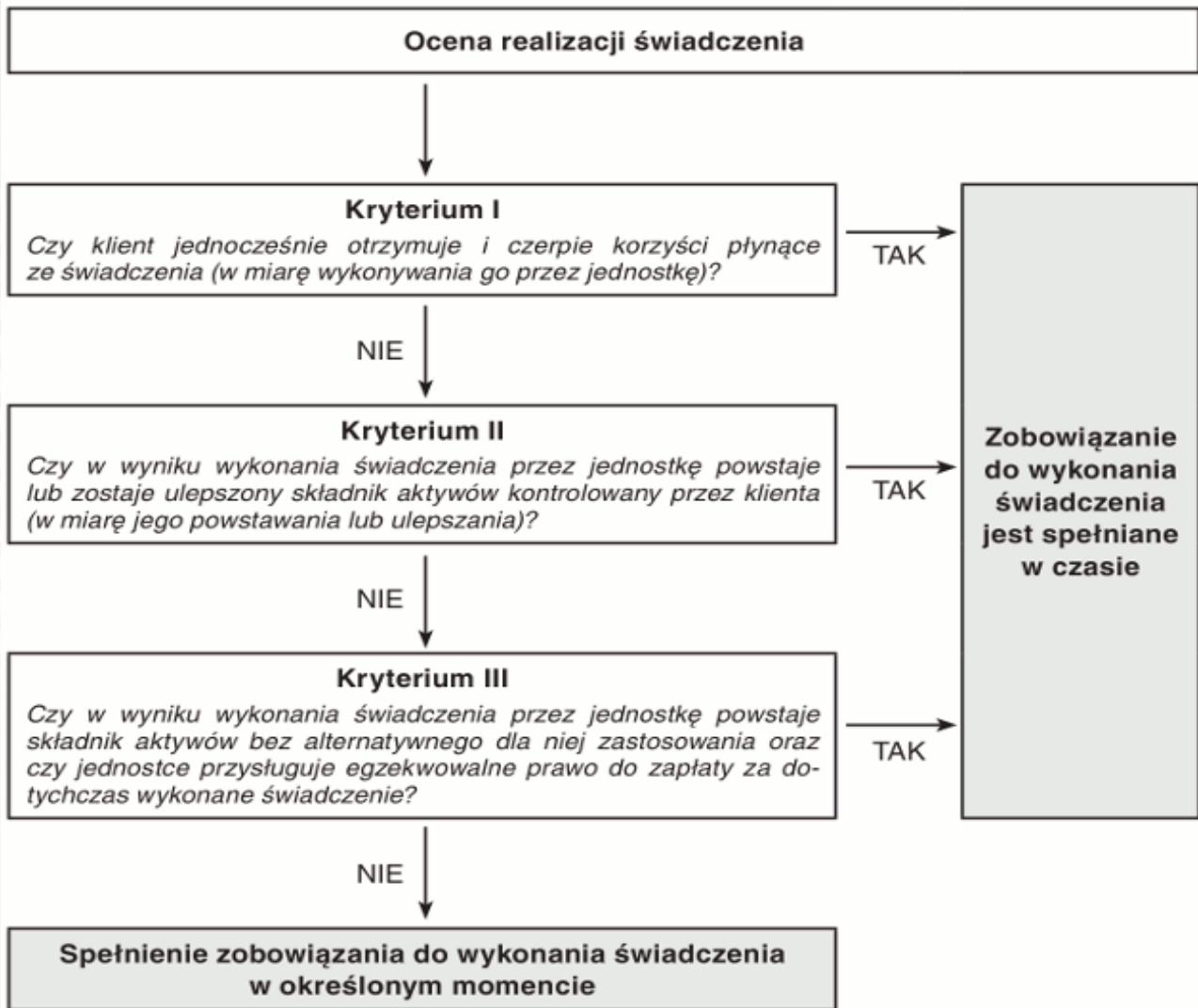
Spółka ujmuje zmiany umowy, czyli zmiany zakresu umowy lub określonej w niej ceny (lub obu tych zmiennych), która została zatwierdzona przez strony umowy, jako:

- a) oddzielną umowę - jeśli zakres umowy zwiększa się ze względu na dodanie przyręczonej dóbr lub usług, które są uznawane za odrębne oraz cena określona w umowie zwiększa się o kwotę wynagrodzenia, odzwierciedlającą określone przez jednostkę indywidualne ceny sprzedaży dodatkowych przyręczonej dóbr lub usług;
- b) nową, połączoną umowę (jak gdyby doszło do rozwiązania obowiązującej umowy i zawarcia nowej umowy), która obejmuje przyręczone dobra lub usługi, które na dzień zmiany umowy nie zostały jeszcze przekazane oraz nowe dobra lub usługi, wynikające ze zmiany umowy – jeśli nowe dobra lub usługi są odrębne od pozostałych, ale cena określona w umowie nie zwiększa się o kwotę wynagrodzenia, odzwierciedlającą określone przez jednostkę indywidualne ceny sprzedaży dodatkowych przyręczonej dóbr lub usług;
- c) jako modyfikację istniejącej umowy poprzez korektę przychodów (jako ich zwiększenie lub zmniejszenie) na dzień zmiany umowy (tj. dokonuje się łącznej korekty przychodów) – jeśli pozostałe dobra lub usługi nie są odrębne, a zatem stanowią część pojedynczego zobowiązania do wykonania świadczenia, które zostało częściowo spełnione do dnia zmiany umowy.

W zależności od spełnienia określonych w MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” kryteriów, przychody mogą być ujmowane jednorazowo (w momencie gdy kontrola nad dobrami i usługami jest przeniesiona na klienta) albo mogą być rozkładane w czasie w sposób obrazujący wykonanie świadczenia.

Aby ustalić spełnianie kryteriów warunkujących ujęcie przychodów, Spółka jest zobligowana do analiz transakcji pod względem sposobu realizacji świadczenia. Wykorzystuje się w tym celu schemat decyzyjny umożliwiający ocenę realizacji świadczenia.

SCHEMAT DECYZYJNY

Świadczenia wykonywane przez Spółkę to generalnie **świadczenia wykonywane w określonym momencie**, co oznacza, że przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych, materiałów i towarów ujmuje się w momencie wydania produktu klientowi na uzgodnionych z nim warunkach INCOTERMS. Przychody ze sprzedaży są pomniejszane o przychody z tytułu produktów lub towarów, które zgodnie z oczekiwaniem (przewidywaniem) zostaną zwrócone.

Powyższe podejście i sposób ujęcia przychodów ze sprzedaży wynika min. z analizy podstawowych transakcji Spółki, gdzie można jednoznacznie ocenić, że :

- Klient nie czerpie korzyści w trakcie wykonywania świadczenia, ponieważ Spółka realizuje produkcję pod zamówienia – na magazyn produktów gotowych (sprzedaż jest realizowana tylko i wyłącznie z tego miejsca)
- W wyniku wykonania świadczenia przez Spółkę nie powstaje lub nie zostaje ulepszony składnik kontrolowany przez klienta, ponieważ do momentu wydania towaru z magazynu składnik jest w pełni kontrolowany przez Spółkę
- w wyniku wykonania świadczenia przez Spółkę powstaje składnik aktywów bez alternatywnego dla Spółki jako producenta zastosowania (min. z uwagi na znaczące ograniczenia umowne i ograniczenia praktyczne wynikające z różnorodności funkcjonujących rozwiązań i urządzeń hutniczych u klientów jak też bardzo zaostrożonych rygorów fizyko-chemicznych kontrolowanych przez klienta przy odbiorze towaru), jednak do momentu kiedy towar nie zostanie wydany klientowi zgodnie z zamówieniem Spółce nie przysługuje egzekwowalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie

Poza w/w świadczeniami mogą wystąpić pojedyncze transakcje rozpoznawane jako **świadczenia wykonywane w miarę upływu czasu**.

Do ujmowania przychodów i kosztów świadczeń wykonywanych w miarę upływu czasu, związanych głównie z sporadycznymi usługami wykorzystywana jest metoda pomiaru stopnia zaawansowania: metoda oparta na wynikach. Metoda ta polega na ujmowaniu przychodów w oparciu o pomiar wykonanych na rzecz klienta usług w stosunku do usług przyrzeczonych w umowie. Techniczny pomiar wykonanych od rozpoczęcia umowy do dnia bilansowego prac wyrażonych w procencie ceny umownej bądź jej składowych przeprowadzany jest przez specjalistów wewnętrznych jednostki, tj. liderów poszczególnych projektów.

W niektórych specyficznych okolicznościach (np. wczesny etap realizacji prac), kiedy Spółka nie jest w stanie ocenić racjonalnego wyniku prac, można stosować tzw. metodę zysku zerowego.

Struktura rodzajowa przychodów ze sprzedaży występujących w Spółce - wg kryteriów opisanych powyżej jest następująca:

- przychody ze sprzedaży produktów podstawowych – są to przychody ze sprzedaży materiałów ogniotrwałych stanowiących produkty działalności podstawowej, których sprzedaż ujmuje się w momencie wydania produktu klientowi na uzgodnionych z nim warunkach INCOTERMS,
- przychody ze sprzedaży usług produkcji podstawowej – są to przychody ze sprzedaży usług ściśle powiązanych z procesem produkcji podstawowej (np. usługi nawęglania, usługi sortowania i pakowania wyrobów), które ujmuje się w momencie wyświadczenia usługi, w stopniu odzwierciedlającym wykonanie przez Spółkę usługi.
- przychody ze sprzedaży materiałów i towarów – są to przychody ze sprzedaży materiałów technicznych, elementów opakowań, czy elementów zakupionych u innych producentów, a stanowiących uzupełnienie dostaw materiałów ogniotrwałych, które ujmuje się w momencie wydania materiału/towaru klientowi, na uzgodnionych z nim warunkach INCOTERMS,
- przychody z tytułu umów licencyjnych – są to przychody otrzymywane przez Spółkę w związku z udzieloną licencją na korzystanie z know-how, czy wsparcia marketingowego – stanowiące opłaty zmienne liczone jako określony w umowie procent od przychodów z tytułu sprzedaży produktów opartych na know-how spółki i rozpoznawane w miarę upływu czasu i okresów ustalonych w umowie licencyjnej.
- pozostałe przychody – są to przychody z tytułu usług dodatkowych świadczonych przez spółkę min. usługi transportu i zabudowy materiałów ogniotrwałych, wykonania form, monitoringu dostaw, czy przychody z wynajmu/ dzierżawy nieruchomości, które ujmuje się w momencie i w stopniu, w jakim usługa została wykonana.

Przy sprzedaży produktów podstawowych Spółka jako producent udziela standardowych gwarancji dotyczących dotrzymania własności fizyko-chemicznych wyprodukowanych pod zamówienia produktów. Pozostałe gwarancje udzielane przez Spółkę, dotyczą żywotności produktów (w tym np. gwarantowanych ilości wytopów) i w związku z tym mogą zawierać zapisy dot. rekompensat finansowych lub dostaw zamiennych, w przypadku ich niedotrzymania. Stanowią one ok. 1% wartości podpisywanych rocznie kontraktów, co ma nieistotny wpływ na łączną wartość ujętych przychodów ze sprzedaży.

Koszty

W Spółce ewidencjonuje się koszty w układzie rodzajowym, funkcjonalnym i kalkulacyjnym wg modelu rachunku kosztów pełnych.

Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmuje koszty bezpośrednio z nimi związane oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich, co szczegółowo przedstawiono poniżej.

Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część kosztów stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uznaje się przeciętną, zgodną z oczekiwanymi w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowych remontów. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie kosztu wytworzenia produktu, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży netto takiego samego lub podobnego produktu, pomniejszonej o przeciętnie osiągnięty przy sprzedaży, a w przypadku produkcji w toku – także z uwzględnieniem stopnia jego przetworzenia.

Cześć stałych pośrednich kosztów produkcji, która nie odpowiada poziomowi kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych stanowi koszt okresu, w którym została poniesiona.

Przychody i koszty dotyczące tej samej transakcji ujmowane są równolegle - zasada współmierności.

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody tylko pośrednio związane z operacyjną (podstawową) działalnością jednostki, w szczególności są to przychody i koszty związane min. z:

- sprzedażą, likwidacją, nieodpłatnym przekazaniem środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych, a także koszty zaniechanych inwestycji, gdy nie dały zamierzonego efektu,
- sprzedażą, likwidacją, nieodpłatnym przekazaniem nieruchomości inwestycyjnych;
- utrzymaniem nieruchomości inwestycyjnych, koszty i przychody związane z ich eksploatacją, posiadaniem, a także odpisy z tytułu aktualizacji wartości tych inwestycji;
- odpisaniem niefinansowych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych (jeżeli jednak wcześniej został utworzony odpis aktualizujący wartość takich należności to odpisanie tych należności należy ująć w ciężar tych odpisów aktualizujących);
- utworzeniem i rozwiązaniem rezerw niezwiązanych z operacjami finansowymi i podstawową działalnością operacyjną;
- ujęciem odpisów z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów (tzw. odpisów aktualizujących), a także korektami wartości tych odpisów;
- odszkodowaniami, karami, grzywnami, kosztami procesów sądowych, z wyjątkiem odsetek za zwłokę w zapłacie;
- przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie w formie darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- otrzymaniem dotacji na nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych (dopłaty, dotacje, subwencje, w tym także ze środków funduszy Unii Europejskiej, na nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych początkowo są ujmowane na rozliczeniach międzyokresowych przychodów, skąd odpisuje się je na dobro pozostałych przychodów operacyjnych stopniowo, równoległe do odpisów amortyzacyjnych środków trwałych lub wartości niematerialnych sfinansowanych z tych środków pieniężnych);
- poniesione straty podlegające ochronie ubezpieczeniowej, a także odszkodowania z tego tytułu;
- koszty i przychody będące skutkiem zdarzeń losowych;
- koszty i przychody będące skutkiem restrukturyzacji;
- koszty i przychody będące skutkiem upadłości lub zawartych postępowań układowych;
- koszty niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych, jeżeli wystąpią.

Do przychodów finansowych zaliczane są min:

- przychody z tytułu posiadania udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, np. dywidendy (udziały w zyskach) otrzymane od innych jednostek;
- zysk z tytułu sprzedaży udziałów akcji i innych papierów wartościowych;
- zysk ze zbycia innych inwestycji niż nieruchomości inwestycyjne;
- zysk ze sprzedaży wierzytelności;
- odsetki naliczone, otrzymane;
- umorzone odsetki od zobowiązań;
- przychody z tytułu dyskonta;
- dodatnie różnice kursowe;
- przychody z tytułu inkasa
- rozwiązanie rezerw związanych z działalnością finansową;
- rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości (tzw. odpisów aktualizujących) należności związanych z działalnością finansową,
- przychody z tytułu aktualizacji wartości inwestycji innych niż nieruchomości inwestycyjne,

Do kosztów finansowych zaliczane są min.:

- strata z tytułu sprzedaży udziałów akcji i innych papierów wartościowych;
- strata ze zbycia innych inwestycji niż nieruchomości inwestycyjne;
- strata ze sprzedaży wierzytelności;
- odsetki i prowizje naliczone, zapłacone;
- umorzone należności związane z działalnością finansową;
- koszty z tytułu dyskonta;
- ujemne różnice kursowe;
- koszty związane z finansowaniem działalności
- utworzenie rezerw związanych z działalnością finansową;
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości (tzw. odpisów aktualizujących) należności związanych z działalnością finansową,
- koszty z tytułu aktualizacji wartości inwestycji innych niż nieruchomości inwestycyjne.

Przychody i koszty dotyczące tej samej transakcji ujmowane są równoległe, zgodnie z zasadą współmierności.

PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZCONY

Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

Podatek ujmuje się w zysku lub stracie, z wyłączeniem zakresu, w którym odnosi się on bezpośrednio do pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. W tym przypadku podatek również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego i wykazywane jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej zostanie zapłacone. Dochód do opodatkowania (strata podatkowa) to dochód (strata) za dany okres, ustalony zgodnie z zasadami ustanowionymi przez władze podatkowe, na podstawie których podatek dochodowy podlega zapłacie (zwrotowi). Obciążenie podatkowe jest to łączna kwota bieżącego i odroczonego podatku, uwzględniona przy ustalaniu zysku lub straty za dany okres.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się i tworzy, stosując podejście bilansowe.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się od wszystkich występujących przejściowych różnic ujemnych, nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych do wysokości, do której jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania pozwalającego na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, strat i ulg podatkowych. Na każdy dzień bilansowy wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest powtórnie weryfikowana, czy jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania pozwalającego na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, strat i ulg podatkowych, tzn.:

- czy istnieją wystarczające dodatnie różnice przejściowe, na które utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, lub
- czy osiągnięcie dochodu na poziomie pozwalającym na potrącenie ujemnych różnic przejściowych oraz odliczenie strat i ulg podatkowych jest prawdopodobne (przy czym osiągnięcie wystarczającego dochodu uznaje się za prawdopodobne, gdy wynika to z planów finansowych na lata następne i w ciągu ostatnich 3 lat taki dochód przynajmniej raz wystąpił).

Przyszłe stawki podatkowe określa się na podstawie obowiązujących na dzień bilansowy przepisów podatkowych.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Spółka:

- 1) posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz
- 2) aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tą samą władzę podatkową na:

- tego samego podatnika lub
- różnych podatników, którzy są uprawnieni i zamierzają rozliczyć należności i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczać zobowiązania z tytułu podatku dochodowego.

Wycena aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy jest dokonywana na koniec każdego miesiąca.

Ujęcie w księgach rachunkowych aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego następuje poprzez księgowanie na koniec okresu sprawozdawczego wartości aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustalonych do utworzenia na koniec okresu w szyku rozstawnym (odrębnie utworzenie aktywów i odrębnie utworzenie rezerwy). Jeżeli ustalone aktywa lub utworzone rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą operacji gospodarczych, których skutek wpływa na wynik finansowy, to korespondują one również z wynikiem finansowym. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem (funduszem) własnym odnosi się również na kapitał (fundusz) własny, a nie na wynik finansowy.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka rozpoznaje aktywa i rezerwy na podatek odroczony w szyku rozstawnym, ponieważ nie spełnione są przesłanki zawarte w MSR 12, na podstawie których Spółka Zakłady Magnezytowe ROPCZYCE mogłaby dokonać kompensaty należności z tytułu podatku odroczonego z rezerwami na podatek odroczony.

Wyjątek stanowią różnice przejściowe pomiędzy wykazywaną w księgach rachunkowych wartością rzeczowych aktywów trwałych a ich wartością podatkową, dla których Spółka ustala aktywa i rezerwę z tytułu podatku odroczonego, która jest ujmowana w sprawozdaniu finansowym „per saldo”, odpowiednio do rodzaju różnicy przejściowej.

Podatek odroczony który wpływa na wynik finansowy jest wykazywany w rachunku zysków i strat w pozycji „Podatek dochodowy”.

Podatek odroczony dotyczący pozycji, które w danym okresie zwiększyły lub zmniejszyły bezpośrednio kapitał własny ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

ZYSK NETTO NA AKCJE

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto Spółki za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

ZASADY PREZENTACJI SPRAWOZDAŃ Z UWZGLĘDNIENIEM SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Segmenty działalności

Zgodnie z MSSF 8, przez segment operacyjny rozumie się komponent jednostki:

- (a) który angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą można uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi komponentami tej samej jednostki);
- (b) którego wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu; oraz
- (c) w przypadku którego są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Organem odpowiedzialnym za podjęcie decyzji o głównym segmencie działalności Spółki jest Zarząd Spółki, który podejmuje wszystkie kluczowe decyzje operacyjne i steruje alokacją zasobami oraz ocenia wyniki działalności.

W oparciu o sprawozdawczość wewnętrzną ustalono, że działalność Spółki koncentruje się na jednym segmencie operacyjnym jakim jest produkcja materiałów ogniotrwałych.

Format raportowania wewnętrznego przyjęty dla celów raportowania segmentowego jest w pełni oparty o sprawozdawczość finansową Spółki. Spółka odwołuje się do swego wewnętrznego systemu sprawozdawczości finansowej jako punktu wyjścia do określenia, które pozycje mogą być bezpośrednio przyporządkowane lub przypisane do segmentów w oparciu o rozsądne podstawy. Oznacza to, że przyjmuje się założenie, iż kwoty wyodrębnione w segmentach dla potrzeb wewnętrznej sprawozdawczości finansowej dają się bezpośrednio przyporządkować lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do segmentów.

W Spółce przyjęto, że przychody i koszty segmentu oraz wynik, także aktywa i pasywa segmentu są równoważne z wartościami ze sprawozdania finansowego Spółki. Nie zachodzi jednocześnie potrzeba dokonywania odrębnej prezentacji segmentu operacyjnego w ujęciu innym niż wynika to ze sprawozdawczości finansowej.

Dodatkowo - w ramach prezentacji swojej działalności gospodarczej Spółka wyodrębniła dwa rynki zbytu: rynek krajowy i rynek zagraniczny.

Przychody segmentu

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami Spółki, które są wykazywane w rachunku zysków i strat Spółki i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu.

Do przychodów segmentu nie zalicza się:

- a) przychodów finansowych
- b) pozostałych przychodów operacyjnych

Koszty segmentu

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami Spółki, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- a) kosztów finansowych,
- b) pozostałych kosztów operacyjnych,
- c) obciążeń z tytułu podatku dochodowego,
- d) kosztów, które dotyczą Spółki jako całości.

Wynik segmentu

Wynik segmentu jest różnicą między przychodami segmentu a kosztami segmentu.

Aktywa segmentu

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu.

Pasywa segmentu

Pasywa segmentu są pasywami operacyjnymi powstałymi w wyniku działalności operacyjnej segmentu, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu.

III. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI I SPOSOBU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, DOKONANYCH W STOSUNKU DO POPRZEDNIEGO ROKU OBROTOWEGO, ICH PRZYCZYNY, TYTUŁY ORAZ WPŁYW WYWOŁANYCH TYM SKUTKÓW FINANSOWYCH NA SYTUACJĘ MAJĄTKOWĄ I FINANSOWĄ, PŁYNNOŚĆ ORAZ WYNIK FINANSOWY

W 2019 roku Spółka wprowadziła zmiany w przyjętych zasadach rachunkowości, w porównaniu do zasad zastosowanych w poprzednim roku obrotowym, które wynikają z zastosowania wytycznych MSSF 16, obowiązujących dla okresów rozpoczynających się 01.01.2019 roku. Nowe zasady, opis przeprowadzonych analiz oraz skutki finansowe wdrożonych zmian zostały zaprezentowane poniżej:

→ Zmiany wynikające z MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard zastępuje MSR 17 i kilka interpretacji. Poza zmianą definicji leasingu wprowadza znaczne zmiany w rachunkowości leasingobiorców: standard wymaga ujęcia w bilansie dla każdej umowy leasingowej wartości „prawa do użytkowania” i analogicznego zobowiązania finansowego. Prawo do użytkowania jest następnie amortyzowane, natomiast zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie. W określonych sytuacjach wskazanych w standardzie zobowiązanie z tytułu leasingu podlega aktualizacji wyceny, której skutki co do zasady ujmowane są jako korekta wartości prawa do użytkowania.

Przewidziano uproszczenia dla umów krótkoterminowych (do 12 miesięcy) i umów o użytkowanie aktywów o niskiej wartości, które Spółka przyjęła w swoich zasadach rachunkowości. Uproszczenie to polega na nieujmowaniu zobowiązania z tytułu leasingu w odniesieniu do tych umów.

Podejście księgowe do leasingów od strony leasingodawcy jest zbliżone do zasad określonych w dotychczasowym MSR 17.

Na dzień pierwszego zastosowania Spółka była leasingobiorcą w 25 czynnych umowach leasingu operacyjnego dotyczących min. sprzętu komputerowego, samochodów i wózków widłowych zawartych na okresy od 2 do 5 lat, oraz w umowach najmu i dzierżawy nieruchomości i ruchomości zawartych na czas nieokreślony, na podstawie których przysługiwało jej prawo do użytkowania budynków wraz z wyposażeniem oraz pojedynczych pomieszczeń biurowych powiązanych z prowadzoną działalnością produkcyjną i marketingową.

Spółka dokonała wdrożenia standardu, poprzez identyfikację i analizę umów leasingu, najmu i dzierżawy, w których występuje w roli leasingobiorcy. W toku analizy zidentyfikowano możliwość zastosowania uproszczeń przewidzianych w standardzie, a mianowicie ustalono, że zawarte umowy można zaklasyfikować jako umowy krótkoterminowe min. z uwagi na fakt, że są to umowy z okresem wypowiedzenia od 1-ego do 3-ech miesięcy. W tej sytuacji Spółka zdecydowała o nie stosowaniu się do wymogów ustalania aktywów i zobowiązań z tyt. leasingu w stosunku do leasingów krótkoterminowych, oraz do leasingów, w których bazowy składnik aktywów ma niską wartość. Spółka ujmuje w takich umowach opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu. W związku z tym nie wymagały one ujęcia ich w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako prawa do korzystania ze składnika aktywów i analogicznego zobowiązania finansowego.

Spółka ponadto posiada prawo użytkowania wieczystego nieruchomości w Ropczycach (dalej „PWUG”), które na dzień 01.01.2019 roku było potraktowane na równi z prawem własności i było ujęte w rzeczowych aktywach trwałych.

Spółka skorzystała w tym przypadku z ulgi przewidzianej dla leasingobiorców (par. C.3. MSSF 16), jaką jest możliwość zachowania dotychczasowej klasyfikacji leasing – nie leasing, do umów ważnych w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka decydując się na wykorzystanie takiej ulgi, zastosowała ją do wszystkich posiadanych umów leasingowych (nie tylko tych, które są PWUG). Oznacza to, że jeśli przed 1 stycznia 2019 roku umowa nie spełniała definicji leasingu (wg MSR 17) to, to po 1 stycznia 2019 roku takie podejście jest kontynuowane dla starych umów. Wszystkie nowe umowy (zawarte w 2019 roku lub później) traktowane są według zasad zgodnych z regulacjami MSSF 16.

W związku z zastosowaniem MSSF 16 Spółka nie zidentyfikowała do rozpoznania i ujęcia kwot z tytułu prawa do korzystania oraz kwot zobowiązań z tytułu leasingu, które winna zaprezentować w sprawozdaniu finansowym na dzień pierwszego zastosowania tj. na 01.01.2019 roku, poza aktywami leasingowymi i zobowiązaniami z tytułu leasingu, które ujmowała już w sprawozdaniu finansowym na podstawie wytycznych MSR 17, z uwagi na klasyfikację umów jako leasingu finansowe.

Ze względu na skorzystanie z uproszczeń Spółka wykorzystała MSR 36 na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 w celu oceny konieczności ujęcia odpisów aktualizujących wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Przeprowadzona analiza nie wskazała takiej konieczności.

Dla umów sklasyfikowanych na 31 grudnia 2018 roku jako leasingi finansowe zgodnie z MSR 17, wartość prawa do użytkowania została określona w kwocie równej wartości aktywów podlegających leasingowi według MSR 17.

Wartość zobowiązania z tytułu leasingu na dzień pierwszego zastosowania jest równa kwocie zobowiązania z tytułu leasingu finansowego zgodnie z MSR 17.

→ **Zmiana zasad kwalifikacji i ujmowania niskocennych składników majątku**

Począwszy od 01.01.2019 roku Spółka wprowadziła zmiany w zasadach postępowania z niskocennymi składnikami majątku, w porównaniu do zasad zastosowanych w poprzednim roku obrotowym, poprzez przyjęcie dopuszczalnych uproszczeń. Do możliwych do zastosowania uproszczeń należą m.in.: dokonywanie jednorazowych lub zbiorczych odpisów amortyzacyjnych od niskocennych składników majątkowych lub odnoszenie bezpośrednio w koszty składników o niskiej jednostkowej wartości początkowej.

Przyjęte przez Spółkę uproszczenie polega na wprowadzeniu zasady odpisywania bezpośrednio w koszty zużycia materiałów wartości niskocennych składników środków trwałych oraz odpisywania w koszty usług niskocennych składników wartości niematerialnych w dacie oddania ich do używania – bez obejmowania ich ewidencją pozabilansową. Zarząd Spółki wyznaczył wartość graniczną środka trwałego i wartości niematerialnej na poziomie nie przekraczającym 10 tys. zł, przy ustalaniu której wzięto pod uwagę min:

- ✓ przypuszczalną łączną wartość początkową składników, do których stosowane będą uproszczenia w porównaniu do rocznej sumy kosztów i aktywów,
- ✓ warunek, że zastosowanie uproszczeń nie zniekształci istotnie obrazu sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego jednostki,
- ✓ potrzeby ochrony mienia jednostki,
- ✓ przepisy podatkowe (co nie przeczy zasadzie istotności), gdzie za dolną granicę wartości początkowej składników uznawanych za środki trwałe można przyjąć kwotę określoną w przepisach o podatku dochodowym.

Wprowadzenie uproszczeń o których mowa wyżej, nie wywarło ujemnego wpływu na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej Spółki oraz jej wyniku finansowego za 12 miesięcy 2019 roku, ponieważ do końca 2018 roku Spółka stosowała zasadę, gdzie składniki majątku o wartości początkowej nie przekraczającej 10 tys. zł jako nieistotne były wprowadzane do ewidencji bilansowej składników rzeczowych aktywów trwałych i w miesiącu następnym po miesiącu wprowadzenia ich do ewidencji, były jednorazowo odpisywane w ciężar kosztów amortyzacji.

IV. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PORÓWNYWALNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

V. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

a) Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu profesjonalnych osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie do bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach.

Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

Dana wartość szacunkowa może zostać zweryfikowana, jeśli zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji czy zdobycia większego doświadczenia. Weryfikacja wartości szacunkowych z założenia nie odnosi się do poprzednich okresów, jak też nie stanowi korekty błędu.

Przyjmując założenia, dokonując szacunków i osądów Zarząd Spółki może kierować się własnym doświadczeniem i wiedzą a także opiniami, analizami i rekomendacjami niezależnych ekspertów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd. Informacje o dokonanych szacunkach i założeniach, które są znaczące dla sprawozdania finansowego, zostały zaprezentowane poniżej.

b) Niepewność szacunków

Szacunki Zarządu Spółki wpływające na wartości wykazane w sprawozdaniu finansowym, dotyczą min.:

- przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych i wartości niematerialnych,
- utraty wartości aktywów,
- wyceny rezerw ,
- wartości godziwej aktywów / zobowiązań finansowych
- wyceny programu motywacyjnego,
- przyszłych wyników podatkowych, uwzględnianych przy ustalaniu aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy,
- toczących się sporów prawnych i podatkowych, zapadłych wyroków sądowych.

Stosowana metodologia ustalania wartości szacunkowych opiera się na najlepszej wiedzy Zarządu i jest zgodna z wymogami MSSF. Metodologia ustalania wartości szacunkowych jest stosowana w sposób ciągły względem ostatniego okresu sprawozdawczego.

Skutki zmian danej wartości szacunkowej uwzględnia się przy ustalaniu wartości zysku lub straty netto:

- a) w okresie obrotowym, w którym nastąpiła zmiana lub
- b) w okresie obrotowym, w którym nastąpiła zmiana i w okresach przyszłych, jeśli zmiana ta dotyczy tych okresów.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Zarząd Spółki dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych, podlegających amortyzacji. Na dzień 31.12.2019 roku Zarząd ocenił, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Spółkę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa aktywów trwałych podlegających amortyzacji prezentowana jest w Notach nr 12 i 13.

Utrata wartości aktywów

Spółka dokonuje na każdy dzień bilansowy (kwartał lub rok) oceny, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości poszczególnych składników aktywów.

Wyniki przeprowadzonych analiz w zakresie wystąpienia zewnętrznych i wewnętrznych przesłanek utraty wartości (zgodnie z MSR 36) oraz profesjonalny osąd kierownictwa oparty na wiedzy, doświadczeniu i dokumentacji dają podstawę do podjęcia decyzji o tym, czy istnieje konieczność przeprowadzenia testów na utratę wartości dla analizowanych składników aktywów.

W przypadku wystąpienia którejkolwiek z przesłanek utraty wartości w odniesieniu do analizowanego składnika aktywów Spółka przeprowadza test na utratę wartości i dokonuje aktualizacji wyceny w sytuacji kiedy wystąpi duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów –w znaczącej części lub w całości nie przyniesie przyszłych korzyści ekonomicznych netto odpowiadających przynajmniej jego wartości wynikającej z ksiąg rachunkowych na dzień wyceny bilansowej.

Takie procedury dotyczą zarówno aktywów finansowych jak i niefinansowych (operacyjnych).

Na dzień 31.12.2019 roku Spółka dokonała analizy przesłanek utraty wartości w następujących obszarach:

→ **Aktywa trwałe**

Na 31.12.2019 roku Spółka dokonała przeglądu wartości netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie wystąpiły przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Ocenie podlegała również zasadność kontynuacji ustalonego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

W wyniku analizy przesłanek mogących wpłynąć na utratę wartości oraz oszacowania wewnętrznego przeprowadzonego na 31.12.2019 r., Spółka odstąpiła od przeprowadzenia testu na utratę wartości, ponieważ w ocenie Spółki nie wystąpiła konieczność szacowania wartości odzyskiwalnej środków trwałych i wartości niematerialnych celem ustalenia i wprowadzenia odpisu aktualizującego wartość tych składników.

W grupie aktywów trwałych wyznaczonych do wyceny wg wartości godziwej /tj. w grupach zaliczanych do nieruchomości/ Spółka w odstępach kilkuletnich do wyceny powołuje niezależnego rzeczoznawcę majątkowego, który na podstawie bieżących informacji rynkowych sporządza operat szacunkowy. Ostatnia taka wycena była sporządzona w 2018 roku, gdzie w wyniku wystąpienia znaczących zmian w warunkach rynkowych dla nieruchomości gruntowych, wykazaną przez rzeczoznawcę nadwyżkę z przeszacowania gruntów Spółka ujęła w rzeczowych aktywach trwałych i w kapitale z aktualizacji wyceny.

Ponieważ wartość gruntów nie podlega amortyzacji (ze względu na nieokreślony okres użytkowania), nadwyżka powstała ze zmiany wartości godziwej, skumulowana w kapitale z aktualizacji wyceny, będzie przenoszona do kapitału zapasowego w momencie usunięcia składnika ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

→ **Aktywa finansowe**

Spółka przeprowadza badanie wartości aktywów finansowych opierając się na posiadanej wiedzy i dokumentacji dotyczącej sytuacji finansowej jednostek, w których Spółka posiada aktywa finansowe. W procesie oceny uwzględnia się zarówno wiedzę kierownictwa Spółki jak również zewnętrzne przesłanki i informacje, za pomocą których można realnie ocenić ryzyko utraty wartości posiadanego składnika aktywów.

Na dzień 31.12.2019 roku Spółka dokonała rozwiązania części odpisu z tytułu utraty wartości udziałów Spółki Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co. Ltd.(WFOE) w związku z wstrzymaniem procesu jej likwidacji i jednoczesnym zaawansowaniem procesu rozmów z partnerami chińskimi w zakresie rozwoju wzajemnej współpracy na tym rynku zarówno w obszarze surowcowym jak też w zakresie wyrobów ogniotrwałych z wykorzystaniem Spółki WFOE i należących do niej aktywów.

Wartość bilansowa aktywów finansowych w powiązaniu z wartością odpisów zaprezentowana jest w Notach nr 14 i 15.

Kolejna ocena ryzyka utraty wartości aktywów zostanie przeprowadzona w następnym okresie sprawozdawczym. Wyniki tej oceny trudno jest oszacować, ale w przypadku wystąpienia przesłanek uzasadniających dokonanie odpisów aktualizujących będą one miały wpływ na wyniki finansowe przyszłych okresów sprawozdawczych.

→ **Zapasy**

Spółka dokonuje oceny przydatności zapasów w sposób regularny – w okresach miesięcznych. Odpis aktualizujący wartość zapasów, dokonuje się poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniający ich upłynnienie po obniżonej wartości. Odwrócenie odpisu następuje w okresie, w którym te zapasy sprzedano, zużyto jako przetworzony surowiec w procesie produkcji lub w przypadku braku wymienionych wcześniej możliwości zełomowano, z uwagi na nieprzydatność technologiczną lub zmianę potrzeb klientów.

W wyniku przeprowadzonej analizy i oceny na 31.12.2019 ustalono, że zapasy wymagają dokonania odpisów z tyt. utraty wartości w takim zakresie, w jakim wybrane asortymenty utraciły swoją wartość na skutek zmiany wymagań klientów i uwarunkowań rynkowych. Na oszacowaną wysokość możliwej utraty wartości utworzone zostały odpisy aktualizujące i odpis z tytułu tzw. ostrożnej wyceny.

Należności handlowe i pozostałe należności

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka szacuje odpisy aktualizujące należności wg straty oczekiwanej, na podstawie przyjętej na dany rok macierzy odpisów i wg przedziałów ich wiekowania.

Na dzień 31.12.2019 roku Spółka utworzyła odpisy aktualizujące na należności w oparciu o wyliczenia wg wskaźników nieściągalności.

Kolejna kompletna weryfikacja w tym obszarze zostanie przeprowadzona w następnym okresie sprawozdawczym. Wyniki tej weryfikacji trudno jest oszacować, jednakże może ona wykazać konieczność rozpoznania dodatkowych odpisów z tytułu utraty wartości, które mogą w sposób istotny wpłynąć na wyniki finansowe przyszłych okresów sprawozdawczych.

Wycena rezerw

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym: rezerwa na odprawy emerytalno – rentowe zostały oszacowane za pomocą metody aktuarialnej, przez niezależnego licencjonowanego aktuarium. Wycena dokonywana jest raz w roku na końcu roku obrotowego, a w ciągu roku - przy znaczących zmianach w zatrudnieniu. Zmiana wskaźników finansowych będących podstawą szacunku oraz istotne zmiany w zatrudnieniu mogą powodować zmiany w wysokości utworzonej rezerwy.

Poza w/w rezerwami, Spółka rozpoznaje rezerwy ujmowane poprzez rozliczenia międzyokresowe bierne min. z tytułu niezafakturowanych kosztów. Pozycje te są wycenione w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości i są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Rezerwy na świadczenia pracownicze i pozostałe rezerwy krótkoterminowe”.

Pozostałe rezerwy na przyszłe koszty Spółka szacuje w oparciu o zawarte kontrakty/umowy. Wielkości rezerw są więc oparte na zapisach umownych, z których da się przewidzieć przyszłe zobowiązania.

Wartość utworzonych rezerw wg stanu na 31.12.2019 r. została zaprezentowana w Notach nr 35 i 36.

Poziom szacowanych kosztów może jednak odbiegać od możliwych do poniesienia kosztów, z uwagi na trudne do przewidzenia zdarzenia związane z realizacją kontraktów/umów.

Podatek dochodowy bieżący, aktywa i rezerwa na odroczony podatek dochodowy, inne podatki

Obowiązujące w Polsce przepisy podatkowe podlegają częstym zmianom, powodując istotne różnice w ich interpretacji i istotne wątpliwości w ich stosowaniu. Organy podatkowe posiadają instrumenty kontroli umożliwiające im weryfikację podstaw opodatkowania (w większości przypadków w okresie poprzednich 5 lat obrotowych), oraz nakładanie kar i grzywien. Od 15 lipca 2016 roku Ordynacja Podatkowa uwzględniła także postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia opodatkowania. Klauzulę GAAR należy stosować tak w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie, jak i do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. W konsekwencji ustalenie zobowiązań podatkowych, aktywów oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego może wymagać istotnego osądu, w tym dotyczącego transakcji już zaistniałych, a kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku kontroli organów podatkowych.

Prawdopodobieństwo rozliczenia składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżecie Spółki zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą. Jeżeli prognozowane wyniki finansowe wskazują, że spółka osiągnie wystarczający dochód do opodatkowania, aktywa na podatek odroczony ujmowane są w pełnej wysokości.

Wycena pochodnych instrumentów finansowych

Wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych wycenia się wykorzystując odpowiednie własne techniki wyceny oraz metody stosowane przez właściwe instytucje finansowe (Banki).

Poziom wyceny wartości instrumentów pochodnych może jednak odbiegać od możliwych do zrealizowania wyników, z uwagi na trudne do przewidzenia czynniki, które mogą mieć wpływ na parametry ich faktycznej realizacji, a to również może mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe spółki.

Program motywacyjny

W III kw.2019 Spółka na podstawie Uchwały Nr 4 i 5 NWZ z dnia 28.06.2019 roku wdrożyła program motywacyjny na 2019 rok, który został skierowany do członków Zarządu oraz pozostałej kluczowej kadry menedżerskiej ZMR SA i jest oparty na akcjach własnych ZMR SA. Celem programu motywacyjnego jest mobilizacja i zwiększenie lojalności kadry kierowniczej, a także zapewnienie Spółce dynamicznego rozwoju w realnym do osiągnięcia wymiarze. Osoby, które wzięły w nim udział będą miały prawo do nieodpłatnego nabycia akcji pod warunkiem osiągnięcia wskaźników budżetowych określonych przez Radę Nadzorczą oraz spełnienia innych warunków określonych w Regulaminie i w liczbie zależnej od zajmowanego stanowiska oraz od stopnia realizacji celów budżetowych. Maksymalna liczba akcji nabytych przez wszystkich uczestników Programu Motywacyjnego w odniesieniu do 2019 roku nie może przekroczyć liczby akcji określonej w uchwale przeznaczającej akcje do zaferowania osobom zatrudnionym w Spółce.

W związku z przewidywaną realizacją przez Spółkę wskaźników budżetowych ustalonych przez Radę Nadzorczą, jak również przy założeniu spełnienia innych warunków określonych w Regulaminie, koszty Programu zostały wycenione i uwzględnione w wyniku finansowym za 2019 rok w części odpowiadającej wskaźnikowi zaawansowania realizacji programu na dzień 31.12.2019 r.

Wszelkie wymagane przez MSSF 2 ujawnienia związane z Programem motywacyjnym wdrożonym w Spółce, jak również powiązane z nim sprawy sądowe zostały zawarte w Nocie Nr 25A sprawozdania finansowego.

VI. OPIS POZYCJI WPŁYWAJĄCYCH NA AKTYWA, PASYWA, KAPITAŁ, WYNIK FINANSOWY NETTO ORAZ PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH, KTÓRE SĄ NIETYPOWE ZE WZGLĘDU NA ICH RODZAJ, WIELKOŚĆ LUB WYWIERANY WPŁYW

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły pozycje wpływające na aktywa, pasywa, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych, które byłyby nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ na sprawozdanie finansowe.

Pozostałe istotne dane oraz ujawnienia do pozycji zawartych w sprawozdaniu finansowym Spółki są zaprezentowane w notach objaśniających do niniejszego raportu, jako **DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A.**

VII. KOREKTY BŁĘDÓW I PRZEKSZTAŁCENIA DANYCH POPRZEDNICH OKRESÓW

Na dzień 31.12.2019 roku Spółka nie dokonywała korekty błędów i przekształcenia danych porównywalnych poprzednich okresów.

VIII. DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZAKŁADÓW MAGNEZYTOWYCH „ROPCZYCE” S.A.

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Zgodnie z MSSF 15 Spółka ujmuje przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług (po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty) w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi (klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów). Przychody ujmowane są jako kwoty równe cenie transakcyjnej, która została przypisana do danego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Przychody ze sprzedaży wg grup produktów i przychody ogółem Spółki prezentują się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Działalność kontynuowana	0	0
Sprzedaż produktów, w tym:	345 572	307 253
wyroby formowane wypalane	168 621	167 191
wyroby formowane niewypalane	97 355	68 196
wyroby nieformowane	43 353	36 497
wyroby złożone	36 135	35 202
wyroby pozostałe	108	167
Sprzedaż towarów i materiałów	12 171	9 200
Sprzedaż usług	4 879	7 980
SUMA przychodów ze sprzedaży	362 622	324 433
Pozostałe przychody operacyjne	5 652	8 578
Przychody finansowe	2 755	3 072
SUMA przychodów ogółem z działalności kontynuowanej	371 029	336 083
Przychody z działalności zaniechanej	0	0
SUMA przychodów ogółem	371 029	336 083

Przychody z działalności zaniechanej nie wystąpiły.

Nota 2. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Przy analizie mającej na celu wyodrębnienie segmentów operacyjnych Zarząd Spółki kierował się podejściem produktowym, tj. takim, które jest oparte o zestandaryzowane technologie, zasoby i podejście do realizacji i jednocześnie stanowi główne wyroby i usługi dostarczane przez Spółkę. Dlatego w oparciu o sprawozdawczość wewnętrzną wyodrębniony został jeden segment operacyjny, którym jest „produkcja materiałów ogniotrwałych”. Dla tego segmentu przychody i koszty segmentu oraz wynik, także aktywa i pasywa są równoważne z wartościami ze sprawozdania finansowego Spółki. Tym samym nie zachodzi również potrzeba dokonywania odrębnej prezentacji segmentu operacyjnego w ujęciu innym niż wynika to ze sprawozdawczości finansowej.

Spółka analizuje sprzedaż w ramach segmentu w oparciu o grupy produktowe zaprezentowane w Nocie nr. 1 (powyżej), które stanowią ponad 90% wartości sprzedaży w przychodach ze sprzedaży ogółem.

Spółka dodatkowo prezentuje dane dotyczące przychodów z działalności gospodarczej wg lokalizacji rynków zbytu tj. w podziale na rynek krajowy i rynek zagraniczny.

Dodatkowe dane dotyczące przychodów z działalności w ujęciu geograficznym dla Spółki i Grupy Kapitałowej oraz ujawnienia dot. koncentracji przychodów od głównych klientów zostały zamieszczone w Nocie nr 2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku.

Nota 3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Amortyzacja	14 304	10 886
Zużycie materiałów i energii	233 887	182 314
Usługi obce	30 799	30 224
Podatki i opłaty	3 957	3 945
Wynagrodzenia	44 480	46 235
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	9 933	11 176
Pozostałe koszty rodzajowe	1 764	1 739
Rezerwy gwarancyjne	0	0
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	339 124	286 519
Zmiana stanu produktów	-18 940	13 758
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	-17 611	-16 026
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-23 335	-21 281
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-16 751	-18 585
Koszty projektów badawczych	0	0
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	8 636	7 038
Koszt sprzedanych produktów, towarów i usług	271 123	251 423

Koszty zatrudnienia	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Koszty wynagrodzeń*	44 480	46 235
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	9 933	11 176
Razem:	54 413	57 411

*W III kw.2019 Spółka na podstawie Uchwały Nr 4 i 5 NWZ z dnia 28.06.2019 roku wdrożyła program motywacyjny na 2019 rok, który został skierowany do członków Zarządu oraz pozostałej kluczowej kadry menedżerskiej Spółki i jest oparty na akcjach własnych ZMR SA.

Na podstawie wyceny wartości godziwej przyznanych opcji oraz proporcjonalnie do upływu czasu (od dnia przyznania opcji do dnia bilansowego), a także na podstawie najlepszych dostępnych szacunków co do liczby opcji, do których nastąpi nabycie uprawnień w danym okresie, skalkulowano i ujęto w kosztach ogólnego zarządu, a drugostronnie w kapitale zapasowym kwotę 2.019 tys. zł jako wartość wynagrodzenia za pracę kluczowej kadry menedżerskiej, która przystąpiła do zaoferowanego Programu Motywacyjnego za 2019 rok.

Nota 4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY

Pozostałe przychody	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0	32
Wykorzystanie utworzonej rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe	278	132
Wykorzystanie utworzonej rezerwy gwarancyjnej na dostawy wyrobów	38	1 145
Wykorzystanie utworzonej rezerwy na zobowiązania celno-podatkowe	148	0
Rozwiązanie ostrożnej wyceny wyrobów gotowych	398	568
Rozwiązanie utworzonego odpisu aktualizującego wyroby gotowe	355	191
Rozwiązanie utworzonego odpisu aktualizującego półfabrykaty	216	155
Rozwiązanie utworzonego odpisu aktualizującego materiały	17	0
Rozwiązanie utworzonego odpisu aktualizującego towary	31	62
Rozwiązanie utworzonego odpisu aktualizującego należności	1 109	2 550
Przychody z tytułu odszkodowań, premii ubezpieczeniowej, kar, grzywien	76	900
Dotacje	1 966	1 701
Przychody z tytułu zasądzonego naprawienia szkody	2	0
Przychody z tytułu zwróconych kosztów sądowych	31	100
Przychód z tytułu nadpłaty podatku dochodowego od osób prawnych	308	115
Przychód z tytułu nadpłaty podatku od nieruchomości	484	0
Przychód z tytułu ujawnienia środków trwałych	0	473
Przychód z tytułu uznanych reklamacji surowców	0	414
Pozostałe	195	40
Razem	5 652	8 578

Pozostałe koszty	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	404	0
Utworzenie rezerwy gwarancyjnej	120	240
Utworzenie rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe	163	170
Utworzenie rezerwy na zobowiązania celno-podatkowe	0	0
Utworzenie odpisu aktualizującego wyrobów gotowych	191	115
Ostrożna wycena wyrobów gotowych	568	260
Utworzenie odpisu aktualizującego półfabrykaty	155	78
Utworzenie odpisu aktualizującego towary	62	59
Utworzenie odpisu aktualizującego materiały techniczne	0	0
Utworzenie odpisu na należności główne z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	2 282	1 560
Utworzenie odpisu na należności inne	123	1 021
Koszty szkód w składnikach majątku	34	14
Koszty reklamacji wyrobów, towarów	41	1 145
Koszty złomowania półfabrykatów, wyrobów gotowych, materiałów	684	1 227
Darowizny	175	249
Składki nieobowiązkowe na rzecz organizacji społecznych	97	112
Koszty spisanych należności głównych	8	47
Pozostałe koszty operacyjne - nieruchomości inwestycyjne	0	0
Pozostałe koszty postępowań sądowych	0	4
Pozostałe	193	105
Razem	5 300	6 406

Odpisy aktualizujące wartość aktywów – utworzone w okresie

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Aktywa finansowe	5 922	777
Należności handlowe oraz pozostałe należności	2 405	2 581
Zapasy	976	512
Rzeczowe aktywa trwałe		
Razem	9 303	3 870

Nota 5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe	01.01.2018 - 31.12.20178	01.01.2019 - 31.12.2019
Przychody z tytułu odsetek	306	319
Zyski z tyt. różnic kursowych	2 404	1 389
Przychody z tytułu wyceny godziwej zobowiązań długoterminowych -odwrócenie wyceny	-27	0
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności odsetkowe z lat ubiegłych	16	48
Rozwiązanie odpisów aktualizujących inwestycje długoterminowe	0	686
Przychody z tytułu wynagrodzenia płatnika - podatku, ZUS	13	12
Przychody netto z tyt. odsetek od zwrotu nadpłaty w PDOP za 2008 r. (w związku z zakończeniem post. podatkowego)	0	616
Przychody z tyt. opcji menedżerskich	37	0
Pozostałe	6	2
Razem	2 755	3 072

Koszty finansowe	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Koszty z tytułu odsetek	3 075	2 259
Strata ze zbycia inwestycji	30	0
Strata w tyt. transakcji IRS	38	2
Strata z tyt. sprzedaży energii elektrycznej na TGE	14	13
Utworzenie odpisu aktualizującego inwestycje długoterminowe	1 068	777
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu udzielonej pożyczki	4 854	0
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość odsetek od udzielonej pożyczki	137	22
Utworzenie odpisu aktualizującego należności odsetkowe od należności z tyt. dostaw i usług	122	204
Koszty z tytułu wyceny kredytów w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem odwrócenia wyceny z roku poprzedniego	159	-61
Koszty z tytułu wyceny godziwej pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia wyceny z roku poprzedniego	-33	0
Pozostałe	3	0
Razem	9 467	3 216

NOTA 5A. WYNIK NA DZIAŁANOŚCI ENERGETYCZNEJ

W oparciu o uzyskaną przez Spółkę w 2016 roku koncesję na obrót energią elektryczną, Spółka dokonała transakcji kupna i sprzedaży energii elektrycznej na giełdzie towarowej za pośrednictwem agenta.

Spółka w 2019 roku zawarła na TGE transakcje sprzedaży energii elektrycznej o wartości 119 tys. zł i jednocześnie zawarła transakcje kupna energii elektrycznej na wartość 120 tys. zł.

Ponieważ powyższe transakcje zostały zawarte na rynku spotowym, więc ich rozliczenie z agentem nastąpiło na bieżąco, natomiast wartość sprzedanej i zakupionej energii ujęta została w ewidencji w szyku rozwartym w przychodach i kosztach finansowych.

Dodatkowe koszty działalności energetycznej jak opłaty i prowizje oraz usługi związane z bilansowaniem energii poniesione na rzecz agenta, ujęte zostały w wyniku finansowym w momencie poniesienia i zaewidencjonowane w kosztach finansowych Spółki. Ich wartość wyniosła łącznie w 2019 roku 12 tys. zł.

Spółka ponosi również koszty ogólne (wspólne), które nie są bezpośrednio związane ze sprzedażą energii ani działalnością produkcyjną. Z uwagi na znikomy udział przychodów i kosztów związanych ze sprzedażą energii w ogólnej sumie przychodów i kosztów osiągniętych przez Spółkę koszty ogólne w całości alokowane są do działalności produkcyjnej.

Wynik na działalności energetycznej (obrocie energią elektryczną) zrealizowany w 2019 roku stanowi różnicę pomiędzy zrealizowanymi przychodami z tyt. transakcji sprzedaży energii elektrycznej i kosztami z tyt. zakupu energii elektrycznej, z uwzględnieniem opłat i prowizji z nimi związanych. Wynik ten za 2019 rok jest stratą i wyniósł łącznie (-13) tys. zł.

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

01.01.2018 - 31.12.2018	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu	0	0	0	0	0
Koszty z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu	0	0	0	259	259
Przychody z tytułu odsetek	0	306	0	0	306
Koszty z tytułu odsetek	0	0	0	3 075	3 075
Utworzenie odpisów aktualizujących	0	7 395	0	0	7 395
Wycena do wartości godziwej	1 068	0	0	0	1 068
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	0	1 125	0	0	1 125
Odwrocenie wyceny wg zamortyzowanego kosztu	0	33	0	73	106
Zyski z tytułu różnic kursowych	223	4 074	0	-1 893	2 404
Straty z tytułu różnic kursowych	0	0	0	0	0
Strata z wyceny transakcji IRS	0	0	38	0	38
Razem zysk/strata	-845	-1 857	-38	-5 154	-7 894

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

01.01.2019 - 31.12.2019	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu	0	0	0	0	0
Koszty z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu	0	0	0	179	179
Przychody z tytułu odsetek	0	319	0	0	319
Koszty z tytułu odsetek	0	0	0	2 259	2 259
Utworzenie odpisów aktualizujących	777	1 786	0	0	2 563
Wycena do wartości godziwej	0	0	0	0	0
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	686	2 598	0	0	3 284
Odwrócenie wyceny wg zamortyzowanego kosztu	0	0	0	240	240
Zyski z tytułu różnic kursowych	-97	1 257	0	229	1 389
Straty z tytułu różnic kursowych	0	0	0	0	0
Strata z wyceny transakcji IRS	0	0	2	0	2
Razem zysk/strata	-188	2 388	-2	-1 969	229

Nota 6. PODATEK DOCHODOWY I ODROZONY PODATEK DOCHODOWY

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego, Spółka podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2018 i 31 grudnia 2019 roku przedstawiają się następująco:

Podatek dochodowy wykazany w RZiS	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Bieżący podatek dochodowy	12 621	6 505
Dotyczący roku obrotowego	12 558	6 505
Korekty dotyczące lat ubiegłych	63	0
Odroczony podatek dochodowy	4 559	612
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	4 559	612
Związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	0	0
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	17 180	7 117

Wykazany w rachunku zysków i strat podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

Podatek dochodowy wykazany w kapitale własnym	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Bieżący podatek dochodowy	0	0
Efekt podatkowy kosztów podniesienia kapitału akcyjnego	0	0
Odroczony podatek dochodowy	720	-21
Podatek od nadwyżki z przeszacowania środków trwałych	778	0
Podatek od niezrealizowanego zysku/(straty) z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0
Podatek dochodowy netto od dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych sprzedanych w ciągu roku obrotowego	0	0
Podatek dochodowy od zysków (strat) aktuarialnych	-58	-21
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w pozostałych dochodach całkowitych	720	-21

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku przed opodatkowaniem (brutto) liczonego według ustawowej stawki podatkowej w wys. 19%, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za 12 miesięcy roku 2018 i 12 miesięcy 2019 roku przedstawia się następująco:

Uzgodnienie efektywnej stawki podatku w RZiS ze stawką podatkową dla celów bieżącego podatku dochodowego	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Zysk/Strata (brutto) przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	45 053	35 172
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	8 560	6 683
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe)	48 682	5 192
Ujemne różnice przejściowe od których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	226
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	-3 620	-4 871
Pozostałe różnice	308	1 739
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	90 423	37 458
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	17 180	7 117

Bieżący podatek dochodowy	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Zysk przed opodatkowaniem	45 053	35 172
Przychody lat ubiegłych zwiększające podstawę do opodatkowania	1 319	1 140
Przychody zwiększające podstawę opodatkowania (w tym: ujęte w ewidencji pozabilansowej)	625	1 955
Przychody wyłączone z opodatkowania	11 821	11 581
Koszty lat ubiegłych zmniejszające podstawę opodatkowania	10 537	7 691
Koszty uzyskania przychodów (w tym: ujęte w ewidencji pozabilansowej)	779	1 214
Koszty niebędące kosztami uzyskania przychodów	61 642	18 412
Dochód / Poniesiona strata	85 502	36 193
Przychody wolne od podatku (dotacje)	398	1 812
Odliczenia od dochodu - darowizny, strata podatkowa	19 008	143
Podstawa opodatkowania / Strata	66 096	34 238
Podatek dochodowy przy zastosowaniu stawki 19%	12 558	6 505
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego w zysku przed opodatkowaniem)	28%	18%

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności Spółki podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe Spółki mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. Ryzyko związane z ewentualnymi różnicami w podejściu organów i Spółki, co do zastosowania niejednoznacznie i niespójnie brzmiących regulacji podatkowych w odniesieniu do kwalifikacji przychodów i kosztów uzyskania przychodów, jest więc nieodłącznym elementem działalności gospodarczej, który może wywierać wpływ na wyniki Spółki w kolejnych latach.

Odroczony podatek dochodowy

W związku z przejściowymi różnicami pomiędzy podstawą opodatkowania a zyskiem (stratą) wykazaną w sprawozdaniu finansowym, tworzony jest podatek odroczony.

Analizę aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zawartych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki za lata zakończone 31 grudnia 2018 i 31 grudnia 2019 roku wg tytułów, zawierają tabele poniżej.

Tabela nr 1. Analiza aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2019	
	Podstawa	Aktywa z tytułu odroczonego podatku	Podstawa	Aktywa z tytułu odroczonego podatku
Odpis aktualizujący należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe	4 036	767	4 068	773
Odpis aktualizujący akcje, udziały	1 995	379	2 086	396
Odpis aktualizujący zapasy	975	185	512	97
Rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe (w korespondencji wynikiem finansowym)	910	173	947	180
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 348	256	443	84
Rezerwa na urlopy	814	155	522	99
Rezerwa na prowizje od sprzedaży wyrobów	1 470	279	1 273	242
Rezerwa na usługi transportowe	405	77	198	38
Rezerwa na premie i nagrody	1 151	219	232	44
Rezerwa na koszty zużycia energii i gazu	1 293	246	1 158	220
Pozostałe rezerwy na koszty usług obcych i opłaty	412	78	586	111
Składki ZUS niezapłacone	1 092	207	1 135	216
Niewypłacone wynagrodzenia	74	14	73	14
Wycena programu opcji na akcje	0	0	2 018	384
Wycena kredytów w zamortyzowanym koszcie	240	46	179	34
Ujemne różnice kursowe	785	149	1 134	215
Inne rezerwy (Koszty finansowania dłużnego)	283	54	433	82
Aktywa na zyski/straty aktuarialne (w korespondencji z kapitałem)	1 348	256	1 457	277
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych (w korespondencji z kapitałem z połączenia spółki)	8 526	1 620	6 069	1 153
Razem	27 157	5 160	24 523	4 659

Tabela nr 2. Analiza rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2019	
	Podstawa	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku	Podstawa	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku
Przychody z tyt. wniesienia aportu	59 634	11 330	59 634	11 330
Dodatnie różnice kursowe	1 031	197	954	182
Dodatnia wycena kredytów w zamortyzowanym koszcie	0	0	0	0
Dodatnia wycena obligacji w zamortyzowanym koszcie	0	0	0	0
Dodatnia wycena pożyczki w zamortyzowanym koszcie	0	0	0	0
Różnica w wartości podatkowej i rachunkowej środków trwałych	122 643	23 302	123 200	23 408
Razem	183 308	34 829	183 788	34 920

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5 160	4 659
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	34 829	34 920
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana	0	0
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-29 669	-30 261

Nota 7. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2018 roku i 31.12.2019 roku Spółka nie zaniechała żadnej z prowadzonych rodzajów działalności.

Nota 8. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe - gdyby takie wystąpiły).

Wyliczenie zysku na jedną akcję - założenia	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Zysk netto z działalności kontynuowanej	27 873	28 055
Strata na działalności zaniechanej	0	0
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	27 873	28 055
Efekt rozwodnienia:	0	0
- odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	0	0
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	27 873	28 055

Liczba wyemitowanych akcji	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	4 537 945	4 352 627
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	0	0
- opcje na akcje	0	0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	4 537 945	4 352 627

Nota 9. DYWIDENDY

Rok obrotowy zakończony:	Dywidenda z akcji zwykłych			Zaliczka na dywidendę		
	Data wypłaty	Wielkość	Wartość na 1 akcję (w zł)	Data wypłaty	Wielkość	Wartość na 1 akcje
31.12.2018	21.05.2019	5 658	1,3			
31.12.2019	-	-	-			

Uchwałą Nr 8 z dnia 23.04.2019 r. ZWZ Spółki dokonało podziału zysku netto za 2018 r. w kwocie 27 873 tys. zł w następujący sposób:

- kwota 5 658 tys. zł została przeznaczona na wypłatę dywidendy,
- kwota 22 095 tys. zł została przeznaczona na kapitał zapasowy,
- kwota 120 tys. zł została przeznaczona na zasilenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Zarząd Spółki, mając na względzie interes akcjonariuszy, a także potrzeby rozwojowe Spółki, zamierza w dłuższej perspektywie rekomendować Walnemu Zgromadzeniu wypłatę dywidendy na poziomie do 60% zysku netto Spółki za dany rok obrotowy.

Wpływ na rekomendację Zarządu w zakresie wypłaty dywidendy każdorazowo będą miały w szczególności następujące czynniki: wysokość zysku netto w sprawozdaniu finansowym Spółki, aktualny koszt pozyskania finansowania zewnętrznego oraz możliwości rynkowe pozyskania takiego finansowania uwzględniającego potrzeby inwestycyjne Spółki.

Rekomendacja Zarządu w sprawie wypłaty dywidendy będzie również uzależniona od udziału finansowania kapitałem obcym w kapitale ogółem Spółki oraz relacji zadłużenia do wartości rocznego EBITDA. Przyjmuje się, że aby dywidenda mogła być rekomendowana, wskaźnik ogólnego zadłużenia liczony, jako relacja kapitału obcego do sumy kapitałów nie może być wyższy niż 0,40 oraz, że relacja zadłużenia do wartości rocznego EBITDA nie może być wyższa niż 3,0. Zarząd może rekomendować Walnemu Zgromadzeniu realizację buy back'u w przypadku niskiej wyceny akcji Spółki na GPW, tj. w przypadku osiągnięcia przez wskaźnik P/E poziomu niższego niż 10.

Polityka w zakresie wypłaty dywidendy podlegała będzie okresowym przeglądom Zarządu, a decyzję o wypłacie dywidendy będzie podejmowało Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Nota 10. UJAWNIE NIE ELEMENTÓW POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych	4 093	0
- Zwiększenie powstałe z przeszacowania aktywów w ciągu roku	4 093	0
- Zmniejszenie powstałe z przeszacowania aktywów w ciągu roku	0	0
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń:	-306	-109
Zyski aktuarialne z programów określonych świadczeń	0	0
Straty aktuarialne z programów określonych świadczeń	-306	-109
Pozostałe pozycje	0	0
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów	720	-21
Suma dochodów całkowitych	3 067	-88

Nota 11. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	01.01.2018 - 31.12.2018			01.01.2019 - 31.12.2019		
	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych	4 093	778	3 315	0	0	0
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń:	-306	-58	-248	-109	-21	-88
Pozostałe pozycje	0	0	0	0	0	0
Suma dochodów całkowitych	3 787	720	3 067	-109	-21	-88

Nota 12. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Struktura własnościowa rzeczowych aktywów trwałych (wg wartości netto):

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Własne	163 943	170 474
Prawa do użytkowania składników aktywów na mocy zawartych umów leasingu*	1 930	1 805
Razem	165 873	172 279

* Na dzień 31.12.2018 r. podana kwota stanowi wartość aktywów podlegających leasingowi według MSR 17, które były sklasyfikowane jako leasing finansowy.

Wartości ustanowionych zabezpieczeń na rzeczowych aktywach trwałych, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom lub stanowi zabezpieczenie zobowiązań Spółki, przedstawia poniższa tabela:

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2018	31.12.2019
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	130 454	152 811
-praw do użytkowania składników aktywów na mocy zawartych umów leasingu*	1 930	1 805
Wartość rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	132 384	154 616

* Na dzień 31.12.2018 r. podana kwota stanowi wartość zobowiązania z tytułu leasingu finansowego zgodnie z MSR17.

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych

Tytuł zobowiązania	31.12.2018	31.12.2019
Stan zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	895	1 781
Suma	895	1 781

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2018 - 31.12.2018 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2018 r. (przed połączeniem)	8 648	128 767	127 804	2 850	12 132	1 929	282 130
- nabycie przez połączenie jednostki gospodarczej (wartość BO 2018)	64	4 755	5 584	274	150	52	10 879
-zrealizowane marże w ramach transakcji wewnątrzgrupowych (korekty wyłączeniowe BO 2018)	0	0	-3 403	0	0	0	-3 403
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2018 r. (po połączeniu)	8 712	133 522	129 985	3 124	12 282	1 981	289 606
Zwiększenia, z tytułu:	4 093	1 125	3 956	814	576	6 305	16 869
- nabycia i wytworzenia środków trwałych	0	1 134	4 013	108	580	0	5 835
- leasing finansowy	0	0	354	706	0	0	1 060
- przeszacowanie na 31.12.2018	4 093	0	0	0	0	0	4 093
- zrealizowane marże w ramach transakcji wewnątrzgrupowych (korekty wyłączeniowe za 2018)	0	-9	-411	0	-4	0	-424
- poniesione nakłady w okresie sprawozdawczym	0	0	0	0	0	6 305	6 305
Zmniejszenia, z tytułu:	539	0	533	387	76	6 471	8 006
- sprzedaży	539	0	0	164	5	0	708
- likwidacji	0	0	533	115	71	0	719
- cesja leasingu	0	0	0	108	0	0	108
- przyjęcie na środki trwałe-OT w okresie sprawozdawczym	0	0	0	0	0	6 471	6 471
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2018 r.	12 266	134 647	133 408	3 551	12 782	1 815	298 469
Umorzenie na dzień 01.01.2018 r. (przed połączeniem)	0	18 353	80 672	1 485	9 100	0	109 610
- nabycie przez połączenie jednostki gospodarczej (wartość BO 2018)	0	296	2 914	196	97	0	3 503
-zrealizowane marże w ramach transakcji wewnątrzgrupowych (korekty wyłączeniowe BO 2018)	0	0	-212	0	0	0	-212
Umorzenie na dzień 01.01.2018 r. (po połączeniu)	0	18 649	83 374	1 681	9 197	0	112 901
Zwiększenia, z tytułu:	0	2 204	7 572	515	1 744	0	12 035
- amortyzacji	0	2 204	7 572	515	1 744	0	12 035
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	512	278	76	0	866
- likwidacji	0	0	512	56	71	0	639
- sprzedaży	0	0	0	164	5	0	169
- cesja leasingu	0	0	0	58	0	0	58
Umorzenie na dzień 31.12.2018 r.	0	20 853	90 434	1 918	10 865	0	124 070
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018 r.	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018 r.	0	0	0	0	0	0	0
Korekta wartości netto związana z połączeniem (przejęcie spółki zależnej)	0	0	-8 526	0	0	0	-8 526
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 r.	12 266	113 794	34 448	1 633	1 917	1 815	165 873

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2019-31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia *	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2019 r. *	12 266	134 647	124 882	3 551	12 782	1 815	289 943
Zwiększenia, z tytułu:	0	1 387	4 645	600	1 131	15 260	23 023
- nabycia i wytworzenia środków trwałych	0	1 387	3 989	2	1 131	0	6 509
- nabycia praw do użytkowania składników aktywów na mocy zawartych umów leasingu	0	0	183	598	0	0	781
ujawnienie	0	0	473	0	0	0	473
- poniesione nakłady w okresie sprawozdawczym	0	0	0	0	0	15 260	15 260
Zmniejszenia, z tytułu:	29	0	454	452	101	7 763	8 799
- sprzedaży	29	0	395	371	37	0	832
- likwidacji	0	0	59	0	64	0	123
- zbycie praw do użytkowania składników aktywów (cesja leasingu)	0	0	0	81	0	0	81
- przyjęcie na środki trwałe-OT w okresie sprawozdawczym	0	0	0	0	0	7 763	7 763
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2019 r.	12 237	136 034	129 073	3 699	13 812	9 312	304 167
Umorzenie na dzień 01.01.2019 r.	0	20 853	90 434	1 918	10 865	0	124 070
Zwiększenia, z tytułu:	0	2 229	4 426	625	1 357	0	8 637
- amortyzacji	0	2 229	4 426	625	1 357	0	8 637
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	335	383	101	0	819
- likwidacji	0	0	59	0	64	0	123
- sprzedaży	0	0	276	371	37	0	684
- zbycie praw do użytkowania składników aktywów (cesja leasingu)	0	0	0	12	0	0	12
Umorzenie na dzień 31.12.2019 r.	0	23 082	94 525	2 160	12 121	0	131 888
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2019 r.	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2019 r.	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2019 r.	12 237	112 952	34 548	1 539	1 691	9 312	172 279

* W wartości brutto środków trwałych i umorzenia na dzień 01.01.2019 r. w grupie „Maszyny i urządzenia” została ujęta w sposób skompensowany korekta związana z połączeniem z jednostką zależną (ZM Service Sp. z o.o.), która na dzień 31.12.2018 roku zaprezentowana była jako korekta wartości środków trwałych netto w odrębnej pozycji w/w Noty

Środki trwałe w budowie

01.01.2018	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2018
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
1 929	2 954	1 125	553	814	576	1 815	

01.01.2019	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2019
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
1 815	15 260	1 387	4 645	600	1 131	9 312	

W 2019 roku główne nakłady na środki w budowie były to nakłady na modernizację istniejącego majątku oraz na zakup nowych maszyn i urządzeń produkcyjnych, gdzie wykonano między innymi: stanowisko z robotem przemysłowym do Wydziale Formowni, zmodernizowano piec tunelowy nr 1, zmodernizowano prasę hydrauliczną nr 4, zmodernizowano dźwig towarowo-osobowy w budynku rozdrabialni, zmodernizowano oświetlenie budynków produkcyjnych, zmodernizowano budynek administracyjny, wykonano formy dla pras hydraulicznych, zakupiono 3 nowe transformatory, zakupiono nową prasę hydrauliczną do formowania obustronnego ceramiki specjalnej.

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto

Lokalizacja	Powierzchnia działki (m2) na 31.12.2018	Wartość na 31.12.2018	Powierzchnia działki (m2) na 31.12.2019	Wartość na 31.12.2019
Ropczyce ul. Przemysłowa 1	320 933	12 265	361 618	12 237
OGÓŁEM	320 933	12 265	361 618	12 237

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które można byłoby w sposób bezpośredni przyporządkować do dostosowywanych składników rzeczowych aktywów trwałych (zgodnie z MSR 23).

Prawa do użytkowania składników aktywów na mocy zawartych umów leasingu*

Środki trwałe	31.12.2018				31.12.2019			
	Wartość brutto	Umorzenie roczne	Umorzenie narastająco	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie roczne	Umorzenie narastająco	Wartość netto
Maszyny i urządzenia *	625	121	202	423	638	169	248	390
Środki transportu *	2355	481	848	1507	2644	572	1229	1415
Razem *	2980	602	1050	1930	3282	741	1477	1805

* Na dzień 31.12.2018 r. podana kwota stanowi wartość aktywów podlegających leasingowi według MSR 17, które były sklasyfikowane jako leasing finansowy.

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku na mocy umów leasingu wynosi 1 805 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2018 roku 1 930 tys. PLN). Aktywa użytkowane na mocy umów leasingowych stanowią wg umowy własność leasingodawcy do czasu ich wykupu przez Spółkę.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości środków trwałych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości środków trwałych nie wystąpiły.

NOTA 12 A. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym nieruchomości inwestycyjne w Spółce nie wystąpiły.

Nota 13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2018-31.12.2018

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Wartość firmy	Inne ²	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2018 r. (przed połączeniem)	9 230	0	0	2 481	0	0	27	11 738
- nabycie przez połączenie jednostki gospodarczej (wartość BO 2018)	0	0	0	277	0	0	0	277
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2018 r. (po połączeniu)	9 230	0	0	2 758	0	0	27	12 015
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	295	0	0	471	766
- nabycia	0	0	0	295	0	0	0	295
- poniesione nakłady w okresie sprawozdawczym	0	0	0	0	0	0	471	471
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	58	0	0	295	353
- rozliczone na OT	0	0	0	0	0	0	295	295
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %	0	0	0	58	0	0	0	58
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2018 r.	9 230	0	0	2 995	0	0	203	12 428
Umorzenie na dzień 01.01.2018 r. (przed połączeniem)	3 657	0	0	1 042	0	0	0	4 699
- nabycie przez połączenie jednostki gospodarczej (wartość BO 2018)	0	0	0	143	0	0	0	143
Umorzenie na dzień 01.01.2018 r. (po połączeniu)	3 657	0	0	1 185	0	0	0	4 842
Zwiększenia, z tytułu:	1 846	0	0	423	0	0	0	2 269
- amortyzacji	1 846	0	0	423	0	0	0	2 269
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	58	0	0	0	58
- likwidacji	0	0	0	0	0	0	0	0
- sprzedaży	0	0	0	0	0	0	0	0
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %	0	0	0	58	0	0	0	58
Umorzenie na dzień 31.12.2018 r.	5 503	0	0	1 550	0	0	0	7 053
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018 r.	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018 r.	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 r.	3 727	0	0	1 445	0	0	203	5 375

¹ Wytworzone we własnym zakresie, ² Zakupione

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) - za okres 01.01.2019-31.12.2019

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Wartość firmy	Inne ²	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2019 r.	9 230	0	0	2 995	0	0	203	12 428
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	389	0	0	286	675
- nabycia	0	0	0	389	0	0	0	389
- poniesione nakłady w okresie sprawozdawczym	0	0	0	0	0	0	286	286
Zmniejszenia, z tytułu:	983	0	0	699	0	0	389	2 071
- rozliczone na OT	0	0	0	0	0	0	389	389
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %	983	0	0	699	0	0	0	1 682
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2019 r.	8 247	0	0	2 685	0	0	100	11 032
Umorzenie na dzień 01.01.2019 r.	5 503	0	0	1 550	0	0	0	7 053
Zwiększenia, z tytułu:	1 739	0	0	510	0	0	0	2 249
- amortyzacji	1 739	0	0	510	0	0	0	2 249
Zmniejszenia, z tytułu:	983	0	0	699	0	0	0	1 682
- inne wyksięgowanie umorzonych w 100 %	983	0	0	699	0	0	0	1 682
Umorzenie na dzień 31.12.2019 r.	6 259	0	0	1 361	0	0	0	7 620
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2019 r.	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2019 r.	0	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2019 r.	1 988	0	0	1 324	0	0	100	3 412

¹ Wytworzone we własnym zakresie, ² Zakupione

W 2019 roku Spółka poniosła nakłady na wartości niematerialne w kw. 286 tys. zł dotyczące licencji na oprogramowanie komputerowe.

Struktura własności wartości niematerialnych (wg wartości netto):

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Własne	5 375	3 412
Suma	5 375	3 412

Wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Tytuł zobowiązania	31.12.2018	31.12.2019
Stan zobowiązań z tytułu nabycia wartości niematerialnych	0	0
Suma	0	0

Nota 14. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH (zależnych)

Inwestycje w jednostkach powiązanych (zależnych) wycenianych wg ceny nabycia

Udziały w jednostkach podporządkowanych	31.12.2018	31.12.2019
jednostka zależna WFOE*	1 077	1 764
jednostka zależna ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	60 685	60 685
jednostka zależna Ropczyce ENGINEERING Sp. z o.o.	0	3 500
RAZEM	61 762	65 949

*Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co. Ltd. (WFOE) na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie prowadziła działalności gospodarczej i nie podlegała konsolidacji.

Zmiana stanu inwestycji w jednostkach powiązanych (zależnych)

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Stan na początek okresu	65 349	61 762
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	0	4 187
- połączenia jednostek gospodarczych	0	0
- powołania nowej spółki*	0	3 500
- reklasyfikacja	0	0
- rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość udziałów **	0	687
- inne zwiększenia	0	0
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	3 587	0
- sprzedaż jednostki zależnej	0	0
- odpis aktualizujący wartość udziałów *	1 169	0
- połączenie spółki zależnej z jednostką dominującą (połączenie pod wspólną kontrolą)**	2 418	0
- inne zmniejszenia	0	0
Stan na koniec okresu	61 762	65 949

* W 2019 roku Zakłady Magnezytowe „ROP CZYCE” S.A. objęły 100 % udziałów w nowo zawiązanej spółce celowej Ropczyce ENGINEERING Sp. o.o.

Spółka została powołana na mocy aktu notarialnego z dnia 27 marca 2019 r. i zarejestrowana w dniu 4 kwietnia 2019 roku. Jej kapitał zakładowy został określony na poziomie 5 tys. zł. i został w całości pokryty przez jednostkę dominującą, jako jedyne go wspólnika. W dniu 06.05.2019 r. NZW Spółki Ropczyce ENGINEERING Sp. z o.o. dokonało podwyższenia kapitału zakładowego Spółki do kwoty 500 tys. zł poprzez utworzenie nowych udziałów, które zostały w całości objęte i opłacone przez jedyne go wspólnika czyli Zakłady Magnezytowe „ROP CZYCE” S.A. W dniu 03.06.2019 r. NZW dokonało kolejnego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki do kwoty 3.500 tys. zł poprzez utworzenie nowych udziałów, które również zostały w całości objęte i opłacone przez Zakłady Magnezytowe „ROP CZYCE” S.A.

** Na dzień 31.12.2019 roku Spółka dokonała rozwiązania części odpisu z tytułu utraty wartości udziałów Spółki Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co. Ltd.(WFOE) w związku ze wstrzymaniem procesu likwidacji Spółki i jednoczesnym zaawansowaniem procesu rozmów z partnerami chińskimi w zakresie rozwoju wzajemnej współpracy na tym rynku zarówno w obszarze surowcowym jak też w zakresie wyrobów ogniotrwałych z wykorzystaniem Spółki WFOE i należących do niej aktywów.

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2018

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów	Metoda konsolidacji
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	60 685	0	60 685	100%	100%	pełna
Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co.Ltd. (WFOE)	2 246	1 169	1 077	100%	100%	nie konsoliduje się

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Zysk / strata netto	Zyski /straty aktuarialne	Niepodzielony zysk/niepokryta strata z lat ubiegłych	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	60 639	1 005	60 236	0	-602	0	0	60 814	60 665	149	175	2 172
Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co.Ltd. (WFOE)	-326	0	0	-2	-295	0	-29	2 360	0	2 360	2 686	0

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2019

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów	Metoda konsolidacji
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	60 685	0	60 685	100%	100%	pełna
Ropczyce ENGINEERING Sp. z o.o.	3 500	0	3 500	100%	100%	pełna
Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co.Ltd. (WFOE)	2 246	1 169	1 077	100%	100%	nie konsoliduje się

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Zysk / strata netto	Zyski /straty aktuarialne	Niepodzielony zysk/niepokryta strata z lat ubiegłych	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Aktywa dostępne do sprzedaży	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	60 871	1 005	59 634	0	232	0	0	60 912	60 633	279	0	41	1 953
Ropczyce ENGINEERING Sp.z o.o	3 178	3 500		0	-317	-5	0	5 205	2 830	2 284	91	2 027	5 403
Haicheng Ropczyce Refractory Materials Co.Ltd. (WFOE)	-322	0	0	0	2	0	-324	2 350	0	2 350	0	2 672	0

Nota 15. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

Długoterminowe aktywa finansowe	31.12.2018	31.12.2019
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie, w tym:	779	2
- Akcje/Udziały w pozostałych jednostkach podporządkowanych	779	2
Akcje spółek notowanych na giełdzie, w tym:	1	0
- Akcje/Udziały w pozostałych jednostkach	1	0
Pochodne instrumenty finansowe	0	0
Udzielone pożyczki	0	0
Razem	780	2

Krótkoterminowe aktywa finansowe	31.12.2018	31.12.2019
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	0	0
Akcje spółek notowanych na giełdzie	0	0
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	753	602
- Kontrakty Forward wg wyceny godziwej banków	753	602
Udzielone pożyczki	0	0
RAZEM	753	602

Szczegółowe informacje dotyczące pozostałych aktywów finansowych - w tym: akcji /udziałów w pozostałych jednostkach oraz udzielonych pożyczek zamieszczono poniżej:

Akcje/ Udziały w Spółkach nie notowanych na giełdzie

	31.12.2018	31.12.2019
Wartość wg cen nabycia, razem:	1 605	1 605
Akcje Huty Ostrowiec	25	25
Akcje Minex Warszawa	20	20
Udziały Ropczyce-Rus	1	1
Udziały w Podkarpackim Banku Spółdzielczym	1 555	1 555
Udziały w Mosten Service Sp. z o.o.	4	4
Odpisy aktualizujące wartość, razem:	826	1 603
Wartość bilansowa netto, razem:	779	2

Akcje spółek notowanych na giełdzie

Typ transakcji	Liczba akcji	Kurs z dnia nabycia	Cena nabycia	Kurs z dnia wyceny bilansowej	Wartość godziwa na dzień bilansowy
Wg stanu na dzień 31.12.2018			1		1
- akcje spółki IDEON S.A.	750	1,50	1	-	1
Wg stanu na dzień 31.12.2019			0		0
- akcje spółki IDEON S.A. - zawieszenie obrotu na GPW	0	0,00	0	-	0

Udzielone pożyczki

	31.12.2018	31.12.2019
Udzielone pożyczki brutto, w tym:	5 054	5 054
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej	0	0
Odpis aktualizujący wartość należności z tyt. udzielonej pożyczki	5 054	5 054
Wycena w wartości godziwej (dodatnia)	0	0
Wyceny w wartości godziwej (ujemna)	0	0
Suma netto udzielonych pożyczek	0	0
- długoterminowe	0	0
- krótkoterminowe	0	0

W dniu 16 lipca 2018 r. Spółka otrzymała pismo od spółki Mostostal-Energomontaż Gliwice S.A. informujące o jej niewypłacalności oraz o fakcie złożenia przez nią w dniu 9 lipca br. do Sądu Rejonowego w Warszawie wniosku o ogłoszenie upadłości. W świetle otrzymanej informacji Zarząd Spółki podjął decyzję o utworzeniu odpisu aktualizującego na całą kwotę niespłaconej wierzytelności (wartość niespłaconej pożyczki wraz z odsetkami). Postępowanie upadłościowe jest w toku.

Udzielone pożyczki

Pożyczkobiorca	Kwota pożyczki pozostała do spłaty	Wartość bilansowa	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Wg stanu na dzień 31.12.2018				
Umowa z dnia 03.11.2014	5 054	0	30.11.2025	weksel własny in blanco
Wg stanu na dzień 31.12.2019				
Umowa z dnia 03.11.2014	5 054	0	30.11.2025	weksel własny in blanco

Instrumenty finansowe wg kategorii

01.01.2018 - 31.12.2018	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Stan na początek okresu	2 097	75 694
Zwiększenia	757	18 732
Wycena bilansowa odniesiona na RZiS	0	0
Wycena godziwa odniesiona w RZiS	753	0
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZiS	0	33
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	0	0
Przejęcie udziałów w wyniku połączenia ZMS z ZMR	4	0
Zmiana stanu bilansowej wartości netto należności	0	18 699
Zmniejszenia	1 322	4 854
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	0	0
Wycena godziwa odniesiona w RZiS	0	0
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZiS	541	0
Utworzenie odpisu aktualizującego	781	4 854
Inne	0	0
Stan na koniec okresu	1 532	89 572

Instrumenty finansowe wg kategorii

01.01.2019 - 31.12.2019	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Stan na początek okresu	1 532	89 572
Zwiększenia	602	0
Wycena bilansowa odniesiona na RZiS	0	0
Wycena godziwa odniesiona w RZiS	602	0
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZiS	0	0
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	0	0
Zmiana stanu bilansowej wartości netto należności	0	0
Zmniejszenia	1 530	3 612
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	0	0
Wycena godziwa odniesiona w RZiS	0	0
Odwrocenie wyceny godziwej odniesionej w RZiS	753	0
Utworzenie odpisu aktualizującego	777	0
Zmiana stanu bilansowej wartości netto należności	0	3 612
Inne	0	0
Stan na koniec okresu	604	85 960

Nota 16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Nie wystąpiły

Nota 17. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Materiały na potrzeby produkcji	36 397	32 926
Pozostałe materiały	0	0
Półprodukty i produkcja w toku	26 512	22 082
Produkty gotowe	37 411	25 967
Towary	1 277	1 349
Zapasy brutto	101 597	82 324
Odpis aktualizujący wartość zapasów	975	578
Zapasy netto w tym:	100 622	81 746
- wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	14 469	21 382

Wartości ustanowionych zabezpieczeń na zapasach - do których tytuł prawny podlega ograniczeniom/ lub stanowiące zabezpieczenie zobowiązań - wg wartości zawartych w zapisach wynikających z umów:

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2018	31.12.2019
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	14 469	21 382
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek obcych	0	0
- stanowiące zabezpieczenie innych zobowiązań	0	0
Wartości ustanowionych zabezpieczeń na zapasach ogółem	14 469	21 382

Analiza wiekowa zapasów w okresie 01.01.2019 - 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Okres zalegania w dniach				Razem
	0-90	91-180	181-360	>360	
Materiały (brutto)	30 172	876	934	944	32 926
Materiały (odpisy)	0	0	0	0	0
Materiały netto	30 172	876	934	944	32 926
Półprodukty i produkcja w toku (brutto)	20 335	880	675	192	22 082
Półprodukty i produkcja w toku (odpisy)	0	0	0	78	78
Półprodukty i produkcja w toku (netto)	20 335	880	675	114	22 004
Produkty gotowe (brutto)	18 268	4 480	2 503	716	25 967
Produkty gotowe (odpisy)	0	0	0	441	441
Produkty gotowe (netto)	18 268	4 480	2 503	275	25 526
Towary (brutto)	941	32	301	75	1 349
Towary (odpisy)	0	0	0	59	59
Towary (netto)	941	32	301	16	1 290

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

Wyszczególnienie	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące półprodukty i produkcję w toku	Odpisy aktualizujące produkty gotowe	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
Stan na dzień 01.01.2018 roku	0	216	355	31	602
Zwiększenia w tym:	0	155	758	62	975
- utworzenie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi	0	155	758	62	975
- przemieszczenia	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0
Zmniejszenia w tym:	0	216	355	31	602
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi	0	216	355	31	602
- wykorzystanie odpisów	0	0	0	0	0
- przemieszczenia	0	0	0	0	0
Stan na dzień 31.12.2018 roku	0	155	758	62	975
Stan na dzień 01.01.2019 roku	0	155	758	62	975
Zwiększenia w tym:	0	78	441	59	578
- utworzenie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi	0	78	441	59	578
- przemieszczenia	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0
Zmniejszenia w tym:	0	155	758	62	975
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi	0	155	758	62	975
- wykorzystanie odpisów	0	0	0	0	0
- przemieszczenia	0	0	0	0	0
Stan na dzień 31.12.2019 roku	0	78	441	59	578

Spółka dokonuje oceny przydatności zapasów w sposób regularny – w okresach miesięcznych. Odpis aktualizujący wartość zapasów, dokonuje się poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniający ich upłynnienie po obniżonej wartości. Odwrócenie odpisu następuje w okresie, w którym te zapasy sprzedano, zużyto, jako przetworzony surowiec w procesie produkcji lub w przypadku braku wymienionych wcześniej możliwości zezłomowano, z uwagi na nieprzydatność technologiczną lub zmianę potrzeb klientów.

Nota 18. NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Należności handlowe	89 291	85 440
- od jednostek powiązanych	372	2 812
- od pozostałych jednostek	88 919	82 628
Odpisy aktualizujące	2 420	1 791
Należności handlowe brutto	91 711	87 231

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 45 do 90 dni. Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym odbiorcom. Dzięki temu, w ocenie Zarządu nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym, utworzonym na należności handlowe wg zasad straty oczekiwanej (zgodnie z MSSF 9).

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Jednostki powiązane		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	10	0
Zwiększenia, w tym:	0	0
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	0	0
Zmniejszenia w tym:	10	0
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	0	0
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	0	0
- przeniesienie BO na jednostki pozostałe - utrata kontroli nad ZMI	10	0
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek powiązanych na koniec okresu	0	0
Jednostki pozostałe		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	627	2 420
Zwiększenia, w tym:	3 520	1 764
- przejęcie Spółki ZMS (BO)	185	0
- przeniesienie BO z jednostek powiązanych - utrata kontroli nad ZMI	10	0
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	3 325	1 764
Zmniejszenia w tym:	1 727	2 393
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	38	109
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	218	48
- zmiana zasad tworzenia odpisów	1 471	2 236
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek pozostałych na koniec okresu	2 420	1 791
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych ogółem na koniec okresu	2 420	1 791

Należności handlowe dochodzone przez Spółkę w drodze postępowań układowych i upadłościowych na dzień 31.12.2019 r. wynoszą łącznie: 1 258 tys. zł. Należności te w 100% zostały objęte odpisem aktualizującym.

NOTA 18 A. NALEŻNOŚCI HANDLOWE - STRUKTURA PRZETERMINOWANIA

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2018	89 291	76 784	11 772	247	41	447	0
Wobec jednostek powiązanych netto	372	372	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych netto	88 919	76 412	11 772	247	41	447	0
odpisy aktualizujące	2 420	537	141	58	136	788	760
31.12.2019	85 440	67 928	16 075	150	822	465	0
Wobec jednostek powiązanych netto	2 812	2 812	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych netto	82 628	65 116	16 075	150	822	465	0
odpisy aktualizujące	1 791	247	49	38	61	113	1 283

Nota 19. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Pozostałe należności, w tym:	985	1 013
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	114	198
- zaliczki na dostawy	590	295
- z tytułu zbycia aktywów finansowych (udziałów w XR Ropczyce)	135	136
-z tytułu cesji wierzytelności z HD Minerals	0	0
- z tytułu wpłaconej zaliczki do ZM INVEST	0	0
- inne	146	384
Odpisy aktualizujące	1 754	2 508
Pozostałe należności brutto	2 739	3 521

	31.12.2018	31.12.2019
Pozostałe należności, w tym:	985	1 013
od jednostek powiązanych	90	0
od pozostałych jednostek	895	1 013
Odpisy aktualizujące	1 754	2 508
Pozostałe należności brutto	2 739	3 521

Pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego – nie wystąpiły

NOTA 19 A. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI - STRUKTURA PRZETERMINOWANIA

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane,				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2018	985	850	0	0	0	0	135
Wobec jednostek powiązanych netto	90	90	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych netto	895	760	0	0	0	0	135
odpisy aktualizujące	1 754	0	1 301	0	0	0	453
31.12.2019	1 013	877	0	0	0	0	136
Wobec jednostek powiązanych netto	0	0	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych netto	1 013	877	0	0	0	0	136
odpisy aktualizujące	2 508	883	0	0	0	0	1 625

Nota 20. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
- ubezpieczenia majątkowe	127	106
- ubezpieczenia OC ogólne, pracodawcy, za produkt	107	123
- ubezpieczenia samochodów-OC, AC, NNW	64	69
- ubezpieczenie utraty zysku	22	22
- szkolenia	0	0
- prenumeraty	15	8
- koszty reklamy	27	15
- usługi obce do odprzedaży	0	117
- remonty	238	209
- roczny abonament	79	61
- plan połączenia Spółek ZMR+ZMS	34	0
- koszty emisji akcji serii E	0	0
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe	24	39
- koszty prac rozwojowych	757	959
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów:	1 494	1 728

Nota 21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w PLN	45	258
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	18 121	16 553
Środki pieniężne w kasie	0	0
Depozyty krótkoterminowe	5 451	9 342
Inne	7	7
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	23 624	26 160

Nadwyżki środków pieniężnych w banku są oprocentowane według wynegocjowanych umownie stóp procentowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na okres od 1-ego do kilku dni, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 26 160 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 23 624 tysiące PLN).

Nota 22. AKTYWA DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Aktywa dostępne do sprzedaży na 31.12.2019 roku – nie wystąpiły.

Nota 23. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Liczba akcji	6 259 634	6 259 634
Wartość nominalna akcji	2,5	2,5
Kapitał zakładowy	15 649	15 649

Kapitał zakładowy – struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Liczba akcji	Wartość jednostkowa (w PLN)	Wartość serii / emisji	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
Seria A / zwykła na okaziciela		1 368 660	2,5	3 421 650	fund. założycielski i fund. przedsiębiorstwa (akcje objęte i opłacone przez Skarb Państwa)	21-06-1996
Seria B / zwykła na okaziciela		1 984 320	2,5	4 960 800	kapitał rezerwowy	01-01-1996
Seria C / zwykła na okaziciela		500 000	2,5	1 250 000	gotówka (publiczna emisja akcji)	01-01-1997
Seria D / zwykła na okaziciela		460 137	2,5	1 150 343	gotówka (subskrypcja prywatna)	30-09-2016
Seria E / zwykła na okaziciela		1 946 517	2,5	4 866 293	wkład niepieniężny w postaci akcji ZM Invest S.A.	23-12-2016
RAZEM:		6 259 634	2,5	15 649 085		

Kapitał zakładowy – struktura akcjonariatu na dzień 31.12.2019 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji	Udział w kapitale akcyjnym	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów
INTERMINEX Handelsgesellschaft m.b.H	1 317 316	21,04%	1 317 316	21,04%
ZMR S.A. (akcje własne) ^{a)}	1 907 007	30,47%	1 907 007	30,47%
Porozumienie akcjonariuszy ^{b)}	2 068 418	33,04%	2 068 418	33,04%
<i>w tym:</i>				
<i>Józef Siwiec</i>	1 277 000	20,40%	1 277 000	20,40%
<i>Marian Darłak</i>	497 413	7,95%	497 413	7,95%
Pozostali	966 893	15,45%	966 893	15,45%
RZEM:	6 259 634	100,00%	6 259 634	100,00%

a) akcje własne Spółki, z których prawo głosu nie jest wykonywane,

b) w dniu 26.11.2018 r. doszło do zawarcia przez akcjonariuszy Spółki: Pana Józefa Siwca, Pana Mariana Darłaka, Pana Roberta Duszkiewicza, Pana Roberta Siwca, Pana Leszka Piczaka, Pana Romana Wenca, Pana Krzysztofa Miqso oraz Pana Zbigniewa Czapka pisemnego Porozumienia dotyczącego zgodnego głosowania na Walnych Zgromadzeniach Spółki oraz prowadzenia trwałej polityki wobec Spółki. Zgodnie z art. 87 ust 5. pkt 1 Ustawy o ofercie do liczby głosów, która powoduje powstanie obowiązków wezwaniowych po stronie podmiotu dominującego (a więc po stronie członków Porozumienia), wlicza się liczbę głosów posiadanych przez jego podmioty zależne, a więc też i akcje własne posiadane przez Spółkę. W związku z powyższym łącznie członkowie Porozumienia wraz z akcjami własnymi Spółki na dzień sporządzenia niniejszego oświadczenia posiadają łącznie 3.975.425 akcji i tyle samo głosów, co stanowi 63,51% ogólnej liczby głosów w Spółce.

Zmiana stanu kapitału zakładowego

Wyszczególnienie	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
Kapitał na początek okresu	17 532	15 649
Zwiększenia, z tytułu:	0	0
- emisja akcji - seria D	0	0
- emisja akcji - seria E	0	0
Zmniejszenia, z tytułu	1 883	0
- umorzenie akcji własnych	1 883	0
Kapitał na koniec okresu	15 649	15 649

Nota 24. AKCJE WŁASNE

Wartość akcji własnych (w tys. zł)	31.12.2018	31.12.2019
Stan na początek okresu	-805	-43 542
zakupione w ciągu okresu w celu umorzenia	-59 943	0
inne zmiany - umorzenie	17 207	0
Stan na koniec okresu	-43 542	-43 542

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka Zakłady Magnezytowe „Ropczyce” S.A. posiada 1.907.007 szt. akcji własnych o wartości księgowej 43 542 tys. zł

Nota 25. KAPITAŁ ZAPASOWY, Z AKTUALIZACJI WYCENY, REZERWOWY

Zmiany w zakresie kapitału zapasowego, kapitału z aktualizacji wyceny oraz kapitału rezerwowego, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym zostały zaprezentowane w Zestawieniu zmian w kapitale własnym, stanowiącym część niniejszego sprawozdania finansowego Spółki.

NOTA 25A. ZMIANA W KAPITALE ZAPASOWYM W ZWIĄZKU Z UJĘCIEM WYCENY PROGRAMU PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI

Na podstawie Uchwały nr 4 i 5 z dnia 28 czerwca 2019 r. Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, od dnia 18.07.2019 roku w Spółce rozpoczęto realizację Programu Motywacyjnego, w ramach którego kluczowym członkom kadry menedżerskiej złożono warunkową ofertę nieodpłatnego nabycia opcji zamiennych na akcje własne Spółki, w ramach pierwszej transzy Programu przypadającej na 2019 rok.

Wdrożenie Programu Motywacyjnego opartego na akcjach, miało na celu stworzenie dodatkowych mechanizmów motywujących kluczowych członków kadry menedżerskiej do pracy i działań na rzecz rozwoju Spółki oraz do umocnienia jej pozycji rynkowej w długofalowej perspektywie m.in. poprzez:

- 1) ustabilizowanie kadry menedżerskiej, zwiększenie jej zaangażowania oraz odpowiedzialności za wyniki i rozwój;
- 2) zapewnienie silniejszego związania ze Spółką, dzięki czemu możliwe będzie osiągnięcie przez Spółkę wysokich wyników finansowych;
- 3) realizację przyjętych założeń budżetowych Spółki w 2019 roku;
- 4) zapewnienie wzrostu wartości rynkowej oraz zysków osiągniętych przez Spółkę i jej akcjonariuszy.

Maksymalna pula przyznanych pracownikom Spółki opcji na akcje, w ramach pierwszej transzy Programu Motywacyjnego realizowanej w 2019 roku wynosi łącznie 178 200 sztuk, co stanowi 2,85% kapitału zakładowego oraz 9,34% posiadanych akcji własnych. Jedna opcja = jedna akcja, cena wykonania każdej z opcji wynosi 0,00 zł, wartość rynkowa akcji w dniach zawarcia umów znajdowała się w przedziale od 24,00 zł do 24,90 zł.

W przyjętym przez WZA Spółki Programie Motywacyjnym na lata 2019 – 2023 nie jest określona łączna liczba akcji przeznaczonych na jego realizację. Uchwała WZA stwierdza, że w celu realizacji programu Spółka wykorzysta akcje własne w liczbie, w terminach i na warunkach określonych w uchwałach Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, podejmowanych w odniesieniu do każdego roku funkcjonowania Programu Motywacyjnego oraz w granicach dozwolonych przepisami prawa (zgodnie z prawem Spółka może wykorzystać na ten cel łącznie maksymalnie do 20% akcji). Zgodnie z postanowieniami uchwały nr 5 WZA Spółki z dnia 28 czerwca 2019 roku, Program Motywacyjny jest kierowany do członków Zarządu oraz do pozostałej, kluczowej kadry menedżerskiej Spółki. Osoby uprawnione do wzięcia udziału w Programie na lata 2019 – 2021, są osobami zajmującymi stanowiska wskazane na liście osób uprawnionych do uczestnictwa w programie. Lista ta stanowi załącznik nr 2 do uchwały nr 5 WZA Spółki z dnia 28 czerwca 2019 roku. Ponadto zgodnie z tą uchwałą, do dnia 31 grudnia 2021 roku Rada Nadzorcza Spółki dokona przeglądu stanowisk uprawnionych do uczestnictwa w Programie Motywacyjnym i przedłoży Walnemu Zgromadzeniu pod głosowanie projekt uchwały określającej listę osób uprawnionych do uczestnictwa w programie na lata 2022 – 2023.

Zgodnie z Regulaminem Programu Motywacyjnego każdy jego uczestnik znajdujący się na liście będzie uprawniony do nabycia akcji w ramach danego roku realizacji Programu, wyłącznie w przypadku:

1. realizacji przez Spółkę celi budżetowych na rok 2019 określonych przez jej Radę Nadzorczą,
2. pozostawania w stosunku służbowym ze Spółką do dnia zatwierdzenia przez WZA sprawozdania finansowego za rok odpowiadający danej transzy,
3. nieprzekroczenia w danym roku kalendarzowym, którego dotyczy transza liczby 30 dni roboczych nieobecności z dowolnej, poza urlopem wypoczynkowym, przyczyny.

Jednak zgodnie z Regulaminem Programu Motywacyjnego, prawo do nabycia akcji nie będzie przysługiwać uczestnikowi Programu w przypadku wypowiedzenia przez niego lub przez Spółkę umowy, na podstawie której uczestnik programu jest w niej zatrudniony, gdy dzień zatwierdzenia przez WZA sprawozdania finansowego Spółki za rok odpowiadający danej transzy przypada na okres wypowiedzenia.

Warunkiem nabycia akcji w ramach kolejnych transz, z wyjątkiem pierwszej transzy, jest także posiadanie przez osobę uprawnioną w dniu przyjęcia oferty nabycia akcji, wszystkich akcji nabytych w ramach poprzednich transz (w stanie nieobciążonym na rzecz osób trzecich), chyba, że akcje te zostały zbyte na rzecz innych osób uprawnionych, co zostanie wykazane Spółce stosownymi dokumentami.

Podstawowym warunkiem przyznania akcji uczestnikowi programu w ramach danej transzy, jest zrealizowanie celów budżetowych dla danej transzy wyznaczonych przez Radę Nadzorczą Spółki – cele dla pierwszej transzy opublikowane zostały w raportach bieżących Spółki nr 26/2019 z dnia 17 lipca 2019 roku oraz 27/2019 z dnia 19 lipca 2019 roku.

Wartość godziwa przyznanych pracownikom Spółki opcji zamiennych na akcje została oszacowana na dzień ich przyznania, przy zastosowaniu modelu Blacka-Scholesa, w ramach którego przyjęto następujące założenia:

- 1) brak przyznania akcjom prawa do dywidendy w czasie trwania opcji, tj. w okresie od 18 lipca 2019 r. do 31 lipca 2020r.;
- 2) stopę wolną od ryzyka na poziomie 2,13% w skali roku (Źródło: Europejski Bank Centralny);
- 3) zmienność rynkową akcji Spółki na poziomie 41,82% (rocznie);
- 4) brak zapłaty ceny za wykonanie opcji, tj.: cena wykonania (tzw. strike price) wynosi 0,00 zł.

Przy wycenie wartości godziwej opcji na dzień ich przyznania, nie uwzględniano nierynkowych warunków nabycia uprawnień, jak np. osiągnięcie zakładanego poziomu wyniku finansowego.

Na podstawie wyceny wartości godziwej przyznanych opcji oraz proporcjonalnie do upływu czasu (od dnia przyznania opcji do dnia bilansowego), a także na podstawie najlepszych dostępnych szacunków co do liczby opcji, do których nastąpi nabycie uprawnień w danym okresie, skalkulowano i ujęto w kosztach ogólnego zarządu, a drugostronnie w kapitale zapasowym kwotę 2.019 tys. zł jako wartość wynagrodzenia za pracę kluczowej kadry menedżerskiej, która przystąpiła do zaoferowanego Programu Motywacyjnego za 2019 rok.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Spółka może dokonać korekty tych szacunków, jeżeli dalsze informacje wskażą, że liczba przyznanych opcji różni się będzie od wcześniejszych oszacowań. Wszelkie korekty szacunków dotyczące liczby przyznanych opcji ujmowane będą w wyniku finansowym na bieżąco, tj. bez korekt poprzednich okresów.

Sprawy sądowe związane z programem motywacyjnym

W dniu 30.07.2019 roku fundusze: AGIO SFIO i LEMURIA PARTNERS SICAV P.L.C. – Sub-Fund Lemuria wniosły przeciwko Spółce pozwy wraz z wnioskami o zabezpieczenie roszczenia o stwierdzenie nieważności, ewentualnie uchylenie Uchwał Nr 4 i 5 WZA z dnia 28.06.2019 roku dotyczące wprowadzenia Programu Motywacyjnego.

Postępowanie z powództwa LEMURIA PARTNERS SICAV P.L.C. – Sub-Fund Lemuria zostało zakończone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie Wydział VII Gospodarczy z dnia 22 kwietnia 2020 roku o odrzuceniu złożonego przez ten fundusz zażalenia na zarządzenie Sądu Okręgowego w Warszawie XXVI Wydziału Gospodarczego z dnia 19 sierpnia 2019 roku o zwrocie pozwu. Tym samym pozew został prawomocnie zwrócony, co kończy postępowanie sądowe w tej sprawie.

Postępowanie z powództwa AGIO SFIO nie zostało jeszcze zakończone, jednakże na podstawie opinii Kancelarii prawnej prowadzącej sprawę, Zarząd Spółki uważa, że do momentu nie pojawienia się w obrocie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, Spółka może bez przeszkód realizować program motywacyjny. W przypadku jeśli wniosek AGIO SFIO o zabezpieczenie zostanie oddalony (najlepiej prawomocnie), to samo postępowanie rozpoznawcze, tj. rozpatrywanie merytoryczne pozwu, pozostaje bez wpływu na realizowanie przez Spółkę programu motywacyjnego. Bazując na opinii prawnej, Zarząd Spółki ocenia, iż uchwała Walnego Zgromadzenia pozostaje skuteczna i wywołuje skutki prawne

wynikające z jej treści tak długo, jak prawomocny wyrok lub skuteczne postanowienie o zabezpieczeniu nie stwierdzą inaczej.

W ocenie Zarządu Spółki prawdopodobieństwo oddalenia powództwa (wygranej Spółki) jest wysokie. Opierając się na opinii prawnej, Zarząd Spółki stoi na stanowisku, iż uchwały nie naruszają przepisów prawa oraz są zgodne z dobrymi obyczajami, interesem Spółki oraz nie krzywdzą pozostałych akcjonariuszy. Zdaniem większości Akcjonariuszy Spółki program motywacyjny zmotywuje Członków Zarządu oraz kluczowy personel do pracy i działań na rzecz rozwoju Spółki i umocnienia jej pozycji rynkowej w długotrwałej perspektywie. Dodatkowo, program motywacyjny ma za cel związanie interesu pracowników z interesem Spółki. Spółka dysponuje również opinią uznanego eksperta w tej dziedzinie, potwierdzającą powyższe stanowisko. Argumenty powyższe podzielił także Sąd Okręgowy w Warszawie w postanowieniu o oddaleniu wniosku AGIO o udzielenie zabezpieczenia.

Wyrażona powyżej ocena może ulec zmianie w zależności od treści postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie wydanego na skutek zażalenia AGIO na ww. postanowienie Sądu Okręgowego. Termin posiedzenia został wyznaczony na 27.04.2020 r. Na dzień publikacji sprawozdania finansowego Spółka nie powzięła informacji o treści orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

W przypadku negatywnego dla Spółki rozstrzygnięcia sprawy z powództwa AGIO SFIO - w sytuacji częściowego lub całkowitego zrealizowania Programu Motywacyjnego (po wyeliminowaniu z obrotu prawnego jego podstawy tj. Uchwały WZA, na skutek prawomocnego wyroku) - możliwe są następujące skutki:

- i. konieczność zwrotu przez beneficjentów programu motywacyjnego uzyskanych od Spółki świadczeń (akcji przydzielonych w ramach programu motywacyjnego);
- ii. w razie braku podjęcia przez Zarząd Spółki stosownych działań celem spowodowania zwrotu przez beneficjentów programu motywacyjnego świadczeń, o których mowa w pkt i. powyżej, możliwa jest odpowiedzialność odszkodowawcza Członków Zarządu wobec Spółki.

Nota 26. ZYSKI/ STRATY AKTUARIALNE I ZYSKI ZATRZYMANE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Straty aktuarialne (z uwzględnieniem podatku odroczonego)	-1 202	-1 290
Kwoty zawarte w pozycji niepodzielony wynik (zysk) niepodlegające wypłacie w formie dywidendy	5 237	5 237
Zysk (strata) netto bieżącego okresu	27 873	28 055

Nota 27. KREDYTY I POŻYCZKI

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Kredyty rachunku bieżącym	28 423	6 648
Kredyty bankowe	56 088	56 796
Pożyczki bankowe	0	0
Faktoring	0	0
Suma kredytów, pożyczek i faktoringu, w tym:	84 511	63 444
- długoterminowe	44 635	24 544
- krótkoterminowe	39 876	38 900

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Kredyty, pożyczki i faktoring krótkoterminowe	39 876	38 900
Kredyty, pożyczki i faktoring długoterminowe	44 635	24 544
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	40 635	24 544
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	4 000	0
- płatne powyżej 5 lat	0	0
Kredyty pożyczki i faktoring razem	84 511	63 444

Kredyty i pożyczki, stan na 31.12.2018

Nazwa banku	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku bieżącym	5 000	4 654	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	19.10.2020	pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem + weksel własny in blanco + hipoteka umowna łączna do kw. 45 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku kredytowym	25 000	22 237	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	19.10.2020	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 6 250 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank PEKAO	kredyt w rachunku bieżącym	5 000	571	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	31.01.2020	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna na nieruchomościach spółki ZMN do kw. 15 000 + hipoteka umowna na nieruchomościach spółki ZMN do kw. 15 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt obrotowy	14 370	4 556	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	25.02.2021	pełnomocnictwo do rachunków + weksel własny in blanco + hipoteka umowna łączna do kw. 15 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku kredytowym	10 000	9 605	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	23.04.2021	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 20 000 + zastaw rejestrowy na zapasie do kw. 14 469 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt inwestycyjny	20 000	16 014	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	31.12.2022	dwie hipoteki umowne do kwoty 11 000 + hipoteka umowna do kwoty 18 760 + zastaw rejestrowy na aktywach trwałych do kw. 3 444 + zastaw rejestrowy na zapasach na kw. 6 000 + cesja z umowy faktoringu ING CF + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym (umowa wieloproduktowa)	25 000	23 198	EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2021	w ramach istniejących zabezpieczeń
ING Bank Śląski	kredyt obrotowy (umowa wieloproduktowa)	1 250 EUR		EURIBOR/ 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2020	
ING Bank Śląski	kredyt obrotowy (umowa wieloproduktowa)	10 000	3 676	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	30.06.2020	
RAZEM			84 511			

Kredyty i pożyczki, stan na 31.12.2019

Nazwa banku	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku bieżącym	5 000	524	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	19.10.2020	pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem + weksel własny in blanco + hipoteka umowna łączna do kw. 45 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku kredytowym	25 000	19 800	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	19.10.2020	
Bank PEKAO	kredyt w rachunku bieżącym	5 000	916	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	31.01.2020	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowa do kw. 6 250 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt obrotowy	14 370	2 524	WIBOR 3M + marża wynegocjowana z bankiem	25.02.2021	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna na nieruchomościach spółki ZMN do kw. 15 000 + hipoteka umowna na nieruchomościach spółki ZMN do kw. 15 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku kredytowym	10 000	9 013	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	23.04.2021	pełnomocnictwo do rachunków + weksel własny in blanco + hipoteka umowna łączna do kw. 15 000 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt inwestycyjny	20 000	12 030	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem	31.12.2022	pełnomocnictwo do rachunku + weksel własny in blanco + hipoteka umowna do kw. 20 000 + zastaw rejestrowy na zapasie do kw. 14 469 + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt w rachunku bieżącym (umowa wieloproduktowa)	25 000	5 208	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2021	dwie hipoteki umowne do kwoty 11 000 + hipoteka umowna do kwoty 18 760 + zastaw rejestrowy na aktywach trwałych do kw. 3 444 + zastaw rejestrowy na zapasach na kw. 6 000 + cesja z umowy faktoringu ING CF + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
ING Bank Śląski	kredyt obrotowy (umowa wieloproduktowa)	1 250 EUR	0	EURIBOR/ 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	12.03.2020	w ramach istniejących zabezpieczeń
ING Bank Śląski	kredyt obrotowy (umowa wieloproduktowa)	10 000	1 200	WIBOR 1M + marża wynegocjowana z bankiem, EURIBOR/LIBOR 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	30.06.2020	w ramach istniejących zabezpieczeń
Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt w rachunku kredytowym	3 500 EUR	12 229	EURIBOR/ 1 M + marża wynegocjowana z bankiem	13.05.2022	pełnomocnictwo do rachunków + weksel własny in blanco + hipoteka umowna łączna do kw. 5 250 EUR + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
RAZEM			63 444			

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2019	
	wartość w walucie obcej	wartość w PLN	wartość w walucie obcej	wartość w PLN
PLN	0	84 511	0	51 215
EUR	0	0	2 870	12 229
Kredyty i pożyczki razem	0	84 511	2 870	63 444

Nota 28. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	39	2
a) długoterminowe:	0	0
- Transakcje IRS	0	1
b) krótkoterminowe	39	1
- Transakcje IRS	39	1
Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym:	17 200	0
a) długoterminowe:	0	0
- zobowiązania z tyt. emisji obligacji*	0	0
b) krótkoterminowe	17 200	0
- zobowiązania z tyt. emisji obligacji*	17 200	0
Razem	17 239	2

*Emisja dłużnych papierów wartościowych

Typ transakcji	Kwota nominalna 1 obligacji (EUR/szt.)	Ilość (szt.)	Wartość nominalna (w EUR)	Data wykupu
Obligacje serii A (na okaziciela)	100	40 000 szt.	4 000 000	15.05.2019

W dniu 15 maja 2019 roku zgodnie z Umową Emisyjną z dnia 14 kwietnia 2014 i Aneksu nr 1 zawartego w dniu 13 maja 2014 roku do Umowy Emisyjnej, Spółka dokonała wykupu 40.000 szt. Obligacji serii A notowanych w Alternatywnym Systemie Obrotu prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. ("GPW") w ramach rynku Catalyst o wartości nominalnej 100 EUR każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 4 mln EUR w celu ich umorzenia.

Pochodne instrumenty finansowe i inne długoterminowe zobowiązania - struktura zapadalności

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe	39	1
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe w tym:	0	1
- płatne do 1 roku	0	0
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	0	1
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	0	0
- płatne powyżej 5 lat	0	0
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	0	0
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	0	0
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	0	0
- płatne powyżej 5 lat	0	0
Razem	39	2

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Pochodne instrumenty finansowe razem, w tym:	39	2
- wycena transakcji typu IRS	39	2
Pozostałe długoterminowe zobowiązania finansowe razem, w tym:	0	0
- zobowiązania z tyt. emisji obligacji	0	0
Odpis aktualizujący z tytułu wyceny w zamortyzowanym koszcie	0	0
Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	39	2

Typ transakcji	Data zawarcia	Czas transakcji	Waluta	Kurs wykonania /przedział/	Kwota bazowa (w tys.)	Wartość godziwa (w tys. zł)
Wg stanu na dzień 31.12.2018						39
PKO BP S.A.						
Transakcja IRS	16.11.2015	15.05.2019	EUR		500	5
Transakcja IRS	22.01.2016	15.05.2019	EUR		250	2
Transakcja IRS	29.02.2016	15.05.2019	EUR		250	1
BGK						
Transakcja IRS	04.07.2014	15.05.2019	EUR		500	12
Transakcja IRS	14.08.2014	15.05.2019	EUR		500	11
Transakcja IRS	26.10.2015	15.05.2019	EUR		500	6
Transakcja IRS	01.02.2016	15.05.2019	EUR		250	2
Wg stanu na dzień 31.12.2019						2
BGK						
Transakcja IRS	04.07.2019	13.05.2022	EUR		884	2

Nota 29. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE

Zobowiązania handlowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Zobowiązania handlowe	43 076	35 844
Wobec jednostek powiązanych	7 002	7 422
Wobec jednostek pozostałych	36 074	28 422

Zobowiązania handlowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2018	43 076	36 460	6 561	17	0	37	1
Wobec jednostek powiązanych	7 002	7 002	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych	36 074	29 458	6 561	17	0	37	1
31.12.2019	35 844	32 959	2 881	0	0	0	4
Wobec jednostek powiązanych	7 422	7 416	6	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych	28 422	25 543	2 875	0	0	0	4

Nota 30. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	4 372	3 221
Podatek VAT	1 478	451
Podatek zryczałtowany u źródeł	4	4
Podatek dochodowy od osób fizycznych	531	484
Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	2 257	2 282
Opłaty celne	102	0
Akcyza	0	0
Pozostałe	0	0
Pozostałe zobowiązania	3 025	3 221
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	2 078	2 181
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	0	0
Zobowiązania wobec wspólnego przedsięwzięcia	0	0
Zobowiązania z tytułu opłacenia udziałów	189	191
Zobowiązanie z tytułu umowy cesji wierzytelności	0	0
Inne zobowiązania, w tym:	758	849
Fundusze specjalne	23	25
Zobowiązania finansowe-factoring	0	0
Razem inne zobowiązania	7 397	6 442

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2018	7 397	7 397	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych	189	189					
Wobec jednostek pozostałych	7 208	7 208					
31.12.2019	6 442	6 442	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych	191	191					
Wobec jednostek pozostałych	6 251	6 251					

Nota 31. FUNDUSZE SPECJALNE - ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego /kwot uzgodnionych ze związkami zawodowymi/, bądź też dodatkowego odpisu z zysku (za zgodą właściwych organów). Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

W sprawozdaniu finansowym Spółka kompensuje należności Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu. Tabele poniżej przedstawiają analitykę należności, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Środki trwałe wniesione do Funduszu	0	0
Pożyczki udzielone pracownikom	339	402
Środki pieniężne	85	40
Zobowiązania z tytułu Funduszu	447	467
Pozostałe	0	0
Saldo po skompensowaniu	23	25
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	761	915

Nota 32. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Zobowiązanie warunkowe na rzecz podmiotu powiązanego	0	38
Poręczenie umowy leasingowej dla Ropczyce Engineering Sp. z o.o.	0	38
Zobowiązania warunkowe rzecz podmiotów pozostałych	38 522	41 337
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych zapłaty długu celnego	100	100
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowej zwrotu zaliczki	774	0
Zobowiązanie z tytułu gwarancji bankowych dobrego wykonania umowy	301	0
Zobowiązanie z tyt. akredytywy dokumentowej	6 839	677
Zobowiązania z tytułu regwarancji bankowej prawidłowego wykonania kontraktu	172	170
Zobowiązania z tytułu zawartych umów konsygnacyjnych	162	182
Zobowiązania z tytułu towarów złożonych na składzie celnym	30 174	40 208
Razem	38 522	41 375

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Wyszczególnienie	Zobowiązanie z tytułu gwarancji/regwarancji bankowych	Zobowiązania z tytułu zawartych umów konsygnacyjnych	Zobowiązania z tytułu towarów złożonych na składzie celnym	Zobowiązanie z tytułu akredytywy	Poręczenia	RAZEM zobowiązania warunkowe
Stan na dzień 01.01.2018 roku	1 050	20	16 511	0	4 000	21 581
Zwiększenia:	779	142	13 663	6 839	0	21 423
- udzielenie gwarancji	774	0	0	0	0	774
- udzielenie regwarancji	0	0	0	0	0	0
- udzielenie poręczenia	0	0	0	0	0	0
- udzielenie akredytywy	0	0	0	6 839	0	6 839
- zwiększenie zobowiązania w związku z wyceną na dzień bilansowy	5	0	0	0	0	5
- pozostałe	0	142	13 663	0		13 805
Zmniejszenia:	482	0	0	0	4 000	4 482
- wygaśnięcie zobowiązania	482	0	0	0	4 000	4 482
- pozostałe - różnice kursowe	0	0	0	0	0	0
Stan na dzień 31.12.2018 roku	1 347	162	30 174	6 839	0	38 522

Wyszczególnienie	Zobowiązanie z tytułu gwarancji/regwarancji bankowych	Zobowiązania z tytułu zawartych umów konsygnacyjnych	Zobowiązania z tytułu towarów złożonych na składzie celnym	Zobowiązanie z tytułu akredytywy	Poręczenia	RAZEM zobowiązania warunkowe
Stan na dzień 01.01.2019 roku	1 347	162	30 174	6 839	0	38 522
Zwiększenia:	0	20	10 034	10	38	10 102
- udzielenie gwarancji	0	0	0	0	0	0
- udzielenie regwarancji	0	0	0	0	0	0
- udzielenie poręczenia	0	0	0	0	38	38
- udzielenie akredytywy	0	0	0	0	0	0
- zwiększenie zobowiązania w związku z wyceną na dzień bilansowy	0	0	0	0	0	0
- pozostałe - różnice kursowe	0	20	10 034	10	0	10 064
Zmniejszenia:	1 077	0	0	6 172	0	7 249
- wygaśnięcie zobowiązania	1 075	0	0	6 172	0	7 247
- pozostałe - różnice kursowe	2	0	0	0	0	2
Stan na dzień 31.12.2019 roku	270	182	40 208	677	38	41 375

Nota 33. ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU

Zobowiązania z tytułu praw do użytkowania składników aktywów na mocy zawartych umów leasingu *

Wyszczególnienie	31.12.2018 *		31.12.2019	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	807	602	1 061	917
W okresie od 1 do 5 lat	1 169	1 222	886	906
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 976	1 824	1 947	1 823
Przyszły koszt odsetkowy	152	0	124	0
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	1 824	1 824	1 823	1 823
krótkoterminowe	602	602	917	917
długoterminowe	1 222	1 222	906	906

* Na dzień 31.12.2018 r. podana kwota stanowi wartość zobowiązania z tytułu leasingu finansowego zgodnie z MSR17

Przedmiot leasingu finansowego na dzień 31.12.2018

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów-wartość bilansowa netto zobowiązania				Razem
	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
Sprzęt komputerowy	0	497	0	0	497
Środki transportu	0	0	1 327	0	1 327
Wartość zobowiązań z tyt. Leasingu finansowego	0	497	1 327	0	1 824

Przedmiot praw do użytkowania składników aktywów na mocy zawartych umów leasingu na dzień 31.12.2019

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów-wartość bilansowa netto zobowiązania				Razem
	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
Sprzęt komputerowy	0	346	0	0	346
Środki transportu	0	0	1 477	0	1 477
Wartość zobowiązań	0	346	1 477	0	1 823

Zawarte umowy leasingu na dzień 31.12.2019

Finansujący	Wartość początkowa	Oznaczenie waluty	Wartość zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego	Warunki przedłużenia umowy lub możliwość zakupu	Ograniczenia wynikające z umowy
PRIMECAR MANAGEMENT S.A. W GDAŃSKU	315	PLN	29	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-
VOLKSVAGEN LEASING GMBH Z SIEDZIBĄ W BRUNSZWIKU ODDZIAŁ W WARSZAWIE	1 215	PLN	705	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-
PEKAO LEASING SP. Z O.O. W WARSZAWIE	732	PLN	385	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-
ING LEASE SP. Z O.O. RZESZÓW	479	PLN	450	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-
MLEASING SP Z O.O. Z SIEDZIBĄ W WARSZAWIE	541	PLN	254	prawo do nabycia przedmiotu leasingu	-

Nota 34. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Dotacje	4 912	5 032
- dofinansowanie projektu - POIG 4.4	1 557	1 259
- dofinansowanie projektu - INITECH	0	0
- dofinansowanie projektu - INNOTECH	548	367
- dofinansowanie projektu - POIG 1.4	317	106
- dofinansowanie projektu - POIG 1.4F	8	4
- dofinansowanie projektu - POIG 4.5.2	1 988	1 102
- dofinansowanie projektu - POIR 2.1	482	2 185
- dofinansowanie z funduszu prewencyjnego PZU	12	9
Przychody przyszłych okresów	227	143
¹ -sprzedaż wyrobów na bazie dostawy DDU, DDP	227	143
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	5 139	5 175
długoterminowe	3 267	3 977
krótkoterminowe	1 872	1 198

Szczegółowy opis do projektów zamieszczono w Nocie nr 43.

Nota 35. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	31.12.2018	31.12.2019
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	2 257	2 403
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	814	522
Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze w tym:	1 153	243
- nagrody pracownicze	947	28
- premia dla Zarządu	204	204
Razem	4 224	3 168
- długoterminowe	1 753	1 487
- krótkoterminowe, w tym:	2 471	1 681
<i>nagrody pracownicze</i>	947	28
<i>premia dla Zarządu</i>	204	204

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na nagrody jubileuszowe	Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze
Stan na 01.01.2018	1 725	0	758	3 660
Utworzenie rezerwy	855	0	814	1 153
Koszty wypłaconych świadczeń	323	0	0	3 043
Rozwiązanie rezerwy	0	0	758	617
Stan na 31.12.2018, w tym:	2 257	0	814	1 153
- długoterminowe	1 753	0	0	0
- krótkoterminowe	504	0	814	1 153
Stan na 01.01.2019	2 257	0	814	1 153
Utworzenie rezerwy	278	0	522	243
Koszty wypłaconych świadczeń	132	0		1 151
Rozwiązanie rezerwy	0	0	814	2
Stan na 31.12.2019, w tym:	2 403	0	522	243
- długoterminowe	1 487	0	0	0
- krótkoterminowe	916	0	522	243

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury/renty kwoty odpraw emerytalnych/rentowych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli.

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Stopa dyskontowa (%)	3,00%	2,00%
Prawdopodobieństwo rezygnacji uzależnione od wieku pracowników (%)	5,5%	6,5%
Przewidywany nominalny wzrost wynagrodzeń (%)	1%	1%

Odprawy emerytalne i rentowe

Zmiany wartości bieżącej zobowiązania	31.12.2018	31.12.2019
Wartość bieżąca zobowiązania na 1 stycznia	1 725	2 257
Koszty odsetek	53	52
Koszty bieżącego zatrudnienia	97	117
Koszty przeszłego zatrudnienia	13	0
Wyłacone świadczenia	-323	-132
Zwiększenie zobowiązania z tyt. przejęcia spółki	386	0
Straty/zyski aktuarialne, w tym:	306	109
ze zmiany założeń finansowych	0	0
ze zmiany założeń demograficznych	0	0
inne	306	109
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec	2 257	2 403
Kwota ujęta w bilansie	2 257	2 403
Wartość bieżąca zobowiązania	2 257	2 403
Kwoty ujęte w rachunku zysków i strat	-160	37
Koszty bieżącego zatrudnienia	97	117
Koszty przeszłego zatrudnienia	13	0
Koszty odsetek	53	52
Wyłacone świadczenia	-323	-132
Straty/zyski z tytułu ograniczeń i rozliczeń	0	0
Kwota ujęta w dochodzie całkowitym (inne)	306	109
Zyski/Straty aktuarialne	306	109

Odprawy emerytalne i rentowe	31.12.2018	31.12.2019
Saldo początkowe zobowiązania netto	1 725	2 257
Koszty, jak wyżej	146	146
Zwiększenie zobowiązań w związku z przejęciem spółki	386	0
Saldo końcowe zobowiązania netto	2 257	2 403

Poza rezerwami na odprawy emerytalno-rentowe Spółka tworzy rezerwy na urlopy i pozostałe świadczenia pracownicze. Rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze obejmują min. rezerwy na nagrody i premie dla Zarządu i pracowników Spółki, zgodnie z przyjętym w Spółce systemem motywacyjnym. W przypadku realizacji zadań przez pracowników Spółka dokonuje wypłaty świadczeń pracowniczych, natomiast w przypadku braku ich realizacji rezerwa podlega rozwiązaniu (bez wykorzystania).

Nota 36. POZOSTAŁE REZERWY

	31.12.2018	31.12.2019
Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	1 348	443
Rezerwa na prowizje od sprzedanych wyrobów	1 470	1 273
Rezerwa na usługi transportowe	404	198
Rezerwa na koszty zużycia energii i gazu	1 293	1 158
Rezerwa na koszty bieżącego okresu	410	577
Razem, w tym:	4 925	3 649
- długoterminowe	0	0
- krótkoterminowe	4 925	3 649

Zmiana stanu rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwy na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	Rezerwa na prowizję od sprzedanych wyrobów	Rezerwa na przew. należności celno-podatkowe	Rezerwa na usługi transportowe	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na 01.01.2018	1 385	1 127	147	767	1 347	4 773
Utworzone w ciągu roku obrotowego	120	1 470	0	404	1 703	3 697
Wykorzystane	157	1 127	147	767	1 347	3 545
Rozwiązane	0	0	0	0	0	0
Korekta z tytułu różnic kursowych	0	0	0	0	0	0
Korekta stopy dyskontowej	0	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2018, w tym:	1 348	1 470	0	404	1 703	4 925
- długoterminowe	0	0	0	0	0	
- krótkoterminowe	1 348	1 470	0	404	1 703	4 925
Stan na 01.01.2019	1 348	1 470	0	404	1 703	4 925
Utworzone w ciągu roku obrotowego	240	1 227	0	198	1 735	3 400
Wykorzystane	1 145	1 424	0	404	1 703	4 676
Rozwiązane	0	0	0	0	0	0
Korekta z tytułu różnic kursowych	0	0	0	0	0	0
Korekta stopy dyskontowej	0	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2019 w tym:	443	1 273	0	198	1 735	3 649
- długoterminowe	0	0	0	0	0	0
- krótkoterminowe	443	1 273	0	198	1 735	3 649

Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz pozostałe rezerwy

Na Spółce jako przedsiębiorcy ciąży obowiązek dokonania świadczeń z tytułu rękojmi oraz gwarancji związanych z usunięciem wad, naprawą towaru lub jego wymianą na nowy, wolny od wad.

Zobowiązania do wykonania w/w świadczeń są identyfikowane przez Spółkę na moment zawarcia umowy. W trakcie ujmowania przychodów zgodnie z MSSF 15 w/w zobowiązania nie stanowią odrębnych dóbr lub usług, ponieważ nie spełniają łącznie kryteriów wskazanych w MSSF 15 (§ 27), to znaczy ani klient nie jest w stanie czerpać korzyści z pojedynczych składowych umowy dostawy ani nie można uniezależnić uznania poszczególnych elementów umowy za wykonane (umowa dotyczy kompletnej dostawy wyrobów lub wyrobów wraz z ich zabudową w urządzeniu cieplnym, niezależnie od sposobu ustalenia jej kompletności), jeśli nie będą wykonane kompletnie wszystkie zobowiązania dotyczące dostawy wyrobów do remontu urządzenia cieplnego.

Ponieważ w/w zobowiązania nie stanowią odrębnych obowiązków wykonania i spółka nie ustala dla nich indywidualnych cen sprzedaży (świadczenia na rzecz klienta stanowi jeden pakiet), spółka tworzy rezerwy na naprawy gwarancyjne kierując się zasadą ostrożności, analizami historycznymi i przewidywaniami.

Szacunek rezerwy na naprawy gwarancyjne ustalany jest w oparciu o wskaźnik, który uwzględnia min.:

- wartość kontraktów zawartych ogółem,
- maksymalny wymiar gwarancji zawarty w kontraktach ogółem,
- długości okresu gwarancji,
- dodatkowe zapisy kontraktowe rozszerzające zakres gwarancji,
- faktycznie poniesione koszty zgłoszonych i uznanych reklamacji/napraw gwarancyjnych w okresie ostatnich 2-3 lat.

Tak ustalony wskaźnik przeliczony przez przychody ze sprzedaży wg planu na rok bieżący wskazuje optymalny poziom rezerwy na naprawy gwarancyjne.

Przewiduje się, że część tych kosztów może zostać poniesiona w następnym roku obrotowym, a ich całość w ciągu 2-3 lat od dnia bilansowego - w przypadku nie wywiązania się z warunków gwarancyjnych.

Wystąpienie wypełnienia obowiązku naprawy daje podstawę do wykorzystania rezerwy do wysokości kosztu danego zgłoszenia reklamacyjnego. Konsekwencją jest proporcjonalne w kolejnych okresach tworzenie rezerw celem utrzymania szacowanego poziomu ich wartości.

Spółka tworzy również rezerwy na przyszłe koszty bezpośrednio związane z realizowaną sprzedażą produktów. Do kosztów tego typu należą min. rezerwy na prowizje z tyt. pośrednictwa w sprzedaży, koszty serwisu i nadzoru u odbiorców czy szeroko rozumiane usługi doradztwa marketingowego i technicznego, które wynikają z umów/kontraktów zawartych odrębnie z podmiotami pośredniczącymi pomiędzy klientem a Spółką i nie stanowią odrębnego świadczenia na rzecz klienta, a stanowią istotne wsparcie rynkowe i techniczne dla Spółki przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w bieżącym i następnym roku obrotowym.

Inne rezerwy

W omawianym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły nowe istotne tytuły rezerw w porównaniu do roku poprzedniego, które wymagałyby odrębnego ujawnienia.

Nota 37. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Spółka narażona jest na wiele rodzajów ryzyka związanych z instrumentami finansowymi. Do głównych instrumentów, z których korzysta Spółka należą kredyty bankowe, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe, akcje własne i obce oraz obligacje. Nadrzędnymi celami korzystania z tych instrumentów jest:

- pozyskanie środków na bieżącą działalność Spółki
- sfinansowanie modernizacji majątku i inwestycji badawczo-rozwojowych.

Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Spółka zawiera transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward oraz transakcje zabezpieczające przed ryzykiem stóp procentowych (IRS). Celem tych transakcji jest odpowiednio:

- zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności gospodarczej oraz wynikającym z używanych przez nią źródeł finansowania,
- zarządzanie ryzykiem zmiany stóp procentowych.

Spółka nie zawiera transakcji na rynkach finansowych w celach spekulacyjnych – od strony ekonomicznej zawarte transakcje mają charakter zabezpieczający przed określonym ryzykiem.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe oraz związane z płynnością. Są one na bieżąco monitorowane i w zależności od sytuacji podejmowane są adekwatne decyzje w zakresie postępowania z nimi.

Ponadto Spółka korzysta z umów leasingu, które generują zobowiązania finansowe i muszą być uwzględniane w procesie analiz obszarów ryzyka i zarządzania nimi.

Sposoby zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka zostały w skrócie omówione poniżej. Przy omawianiu kluczowych ryzyk zamieszczono analizę wrażliwości na zmianę parametrów.

Ryzyko stopy procentowej

Nieprzewidywalność poziomu stóp procentowych w przyszłości powoduje ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego poprzez swój negatywny wpływ na przychody i koszty finansowe. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zminimalizowaniu wahań przepływów odsetkowych z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową. Charakter ekspozycji Spółki na ryzyko zmiany stóp procentowych implikuje, że wraz ze wzrostem/spadkiem bazowych stóp procentowych wynik finansowy Spółki pogarsza się/poprawia się.

Narażenie na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim zobowiązań finansowych Spółki, w znacznie mniejszym stopniu należności.

Spółka posiłkuje się finansowaniem zewnętrznym w postaci: kredytów złotych, walutowych, leasingu oraz w drodze emisji obligacji.

Spółka korzysta zarówno z finansowania o oprocentowaniu stałym, jak i zmiennym. Kredyty bankowe (również te długoterminowe) mają oprocentowanie zmienne, oparte o stopy % depozytów złotych bądź walutowych oraz stałą marżę banku w okresie obowiązywania umowy, oprocentowanie stałe stosowane jest w części zawartych umów leasingowych.

Celem ograniczenia wpływu ryzyka stóp procentowych na wyniki finansowe Spółki:

1. w dniach 4 lipca i 14 sierpnia 2014 r zostały zawarte transakcje IRS w walucie EUR i w nominałach 500 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokości stałej stopy procentowej to odpowiednio 0,890% (forward start od 2015-07-01) i 0,730% (forward start od 2015-08-14). Zabezpieczały one 25% nominału obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR – transakcje wygasły 19 maja 2019r,
2. w dniach 26 października i 16 listopada 2015 r zostały zawarte transakcje IRS w walucie EUR i w nominałach 500 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokości stałej stopy procentowej to odpowiednio 0,280% (forward start od 2016-10-26) i 0,190% (forward start od 2016-11-15). Zabezpieczały one kolejne 25% nominału obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR – transakcje wygasły 19 maja 2019r,
3. w dniach 22 stycznia i 2 lutego 2016 r zostały zawarte transakcje IRS w walucie EUR i w nominałach 250 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokości stałej stopy procentowej to odpowiednio 0,09% (forward start od 2017-01-21) i 0,06% (forward start od 2017-02-01). Zabezpieczały one kolejne 12,5% nominału obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR – transakcje wygasły 19 maja 2019r,
4. w dniu 29 lutego 2016 r została zawarta transakcja IRS w walucie EUR i w nominale 250 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokość stałej stopy procentowej to 0,01% (forward start od 2017-02-28). Zabezpieczała ona kolejne 6,25% nominału obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR – transakcja wygasła 19 maja 2019r,
5. w dniu 29 lutego 2016 r została zawarta transakcja IRS w walucie EUR i w nominale 250 000 EUR na okres do 2019-05-19 – wysokość stałej stopy procentowej to 0,01% (forward start od 2017-02-28). Zabezpieczała ona kolejne 6,25% nominału obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR – transakcja wygasła 19 maja 2019r,
6. w dniu 5 lipca 2019 r została zawarta transakcja IRS w walucie EUR i w nominale 1 000 000 EUR na okres od 2019-07-31 do 2022-05-13 – wysokość stałej stopy procentowej to: -0,38%. Zabezpieczała blisko 31% nominału obligacji generujących ryzyko stopy procentowej, opartej o zmienną stopę EURIBOR. Amortyzacja m-czna to 29 tys EUR

Na dzień 31.12.2019 r. wartość godziwa zawartej transakcji zamiany stóp procentowych jest oszacowana na kwotę łącznie: -1 tys. zł (strata) wg modelu wyceny zastosowanej przez banki, w których te transakcje zawarto.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

W Spółce występuje ryzyko stopy procentowej głównie w związku z korzystaniem z kredytów bankowych i leasingów w PLN, których oprocentowanie jest oprocentowaniem zmiennym – opartym o WIBOR 1M, **EURIBOR 1M** lub WIBOR 3M i stałą w okresie kredytowania marżę banków kredytujących.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego Spółki na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników.

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmianę stóp procentowych na dzień 31.12.2019r., przyjęto założenie, że zmiana poziomu stóp procentowych może wynosić +/- 1 punkt procentowy (na podstawie danych historycznych).

Wyliczenie dotyczące kredytów i leasingów

Tytuł	Wartość obliczona dla celów analizy (w tys. PLN/ w p.p.) <i>31.12.2018r</i>	Wartość obliczona dla celów analizy (w tys. PLN/ w p.p.) <i>31.12.2019r</i>
Stan zobowiązań z tyt. kredytów i leasingów	86 334	65 267
Szacowana zmiana stóp procentowych	+/- 1 p.p.	+/- 1 p.p.
Wzrost/spadek kosztów finansowych spowodowany wzrostem/spadkiem stóp procentowych = wpływ na wynik brutto okresu	863	653
Podatek dochodowy	164	124
RAZEM wpływ na wynik netto okresu	699	529
RAZEM wpływ na kapitał własny	699	529

Łączne koszty finansowe związane z korzystaniem z kredytów, leasingów i pożyczek oraz odsetek dotyczących dłużnych wartościowych instrumentów finansowych w 2019 roku wyniosły 2 249 tys. zł.

Gdyby w trakcie 2019 roku poziom stóp procentowych w Polsce był wyższy lub niższy od obowiązującego o 1 punkt procentowy wówczas wynik netto Spółki byłby wyższy lub niższy o 529 tys. zł z tytułu wyższych lub niższych odsetek od zaciągniętych kredytów bankowych i leasingu.

Jednocześnie z uwagi na posiadaną transakcję IRS wrażliwość na zmiany stóp procentowych została zredukowana w niewielkim stopniu- o niespełna 6% do 497 tys. zł (wynik netto okresu) w przypadku szacowanej zmiany stopy procentowej o 1%).

Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji kupna materiałów (w mniejszym zakresie usług) oraz sprzedaży wyrobów i usług oraz kredytu w EUR. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę transakcji w walutach innych niż ich waluta wyceny. Blisko 93% zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza (lub powiązana jest z kursem waluty innej niż sprawozdawcza – sprzedaż denominowana wg kursu waluty innej niż PLN). Analogicznie ok 50% kosztów wyrażonych jest w walutach innych niż sprawozdawcza.

W przypadku przepływów walutowych inkasowanych i wydatkowanych w walutach obcych mamy do czynienia zarówno z ryzykiem transakcyjnym jak i przeliczeniowym (stosowanie terminów odroczonej płatności w stosunku do daty dostawy/faktury). W przypadku przepływów denominowanych w walutach obcych i inkasowanych/wydatkowanych w PLN występujące ryzyko zależy od przyjmowanej daty przeliczenia na złoty i o ile jest to data wystawienia faktury i wysyłki, pozostaje wyłącznie ryzyko ekonomiczne.

Ryzyko walutowe –wrażliwość na zmiany

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany kursów walut na dzień 31.12.2019r skorzystano z tabeli kursów nr Tabela nr 251/A/NBP/2019 z dnia 31.12.2019 (Kurs EUR/PLN 4,2585 i USD/PLN 3,7977)

Wycieszenie na 31.12.2019 r.:

Pozycja wg walut	Stan na 31.12.2019 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2019 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Należności handlowe				
EUR	11 703	49 840	+/-1%	498
USD	4 082	15 504	+/-1%	155
GBP	22	108	+/-1%	1
Pozostałe należności				
USD	130	494	+/-1%	5
Zobowiązania z tyt. kredytu				
EUR	2 870	12 222	+/-1%	122
Zobowiązania handlowe				
EUR	3 477	14 807	+/-1%	148
USD	2 389	9 072	+/-1%	91
Pozostałe zobowiązania				
EUR	69	294	+/-1%	3
USD	117	450	+/-1%	5
Środki pieniężne i lokaty				
EUR	3 552	15 127	+/-1%	151
USD	2 835	10 768	+/-1%	108
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				549
Podatek dochodowy				104
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				445
RAZEM wpływ na kapitał własny				445

Gdyby na dzień 31.12.2019 r. kurs głównych walut dla Spółki tj. EUR, USD i pozostałych walut (pomimo ich znikomego udziału) był wyższy lub niższy o 1%, wówczas wynik netto byłby wyższy lub niższy o 445 tys. zł - w wyniku ujemnych lub dodatnich różnic kursowych wynikających z przeliczenia należności, środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, zobowiązań handlowych i zobowiązań z tytułu faktoringu.

Spółka okresowo notuje wysokie stany środków pieniężnych, środki pieniężne w PLN zmniejszają zadłużenie kredytów bieżących, środki w Euro nie są lokowane z uwagi na „0-” oprocentowanie, a środki w USD są lokowane na krótkie okresy.

W celu ograniczenia ryzyka wahań kursów walutowych, w rozliczeniach walutowych związanych ze sprzedażą eksportową i zakupami z importu, w Spółce w dużej mierze wykorzystuje się naturalny hedging, zmierzający do równoważenia przepływów walutowych – w Spółce mamy do czynienia z sytuacją, gdzie kwoty zakupu i sprzedaży w USD (lub powiązane z USD) na ogół równoważą się. Realizowana w Spółce Polityka Zarządzania Ryzykiem w czasie krótkoterminowej i dającej się ustalić nierównowagi w przepływach walutowych zezwala na wykorzystywanie walutowych instrumentów pochodne do zabezpieczania w przyszłych przepływach pieniężnych. Spółka jest stroną walutowych kontraktów typu forward. Nabyte instrumenty są denominowane w walutach EUR i USD. Spółka każdorazowo negocjuje warunki zawieranych pochodnych instrumentów pochodnych zabezpieczających z bankiem w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji (w zakresie wolumenu ekspozycji oraz przewidywanych terminów zapadalności) i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka zabezpieczyła część transakcji sprzedaży i kupna w walucie lub denominowanych wg kursu walut obcych z tytułu, których na dzień bilansowy istniały uprawdopodobnione przyszłe należności i zobowiązania dla 2019 roku.

Poniżej specyfikacja otwartych pozycji walutowych przez Spółkę na 31.12.2019r. – wg Banków:

Waluta: EUR/PLN						
BANK	WALUTA	TRANSAKcja	WOLUMEN	Kurs	Data zawarcia	Data transakcji
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,4580	2019-08-14	2020-09-30
		Miesiąc: 2020.09	500 000	4,4580		
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,4650	2017-08-14	2020-10-30
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,5025	2019-08-29	2020-10-30
		Miesiąc: 2020.10	1 000 000	4,4838		
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,4885	2019-08-16	2020-11-30
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,5085	2019-08-29	2020-11-30
		Miesiąc: 2020.11	1 000 000	4,4985		
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,4966	2017-08-16	2020-12-31
BGK	EUR	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	4,5065	2019-08-28	2020-12-31
		Miesiąc: 2020.12	1 000 000	4,5016		
		EUR 2020	3 500 000	4,4894		
Waluta: USD/PLN						
BANK	WALUTA	TRANSAKcja	WOLUMEN	Kurs	Data zawarcia	Data transakcji
ING	USD	SPRZEDAŻ-FORWARD	500 000	3,9940	2019-09-26	2020-08-31
		Miesiąc: 2020.08	500 000	3,9940		
		USD 2020	500 000	3,9940		

Na dzień 31.12.2019r. wartość godziwa zawartych walutowych transakcji terminowych w łącznym wolumenie 3 500 tys. EUR i 500 tys USD jest oszacowana na kwotę łącznie: **602 tys. zł** (zysk) wg modelu wyceny zastosowanej przez banki, w których te transakcje zawarto.

Poniżej zamieszczono analizę wrażliwości na zmiany poziomu kursów walut w odniesieniu do ekspozycji walutowej Spółki w zakresie otwartej pozycji walutowej. Dla potrzeb analizy przyjęto poglądowo założenie, że wzrost/spadek kursów wyniesie 1%, pomimo że rzeczywisty zakres wahań kursów w ciągu roku był większy .

- wzrostu kursu na poziomie 1% w stosunku do kursu średniego NBP na 31.12.2019 r., który wyniósł:
Kurs EUR/PLN 4,2585 i USD/PLN 3,7977 251/A/NBP/2019 z dnia 31.12.2019 tj. przy założeniu następujących poziomów:
  - ⇒ kurs EUR/PLN = 4,3011
  - ⇒ kurs USD/PLN = 3,8357

Wyliczenie na 31.12.2019 r. /wzrost kursów/:

Ekspozycja walutowa w zakresie otwartych transakcji terminowych	Wolumen na 31.12.2019 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2019 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Forwardy				
□ EUR	3 500	505	+1%	+149
□ USD	500	97	+1%	+19
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				+168
Podatek dochodowy				32
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				136
RAZEM wpływ na kapitał własny				136

- spadku kursu na poziomie 1% w stosunku do kursu średniego NBP na 31.12.2019 r., który wyniósł:
Kurs EUR/PLN 4,2585 i USD/PLN 3,7977 251/A/NBP/2019 z dnia 31.12.2019 tj. przy założeniu następujących poziomów:
  - ⇒ kurs EUR/PLN = 4,2159
  - ⇒ kurs USD/PLN = 3,7597

Wyliczenie na 31.12.2019r. /spadek kursów/:

Ekspozycja walutowa w zakresie otwartych transakcji terminowych	Wolumen na 31.12.2019 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2019 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. Pozycjach (w tys. PLN)
Forwardy				
□ EUR	3 500	505	-1%	-149
□ USD	500	97	-1%	-19
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				-168
Podatek dochodowy				32
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				- 136
RAZEM wpływ na kapitał własny				-136

W wyniku zmiany kursu o 1% wynik netto okresu pogarsza/poprawia się o 136 tys PLN.

Ryzyko kredytowe

Jest to ryzyko straty z powodu niespłacania zobowiązań klientów bądź zdarzenia polegające na pogorszeniu sytuacji finansowej odbiorców, co prowadzi do zaprzestania obsługi wierzytelności.

Podstawowym elementem zarządzania ryzykiem kredytowym jest dążenie do zawierania transakcji z kontrahentami o potwierdzonej wiarygodności. Potencjalni odbiorcy poddawani są przez Spółkę weryfikacji i ocenie zdolności kredytowej przed przydzieleniem im wewnętrznego limitu kupieckiego. Spółka zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami podnoszącymi bezpieczeństwo transakcji o dobrej zdolności kredytowej. Ponadto, dzięki aktywnemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko kredytowe związane z tymi aktywami nie jest znaczne. Dodatkowo Spółka ubezpieczała część należności oraz korzystała z bankowych instrumentów finansowania handlu (akredytywy, inkasa, gwarancje) podnoszących bezpieczeństwo transakcji.

W odniesieniu do należności i innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko ujawniona została w notach 18 i 19.

W 2019 roku Spółka nie prowadziła negocjacji oraz nie dokonała ustaleń, które skutkowałyby znaczącym wzrostem ryzyka kredytowego, w wyniku których istotnym zmianom uległyby terminy płatności oraz w inny sposób zmodyfikowane byłyby oczekiwane przepływy z posiadanych należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umowy. W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka.

Ryzyko związane z płynnością

Ryzyko płynności jest to zagrożenie przedsiębiorstwa utratą zdolności do realizacji bieżących zobowiązań płatniczych. Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności.

Plan płynności finansowej uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej, umożliwia podjęcie działań zmierzających do dopasowania terminów przyszłych wpływów i wydatków. Jego podstawą jest dokładna i rzetelna rachunkowość uwzględniająca wszystkie wpływy i wydatki, ich wielkość oraz terminy płatności.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, faktoring, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

31.12.2019		Zobowiązania wymagalne w okresie				
Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	Suma zobowiązań	do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 360 dni	powyżej 361 (patrz nota poniżej)
Kredyty bankowe i faktoring	64 387	1 398	2 966	4 171	25 027	30 825
Pozostałe zobowiązania-wyemitowane obligacje	0					0
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 947	96	193	268	420	970
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych)	38 485	23 454	15 014	17		0
Pozostałe zobowiązania - instrumenty finansowe	2			1		1
Razem	104 821	24 948	18 173	4 457	25 447	31 796
Zobowiązania wymagalne powyżej 361 dni	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Kredyty bankowe i faktoring	23 734	7 091				30 825
Pozostałe zobowiązania-wyemitowane obligacje						0
Zobowiązania z tytułu leasingu	599	295	76			970
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych)						0
Pozostałe zobowiązania - instrumenty finansowe	1					1
Razem	24 334	7 386	76	0	0	31 796

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Nota 38. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie własne techniki wyceny oraz metody stosowane przez właściwe instytucje finansowe (Banki). Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Spółce na 31.12.2019 r. należą:

- 1) instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward, IRS,
- 2) należności tj. należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności,
- 3) długoterminowe aktywa finansowe tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych (innych niż podporządkowane),
- 4) zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe.

Pozycje długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do instrumentów finansowych (innych niż instrumenty pochodne) wyceniane są na dzień bilansowy metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej lub metodą dyskonta do wartości godziwej.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez Banki, w których zawarto takie transakcje.

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

AKTYWA FINANSOWE	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Kategoria instrumentów finansowych
	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	
Udziały i akcje, w tym:					Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
	779	2	779	2	
- udziały i akcje długoterminowe (inne, niż udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych)	779	2	779	2	
- udziały i akcje krótkoterminowe ((inne, niż udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych)	0	0	0	0	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (bez należności budżetowych), w tym:					Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
	89 572	85 960	89 572	85 960	
- należności długoterminowe	0	0	0	0	
- należności krótkoterminowe	89 572	85 960	89 572	85 960	
Pożyczki udzielone, w tym:					Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
	0	0	0	0	
- pożyczki długoterminowe	0	0	0	0	
- pożyczki krótkoterminowe	0	0	0	0	
Pozostałe aktywa finansowe, w tym:					Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
	753	602	753	602	
- pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe	753	602	753	602	
- pochodne instrumenty finansowe długoterminowe	0	0	0	0	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty					Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
	23 624	26 160	23 624	26 160	

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Kategoria instrumentów finansowych wg stanu na 31.12.2018
	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	
Kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	84 511	63 444	84 511	63 444	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- kredyty bankowe i pożyczki długoterminowe	44 635	24 544	44 635	24 544	
- kredyty bankowe i pożyczki krótkoterminowe	39 876	38 900	39 876	38 900	
Pozostałe zobowiązania, w tym:	17 200	0	17 200	0	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- wyemitowane obligacje - długoterminowe	0	0	0	0	
- wyemitowane obligacje - krótkoterminowe	17 200	0	17 200	0	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (bez zobowiązań budżetowych), w tym:	45 594	38 485	45 594	38 485	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- zobowiązania długoterminowe	0	0	0	0	
- zobowiązania krótkoterminowe	45 594	38 485	45 594	38 485	
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	39	2	39	2	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
- pochodne instrumenty finansowe długoterminowe	0	1	0	1	
- pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe	39	1	39	1	
Inne zobowiązania finansowe - faktoring (bez regresu), w tym:	0	0	0	0	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- zobowiązania długoterminowe z tyt. faktoringu	0	0	0	0	
- zobowiązania krótkoterminowe z tyt. faktoringu	0	0	0	0	

Hierarchia wartości godziwej

Na dzień 31.12.2019 r. Spółka utrzymywała instrumenty finansowe wykazywane w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Spółka stosuje poniższą hierarchię dla określania i wykazywania wartości godziwej instrumentów finansowych według metody wyceny:

Poziom 1 - ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnym rynku dla identycznych aktywów oraz zobowiązań

Poziom 2 - pozostałe metody, dla których pośrednio bądź bezpośrednio są uwzględniane wszystkie czynniki mające istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą

Poziom 3 - metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych

Poziom hierarchii wartości godziwej, do którego następuje klasyfikacja wyceny wartości godziwej, ustala się na podstawie danych wejściowych najniższego poziomu, które są istotne dla całości pomiaru wartości godziwej. W tym celu istotność danych wejściowych do wyceny ocenia się poprzez odniesienie do całości wyceny wartości godziwej. Jeżeli przy wycenie wartości godziwej wykorzystuje się obserwowalne dane wejściowe, które wymagają istotnych korekt na podstawie danych nieobserwowalnych, wycena taka ma charakter wyceny zaliczanej do Poziomu 3. Ocena tego, czy określone dane wejściowe przyjęte do wyceny mają istotne znaczenie dla całości wyceny wartości godziwej wymaga osądu uwzględniającego czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W okresie zakończonym 31.12.2019 r. nie miały miejsce przesunięcia między poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2018	31.12.2019
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie*	poziom 3	778	2
Akcje spółek notowanych na giełdzie	poziom 1	1	0
Pozostałe aktywa finansowe - Kontrakty Forward wg wyceny godziwej banków	poziom 2	753	602
Inne aktywa finansowe	poziom 3	-	-
Razem		1 532	604

*Ujawnienie informacji dla uzgodnienia bilansu otwarcia i bilansu zamknięcia, wraz z ujawnieniem zmian, które w trakcie okresu zostały przypisane do tej pozycji aktywów finansowych zostało zawarte w Nocie 15 „Pozostałe aktywa finansowe”.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	poziom hierarchii wartości godziwej	31.12.2018	31.12.2019
Pochodne instrumenty finansowe	poziom 2	39	2
Inne zobowiązania finansowe - faktoring	poziom 2	0	0
Razem		39	2

Nota 39. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierająby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony, jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Przyjmuje się, że wskaźnik ten powinien mieścić się w przedziale 20% - 40%. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom Spółki pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
Oprocentowane kredyty i pożyczki	84 511	63 444
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	50 473	42 286
Zobowiązania finansowe /instrumenty pochodne/	39	2
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 824	1 823
Zobowiązania z tyt. emisji obligacji - krótkoterminowe	17 200	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	0	0
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 624	26 160
Zadłużenie netto	130 423	81 395
Zamienne akcje uprzywilejowane	0	0
Kapitał własny	258 788	282 995
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto	0	0
Kapitał razem	258 788	282 995
Kapitał i zadłużenie netto	389 211	364 390
Wskaźnik dźwigni	34%	22%

Nota 40. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Tabela przedstawiająca łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za bieżący i poprzedni rok obrotowy.

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane	
	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019
Jednostka dominująca												
Zakłady Magnezytowe Ropczyce S.A.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jednostki zależne:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZM Nieruchomości Sp. z o.o.	4	4	1 026	1 026	4	0	0	0	0	0	0	0
Ropczyce Haicheng Refractory Co.Ltd. (WFOE)	0	0	0	0	0	0	0	0	50 USD	50 USD	0	0
Ropczyce ENGINEERING Sp. z o.o.	0	243	0	1 308	0	187	0	0	0	1 344	0	6
Jednostki powiązane - pozostałe: (akcjonariusze posiadający znaczący pakiet akcji -znaczący akcjonariusze)												
INTERMINEX Handelsgesellschaft m.b.H.	21 1 EUR	1 070 EUR	9 883 EUR 258 USD	8 532 EUR 258 USD	85 EUR	616 EUR	0	0	1 610 EUR 22 USD	1 408 EUR 22 USD	0	0
Zarząd podmiotów powiązanych:												
<u>Ropczyce ENGINEERING Sp. z o.o.</u>												
Krzysztof Miąso - Prezes Zarządu												
Konrad Szeliga - Wiceprezes Zarządu												
Ewa Figiel - Wiceprezes Zarządu												
<u>ZM Nieruchomości Sp. z o.o.</u>												
Robert Rapała - Prezes Zarządu												
<u>Ropczyce Haicheng Refractory Materials Co.Ltd. (WFOE)</u>												
Tang Yuan - Dyrektor Zarządzający												
<u>INTERMINEX Handelsgesellschaft m.b.H.</u>												
Grzegorz Ubysz - Dyrektor Zarządzający												

Pozostałe podmioty powiązane ze Spółką to członkowie organu zarządzającego (Zarząd Spółki) i Rady Nadzorczej Spółki, którzy stanowią kluczowy personel kierowniczy Spółki. Transakcjami zawartymi przez Spółkę z kluczowym personelem kierowniczym i podmiotami z nimi powiązanymi w 2018 i 2019 roku były:

- 1) wypłaty wynagrodzeń, dla których szczegółowe informacje zawarte zostały w punkcie 15.1. „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI Zakłady Magnezytowe "ROPCZYCE" S.A. ZA OKRES 01.01.2019- 31.12.2019”, oraz
- 2) transakcje zakupu usług doradztwa prawnego z Kancelarii Wypychowska i Wspólnicy sk., gdzie:
  - wartość zakupionych usług za 2018 rok od ww. Spółki powiązanej osobowo wyniosła 438 tys. zł (netto), a odpowiednio za 2019 rok 276 tys. zł (netto) – do dnia 30.09.2019 r.
- 3) transakcje zakupu usług doradztwa prawnego z Kancelarii prawno-podatkowej Natalia Duszkiewicz - wartość zakupionych usług za 2018 rok kw. 7 tys. zł (netto), a odpowiednio za 2019 rok 40 tys. zł (netto).

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje z podmiotami powiązanymi zawierane przez Spółkę i jednostki od niej zależne są zawierane na warunkach rynkowych, a ich charakter i warunki wynikają z bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez Spółkę lub jednostkę od niej zależną.

Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W okresie sprawozdawczym Spółka nie udzielała pożyczek Członkom Zarządu Spółki. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w ramach istotnych transakcji emitenta z podmiotami powiązanymi nie istnieją nieregulowane gwarancje, pożyczki lub kredyty.

Inne transakcje z udziałem Członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym inne transakcje z udziałem Członków Zarządu czy Rady Nadzorczej nie wystąpiły, poza transakcjami wyżej wymienionymi.

Nota 41. WYNAGRODZENIE WYŻSZEJ KADRY

Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki zawarte zostały w punkcie 15.1. „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI Zakłady Magnezytowe "ROPCZYCE" S.A. ZA OKRES 01.01.2019-31.12.2019”

Nota 42. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Szczegółowe informacje dotyczące struktury zatrudnienia w Spółce zawarte zostały w punkcie 13.2. „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI Zakłady Magnezytowe "ROPCZYCE" S.A. ZA OKRES 01.01.2019-31.12.2019”.

Nota 43. INFORMACJE DOTYCZĄCE REALIZOWANYCH PROJEKTÓW ZWIĄZANYCH Z ZAKUPEM RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH, BADAŃ PRZEMYSŁOWYCH I PRAC ROZWOJOWYCH

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. w latach 2009–2015 pozyskały finansowanie głównie ze środków Unii Europejskiej dla czterech projektów w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG) (nadzorowanych przez PARP, Ministerstwo Gospodarki oraz NCBR).

Z wyżej wymienionych projektów jeszcze trzy projekty z POIG znajdują się w okresie ich trwałości.

Dodatkowo Spółka obecnie realizuje projekt w ramach Programów Operacyjnych Inteligentny Rozwój Działanie 2.1 podpisanego z Ministerstwem Rozwoju „Rozbudowa Centrum Badawczo – Rozwojowego w Zakładach Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A.”

Zawarcie umów o dofinansowanie z dotacji unijnych w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka (zakonczonych) oraz w nowym projekcie POIR 2.1 wymagało wystawienia przez Zarząd Zakładów Magnezytowych "ROPCZYCE" S.A. weksli in blanco, jako wymóg formalny zabezpieczający prawidłowe wykorzystanie otrzymanych środków w zakresie realizacji projektów oraz w okresie ich trwałości.

W okresach trwałości wszystkich zakończonych projektów nie występują zagrożenia realizacji wskaźników projektów.

Nota 44. AKTYWOWANE KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które można byłoby w sposób bezpośredni lub pośredni przyporządkować do takich składników aktywów, które spełniałyby definicję dostosowywanych składników aktywów /w ciągu znacznego czasu/.

Nota 45. INFORMACJE O ISTOTNYCH POSTĘPOWANIACH PODATKOWYCH, ADMINISTRACYJNYCH I SĄDOWYCH

I. POSTĘPOWANIA PODATKOWE I CELNE

1. Postępowanie dotyczące należnego oprocentowania od zwróconej nadpłaty podatku od nieruchomości

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, w Zakładach Magnezytowych "ROPCZYCE" S.A. (dalej: ZMR SA lub Spółka) toczy się postępowanie dotyczące zwrotu oprocentowania od zwróconej nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2006 - 2008 i rok 2011.

ZMR SA otrzymała zwrot nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2006-2008 i lata 2010-2011 bez należnego jej oprocentowania, które przewidziane jest w przepisach podatkowych. W związku z powyższym Spółka wniosła pismo do właściwego organu z wnioskiem o naliczenie oprocentowania.

W dniu 05.04.2018 roku Spółka otrzymała od Burmistrza decyzje odmawiające zwrotu oprocentowania od nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2006 - 2008 i rok 2011. W dniu 02.01.2019 roku Spółka otrzymała od Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie decyzje utrzymujące w mocy decyzje Burmistrza odmawiające zwrotu oprocentowania od nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2006 - 2008 i rok 2011. Spółka wniosła skargi na decyzje Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie (dalej: SKO) do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie, który w dniu 09.05.2019 roku uchylił decyzje SKO odmawiające Spółce należnego oprocentowania. SKO od tych wyroków wniosło skargi kasacyjne do NSA. Sprawa jest w toku dalszego postępowania.

Szansę otrzymania oprocentowania Spółka nadal ocenia jako wysokie, z uwagi na klarowne brzmienie przepisów podatkowych, poparte licznymi pozytywnymi dla podatników orzeczeniami organów podatkowych i sądów administracyjnych.

Postępowanie o zwrot należnego oprocentowania nie wiąże się z zapłatą żadnego dodatkowego zobowiązania podatkowego po stronie ZMR SA.

2. Inne postępowania podatkowe i celne

Nie wystąpiły

II. POSTĘPOWANIA SADOWE (PROCESOWE I REJESTROWE)

Opis postępowań sądowych, w których Spółka jest stroną oraz tych postępowań, które zostały wszczęte przez Spółkę został zamieszczony w Punkcie 16.6. „Inne wybrane informacje dotyczące Spółki” wchodzącym w skład „SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. ZA 2019 ROK”.

Nota 46. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Po sporządzeniu sprawozdania finansowego na 31.12.2019 roku nie wystąpiły istotne zdarzenia, które miałyby wpływ na sporządzone sprawozdanie finansowe Spółki Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. za 2019 rok.

Inne zdarzenia które nie mają wpływu na sporządzone sprawozdanie finansowe Spółki za 2019 r, ale mogą mieć wpływ na działalność Spółki w kolejnym roku obrotowym to zdarzenia związane ze skutkami rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19.

Zarząd Spółki na bieżąco monitoruje rozwój wydarzeń związanych z pandemią wirusa i analizuje wpływ tych wydarzeń na działalność spółki. Celem zabezpieczenia niezakłóconego funkcjonowania Spółki oraz w trosce o zdrowie pracowników, wdrożone zostały wszelkie procedury ochronne odpowiadające zarówno zewnętrznym regulacjom wprowadzonym przez władze państwowe, jak i regulacjom dedykowanym, ustanowionym przez Zarząd wobec zaistniałej sytuacji. Ścisłe przestrzegane procedury dotyczą między innymi przemieszczania się osób na terenie Spółki, stosowania środków ochronnych, środków dezynfekujących, ograniczeń w kontaktach służbowych czy zasad wejścia czy wjazdu osób trzecich na teren Spółki. Dla pracowników firm transportowych i kurierskich wdrożono zasady pozwalające na sprawną realizację dostaw oraz załadunków bez bezpośredniego kontaktu z pracownikami Spółki. Wdrożone zostały również procedury umożliwiające pracę zdalną, tam gdzie jest to możliwe.

Pomimo sytuacji nadzwyczajnej, Spółka prowadzi działalność we wszystkich obszarach funkcjonowania. Zapewniona jest ciągłość realizacji produkcji, pomimo pojawiających się zakłóceń realizowane są procesy zakupowe i logistyczne, zgodnie z zawartymi umowami realizowane są kontrakty sprzedażowe. Zapewniona jest także stabilna sytuacja finansowa Spółki. W warunkach dobrej bieżącej sytuacji finansowej podjęta została decyzja o pozyskaniu dodatkowego finansowania bankowego, co pozwoli na zapewnienie środków finansowych na realizację niezbędnych zakupów surowców do produkcji, a także stworzy potencjalną rezerwę płynności na wypadek wystąpienia nieprzewidywalnych negatywnych zdarzeń w najbliższych okresach czasu.

Zarząd Spółki przywiązuje szczególną uwagę do identyfikacji ryzyk związanych z utrzymującym się stanem epidemii, tak aby w sposób wyprzedzający podejmować działania zapobiegawcze.

Do kluczowych potencjalnych ryzyk zaliczyć można:

1) *Potencjalne ryzyko spadku przychodów* – głównymi obszarami ryzyk rynkowych związanych z utrzymującym się stanem epidemii są ograniczenia produkcyjne w poszczególnych branżach oraz będące ich efektem obniżenie kondycji finansowej obsługiwanych przez Spółkę podmiotów oraz obszarów biznesowych. Potwierdzone są informacje o wstrzymaniu działalności części hutnictwa europejskiego, partnerzy skupieni w innych branżach również zgłaszają sygnały o możliwych redukcjach produkcji, ewentualnie o jej czasowym wstrzymaniu. W kontekście wypracowanych i przyjętych końcem 2019 roku założeń sprzedażowych sytuacja ta z dużym prawdopodobieństwem wpłynie na spadek planowanych przychodów Spółki. W tych trudnych pod każdym względem okolicznościach podejmowany jest szereg działań zapobiegawczych, mających na celu minimalizację ryzyka spadku przychodów.

Przede wszystkim dzięki realizowanej od lat strategii wielowymiarowej dywersyfikacji Spółka współpracuje z szerokim gronem odbiorców funkcjonujących w różnych branżach i w różnych obszarach geograficznych. Istotnie redukuje to skalę potencjalnego silnego spadku przychodów. Z wszystkimi partnerami prowadzony jest dialog oraz poszukiwane są optymalne rozwiązania pozwalające kontynuować współpracę. Spółka posiada liczne grono wieloletnich partnerów biznesowych sprawdzonych w trudnych warunkach.

Jednak szereg czynników o charakterze obiektywnym ma obecnie status nieprzewidywalności i z tego tytułu trudno jest oszacować prawdopodobne scenariusze rozwoju sytuacji rynkowej w Europie i na świecie.

2) *Potencjalne ryzyko zakłóceń w łańcuchach dostaw* – podstawowym kierunkiem dostaw surowców do produkcji materiałów ogniotrwałych są Chiny. W chwili obecnej zakłady produkujące magnezyty nie mają ograniczeń w produkcji i wysyłki odbywają się na bieżąco. Równocześnie wskutek zmniejszenia zapotrzebowania na magnezyty w 2019, w Chinach utrzymuje się nadwyżka surowców na magazynach. Dostawy z pozostałych kierunków i sytuacja w innych częściach świata monitorowane są na bieżąco, przy czym ze względu na minimum logistyczne dostaw, kluczowe surowce przywożone są w większych ilościach, a następnie składowane i pobierane ze składu celnego. Dzięki temu zapewnione jest pokrycie kilkumiesięcznego średniego zapotrzebowania zakładów.

3) *Potencjalne ryzyko zakłócenia ciągłości produkcji w wyniku zmniejszonej dostępności pracowników* - absencja chorobowa pracowników kształtuje się aktualnie powyżej poziomu uznawanego za standardowy, jednak przy podjętych działaniach organizacyjnych, nie wpływa to jak dotychczas krytycznie na terminowość realizowanych procesów produkcyjnych.

4) *Potencjalne ryzyko pogorszenia płynności finansowej w wyniku zatorów płatniczych* – Spółka przyjęła bardzo rygorystyczne reguły monitorowania należności oraz ustalania warunków transakcji (restrykcyjna weryfikacja limitów kredytowych, stosowanie przedpłat itp.). Na chwilę obecną nie stwierdzono istotnych problemów w zakresie realizacji należności. Potwierdzenie zamówień i realizacja dostaw odbywa się na zasadach indywidualnej oceny poszczególnych kontrahentów, jednak podstawą jest brak występowania należności przeterminowanych od kontrahenta.

Precyzyjna ocena rzeczywistych skutków panującej pandemii COVID-19, z określeniem skali ich faktycznego wpływu na działalność Spółki jest na dzień dzisiejszy niemożliwa, szczególnie w sytuacji gdy szereg czynników pozostaje poza kontrolą Spółki. Nie można tym samym, wykluczyć ryzyka wystąpienia okoliczności istotnie wpływających na sytuację finansową i gospodarczą Spółki w bieżącym i przyszłym okresie sprawozdawczym.

Nota 47. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI

Spółka nie korygowała sprawozdania finansowego wskaźnikiem inflacji.

Nota 48. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADANIA SPRAWOZDANIA

Wynagrodzenie wypłacone lub należne za rok obrotowy	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	87 tys. zł +VAT	63 tys. zł +VAT
- za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	33 tys. zł +VAT	34 tys. zł +VAT
- za pozostałe usługi doradztwa biznesowego	-	-
- za pozostałe usługi poświadczające zastrzeżone dla biegłego rewidenta	-	6 tys. zł +VAT
RAZEM	120 tys. zł +VAT	103 tys. zł +VAT

RAPORT ROCZNY SPÓŁKI ZAKŁADY MAGNEZYTOWE „ROPCZYCE” S.A. ZA OKRES 01.01.2019 – 31.12.2019 r. obejmuje strony od 1 do 128.

Nota 49. PODPISY

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

28.04.2020 r.	Maria Oboz-Lew	Główny Księgowy	
Data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

28.04.2020 r.	Józef Siwiec	Prezes Zarządu	
Data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
28.04.2020 r.	Marian Darlak	Wiceprezes Zarządu	
Data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
28.04.2020 r.	Robert Duszkiwicz	Wiceprezes Zarządu	
data	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis